

לחיפוש נצחיות רוח קדשו של אור האורות הנחל נובע מקור חכמה

אבק שדה

ירחון חסידי ברסלב

כסליו תשפ"ג | גליון 65

שבת בלתי נשכחת

שבת 'רגילה' של יהודי בציון רבינו הקדוש, ששינתה אותו בתכלית כשנחשף לגודל פטולותיו המופלאות של הרועה הנאמן // כי לא ידח ממנו

70 מיין סטריט

במונסי שבארה"ב מחליטים שני אברכים בוערים להקים בית מדרש על שם הצדיק נגד כל הסיכויים || סקירת המשך חלק ג'

שחרית של חצות

שנה לאחר שהוקם כולל חצות 'חברים מקשיבים' מספר ראש הכולל ר' שמעון אלי' ברזין לראשונה את סודותיה של האש המיוחדת הבערת שם || יריעה מיוחדת: כיצד זוכים לקימת חצות

שלח אורך ואמתך

לאחר שרשרת מופלאה של ניסים גלויים זכה הר"ר אליעזר אינגבר, למלא את תשוקת חייו ולהגיע לאומן, לא לפני שחתר בכל כוחו להשגת אורו של הרבי

בשמן קדשני מצאתי עבדכי משחתני

סיפורו של ניגון

הר"ר יהושע דרוק מגלה את סודם הנעלם של ניגוני החנוכה ואת הלב הכוסף שעמד מאחורי הניגונים המופלאים

תוכן העניינים

10 שלח אורך ואמתך

מאמר מיוחד על כוחם של ימי החנוכה הנשגבים, בגודל יקרת האמונה הזכה והטהורה שעומדת נגד תרבות יון וחיילותיו, ובסודם של כוחות הקדושה שעומדים איתן נגד חכמת הטבע וזרועותיה

16 שלהבת עולה מאליה

הרה"ח ר' שמעון אלי' ברוין שליט"א ראש כולל 'חברים מקורבים' מספר מדוע החליט להקים 'כולל חצות', וכיצד אכן ניתן לזכות לקיים את תורת 'הנעור בלילה' בהידור,

24 נעשה נס לשושנים

הר"ר אליעזר אינגבר שליט"א מגולל סיפור של לב בוער בגעגועים עזים, עד לגילוי האור המופלא, בהמשך הוא עובר מסע מרגש ומטלטל בדרך למקום המוכן לתיקון העולם, מעל לכל הסבר טבעי

32 למטה מעשרה טפחים

סיפורם המצמרר של שני יהודים רחוקים שגילו את האור שבוקע ומאיר בציון הקדוש באומן, ומשהזריח עליהם האור חזרו השניים למקום שוב ושוב

38 דביר קדשו הביאני

קרוב לארבעה עשורים לאחר שהוקם ביהמ"ד "ברכת בנחל" במונסי מביא "אבקשה" את השתלשלות בניית וייסוד בית הכנסת, המניעות הקשות, הלעג והקלס שנישא בפי כל, שעמדו מאחורי בית הכנסת המפואר

מחדש חדשים:
בעולם הבא יאמרו 'תודה'!

נפשי בשאלתי:
מה שייך לחפש עוד אצל הצדיק

זכוכית מגדלת:
שמחה ולב נשבר

חברים מקורבים:
מסירת התנועות

כנגן המנגן:
סודותיהם הנעלמים של זמירות החנוכה

ילדים

אור הצדיק מגרש את החשך / ספור

הסוד הטמון בְּשֵׁמֶן נְרוֹת הַחֲנֻכָּה / מאמר

שעשועון חֲנֻכָּה / שעשועון

סיפורים

גליון מודפס ע"י מ.א. הפקות דפוס - כל סוגי ההדפסות במחירים זולים לקבלת הצעת מחיר משתלמת במיוחד פנו לטלפון 052-7631367

עיצוב גרפי: ר. הרמן

לכל עניני אבקשה בארה"ב: 845-288-0574

חלק מהתמונות בגליון זה ובגליונות קודמים הם באדיבותם הרבה של ר' אהרן ברגר מארכיונו של חמיו הרה"ח לייבל ברגר ומאת ר' שמואל יצחק רוזנפלד הי"ו | קרדיט תמונות: מתחדשים.

יו"ל ע"י
מערכת אבקשה
טל': 02-539-63-63
פקס: 077-318-0237

©
כל הזכויות שמורות.
העתקת קטעי מאמרים,
או תמונות, אך ורק
באישור בכתב מהמערכת.

עכשיו אמרתי כיצד מדליקים נר חנוכה

לחפש את עצמו, ולחזק את עצמו באמונה", בוודאי שנוכל גם אנו בתוך מבול שכזה לגרש את הכפירות ולגלות את בית האמונה.

'אני אמרתי', כיצד בכוחה של הוודאה הפשוטה והקִפְּהָה כל כך של ימי החנוכה, אפשר לזכות להתרפק על התענוג הגבוה בעולם, שהוא הוא תכלית כל העולם, 'שעשוע עולם הבא'. כיצד כל הפעולות המשתנות שנראות ונדמות בעולם הזה כמסך של הסתרה, הופכות ברגע אחד לגילוי עצום של אור אחדות הפשוט.

כפי שמגלה מוהרנ"ת בגדלותה של דרך ה'תודה הודאה' אותה גילה רבינו, ש'אם היו כולם הולכים בדרך זה, כבר מזמן היו כל הצרות מתבטלים והייתה הגאולה באה'. דרך זו שמאירה את חיינו של בעל הייסורים הגדול ביותר בעולם באור של השגחה פרטית, על כל רגע ושניה.

'אני אמרתי' שעל ידי אור החנוכה זוכים למחילת וסליחת עונותיהם של ישראל, ומתגלה האור הנורא של 'איה' ו'מלא' שמושך את כל העולם לעבודתו יתברך.

"ראוי לך לקבל רמזים מזה לשמח עצמך תמיד במה שזכינו לידע וכו'. פוק חזי גבורתא דמרך שאנו יודעים שימי החנכה ממשמשים לבוא שהוא בחינת חנכת הבית שנמשך כפי הסלח נא שפועליו ביום כפור; ואיך שהוא בוודאי פעלו ישראל בכלל איזה סליחה ומחילה בבקשת סלח נא, ובוודאי יהיה צמיחת קרן ישועה בחנכה בחינת צמיחת חנכת הבית שיהיה מאיר הארת בן ותלמיד לנצח להאיר בדרי מעלה ודרי מטה אלקותו יתברך ולכללם זה בזה עד שימלא כבודו את כל הארץ". (על"ת תעה)

האור של חנוכה שמתקרב ובה יאיר ממילא את כל העולם, אך עלינו מוטלת החובה להכין כלים לאותו שפע אלוקי של דעת. עוד עלה בספריו של מוהרנ"ת שמעורר ומזכיר את גודל הנס והזכות שזכינו אליה, עוד תפילה, עוד דמעה, בערגה ובתשוקה לטעום מאותו אור גנוז של לעתיד לבוא, כאן בתוך העולם הזה. עד להתגלותו בשלמות, במהרה.

בעיצומה של סערת החורף הגדולה, בתוך ימי השגרה האפרוריים, המתנהלים ללא שום שינויים נראים לעין, בפתע פתאום מגיעים אלינו ימי החנוכה. כל שנה מחדש אנו מחכים בכיליון עיניים לאותם נרות קדושים, לניגונים הנוראים שאופפים את הבית כולו בקדושה מעולם אחר, שמכניסים אותנו לאטמוספירה אחרת, מיוחדת.

אצל כל היהודים היראים חנוכה זה משהו מיוחד, לכולם זה מעורר רגש של קדושה בלב, אבל כאשר אנו מחפשים באוצרותיו העמוקים של הרועה הנאמן, ההתייחסות לגבי אותו אור שאנו מוצאים שם, היא עניין אחר לגמרי.

התלמיד הנאמן יוצק עוד ועוד שמן של דעת קדושה אל אותה שלהבת טמירה. שורות על גבי שורות שנכתבו בסערת רוחו הקדושה של רבי נתן, יורדים אל תוך מעמקי הלב, מגלים שיש אור אחר לגמרי בעולם! יש גאולה בעולם!

'אני אמרתי עכשיו כיצד מדליקים', אני אמרתי!! כיצד תידלק אותה שלהבת נצחית בתוך הנשמה, אף כזו שכבר ירדה והשתקעה בתוככי מצולות יוון, אף לאחר שעברו עליה שבעה מימות ועוברים ועוברים...

כי 'חנוכה שהוא להמשיך אור הצדיקי אמת... משם מדליקין ומאירין נרות המנורה בבית המקדש ומשם מאיר אור נר חנוכה, שאנו זוכין על-ידי תקף הנס להמשיך אור הצדיקים ואור התורה גם בעמק הגלות הזה, כל אחד ואחד בביתו אפילו במקום שהוא'. (ליקו"ה חוה"מ ד)

אף שדורנו זכה לנחול בקרבו את החולשות הכי גדולות שבעולם, והצרה הקשה מכולם, שהיא 'כוח המדמה' שמערבב ומסמא את דעתם ומוחם של הגדולים ביותר. אך כנגד כל אלו ויותר, עומדת איתנה אותה שלהבת קטנה, הניצוץ שיוצא מבית יוסף, עד שברגע אחד יהפוך את כל בית עשיו לאפר דק.

'אני אמרתי עכשיו', אל מול המבול ששוטף את העולם, 'אף על פי שאינו מועיל כלל מה שהוא מספר זאת, שיהיה אפיקורסות בעולם, ושצריכין להתחזק עצמו באמונה'.

אבל בכוחו של אותו צדיק שזעק בסוף ימיו במסירות נפש של ממש: "העיקר הוא האמונה. וצריך כל אחד

הרב ש. סופר

בעולם הבא יאמרו 'תודה'!

שתבוא על ידה תהא עצומה כל כך והיא תביא עונג ושעשוע שאין כל מלאך ובריה יכולים לשער, הנועם הנשגב של 'ואני קרבת אלוקים לי טוב' יהיו שם בעונג מופלא ועצום למעלה מכל עונג אנושי, "שהתכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא ואי אפשר לקרב זאת התכלית למחשבות בני-אדם, כי זאת התכלית עליו נאמר עין לא ראתה אלוקים זולתך" (לקו"מ ח"א יח-ב). זוהי הגדרה מחודשת לגמרי בעניינה של תודה והודיה, לא רק התבוננות בנועם הטוב שקיבל, לא רק התרגשות מגודל ההנאה וההצלחה לה זכה, אלא שמתוך הטוב שהורעף עליו הוא מתבונן ומכיר מה טוב הוא לב הנותן, מהי מהות מדותיו של המייטיב הלזה, ואז הוא מתחיל להכיר אותו ולבו מתקרב אליו, הוא מתחיל להבין שיש לו כאן אוהב נאמן רחמן אמיתי, שכדאי וכדאי לו לבוא אליו שוב ושוב, כי אין קץ וגבול לרחמנותו.

הכרת המייטיב ולא רק הכרת הטוב

לאמיתו של דבר, זוהי בכלל מהותה של מידת 'הכרת הטוב', היסודית כל כך בחיי היהודי, במקום 'כפיות טובה', שעניינה ש"איננו מכירין להחזיק טובה לבעלים" (רש"י מסכת ע"ז ה.). כלומר, אף שמקבל הטובה נהנה ומכיר בכך שהיא טובה, הוא עדיין נקרא 'כפוי טובה' זאת מכיון שלא ייחס את הטובה למי שעשה לו אותה. הוא איננו מכיר שיש כאן מטיב ובעל חסד שרוצה להיטיב עמו. לעומת זאת, הכרת הטוב, שעבורה נבראנו בעולם - 'וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול סלה באמת באהבה, להודות לך וליחדך באהבה' - עניינה, להכיר בעומק יותר בכל פעם מי הוא השם יתברך, מה עצמו רחמיו ומה גדלו חסדיו וחנינותיו.

החטאים והפגמים אליהם נפל האדם, גורמים לדעתו להיפגם ואז הרחמנות שתלוי בדעת הנקייה נהפכת אצלו לאכזריות. לכן, כאשר האדם חוטא, הוא מתחיל "לחשוך בבוראו" שהוא איננו מרחם עליו עוד אלא שונא אותו ומבקש נקמתו ורעתו. אז הוא כבר לא יכול להתפלל תפילה של רחמים ותחנונים (עי' לקו"מ ח"ב ח-ב), ואיננו מאמין שה' ייטיב עמו בוודאי. כך נסתמת אצלו תקוות התפילה, הוא חושב לעצמו: "מה לי לפנות לבוראי אחר שהכעסתי אותו כל כך, הוא ודאי לא ירצה להביט על הצד שלי".

יש רחמנות בעולם!!!

אל מול 'אכזריות' זו, עומד הצדיק וסולל לנו דרך חדשה לישועה על ידי 'תודה והודאה'. רבינו קורא לנו: תתחיל

'תפסיק לחשוב שאתה אבוד!', לוחשים לנו אורות המנורה. 'הבט אל הניסים אותם גומל עמך בורא עולם, תבין שהוא מחכה רק להיטיב עמך, צא ותודה לו, אז תזכה להכיר אותו מחדש לגמרי'. הגדרה חדשה להכרת טובה' 'תיגש אליו, תבקש ממנו, תראה שהוא יתן לך...לא, - הוא עונה בעצב - הוא לא יתן לי, אני בטוח שלא יתן לי, אתמול ביזיתי אותו בבית הכנסת, גרמתי לו כאב גדול כל כך, הוא לא ירצה אפילו להסתכל לכיווני'.

שני הידידים עומדים לפתחו של נדיב ידוע, שניהם נזקקים גדולים, צריכים הם להשיא את בניהם וזקוקים לסכומים עצומים בדחיפות. שמעו של הנגיד יצא למרחקים כבעל יכולת, ועתה משקרבו לביתו התחיל האחד מתבייש ומהסס. הוא נזכר באירוע המביש שהיה אמש בבית הכנסת, שעה ששפך קיתון של בוז על ראשו של נגיד נכבד זה, בטוח הוא שיש בלבו של הנגיד עליו, מה לו לנסות אפילו לבקש.

'אף על פי כן - מנסה חברו לעודדו - אולי בכל זאת יתרצה אליך, אתה לא יודע במי מדובר שמעתי עליו שהוא בעל מידות טובות, תגש אליו, תראה'. אך לבו ממאן להאמין שאכן הלה ירצה אפילו להביט בפניו.

ארבעה סוגי אמירת 'תודה'

אמירת 'תודה' והודיה נתפסת בעיני רבים כנימוס בעלמא, שהרי כה מתאים לומר איזו מילה טובה אחר שקיבלנו משהו מהזולת. אצל אחרים 'תודה' היא כעין תשלום על הטובה שקיבלו, הם חשים שמצפונם נרגע כשהודו בכבוד. ישנם גם כאלו, שאצלם התודה היא בסך הכל הבעה של התרגשות מההנאה והנעימות שהם חשים מהטובה שקבלו, ולכן, לפעמים, אף שהמטיב טרח עמם והתאמץ מאד כלפיהם, אך מכיון שהטובה לא ערבה לחיכם הם אומרים תודה בשפה רפה או בכלל לא. לפעמים גם להיפך, יש והמטיב כמעט ולא טרח על הטובה שנתן, אבל המקבל כל כך נהנה ממנה ואז פיו לא פוסק מלהלל ולשבח. הצד השווה שבכל סוגי אמירת 'תודה' שמנינו לעיל, התודה אינה מתייחסת אל המייטיב' שהיטיב עמו, אלא רק אל הטובה עצמה.

רבינו הקדוש מגלה לנו אור חדש במהותה של 'תודה', וכך הם דברי קדשו: "ימי חנוכה הם ימי הודאה וימי הודאה זה בחינת שעשוע עולם הבא, כי זה עיקר שעשוע עולם הבא להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך ולהכיר אותו יתברך, שעל ידי זה סמוכים וקרובים אליו יתברך, כי כל מה שיודעין ומכירין אותו יתברך ביותר, סמוכים אליו ביותר".

כלומר, ההודיה היא הכרה, הכרה שגורמת התקרבות, בעולם הבא תהא ההכרה ברורה כל כך עד שהקירבה

ואז הוא מתחיל להכיר אותו ולבו מתקרב אליו, הוא מתחיל להבין שיש לו כאן אוהב נאמן רחמן אמיתי, שכדאי לו וכדאי לו לבוא אליו שוב ושוב, כי אין קץ וגבול לרחמנותו

יסיר חסדו וטובו מאתו ויחזק את לבו לצעק ולהתחנן לה' יתברך שיצילהו גם עתה מכל הצרות והיסורין".

לקחת את האור כדרך חיים

בימי חנוכה מאיר בעולם הכח האלוקי 'להכיר בטובתו של מקום'. כאשר אנו מתחזקים להודות ולהכיר את הבורא, אנו זוכים להמשיך את הדרך הזו לכל השנה כולה וכדבריו של רבי נתן שם: "בימי חנוכה הקדושים... אנו ממשיכין הדרך הזה של תודה הודאה בעולם, דהיינו לעסוק תמיד להודות ולהלל לה' יתברך על כל הנסים והנפלאות שעשה עם אבותינו ועמנו מימות עולם עד הנה בכלליות ובפרטיות. ולזכור היטב ולבלי לשכוח כל הטובות הנוראות שגומל עמנו בכל עת ועת... כי באמת זה הדרך של הודאה ותודה הוא דרך נפלא מאד להתקרב על ידו לה' יתברך מכל מקום שהוא".

בתשוקה עצומה נישא אל מרום עינינו, בעת שאנו עוסקים בהודאה בעיצומם של ימים קדושים אלו. כי בכוחה של ההודאה לחזור מחדש אל חזית המלחמה נגד יצרנו, להפיח רוח חיים מחדש בלבנו המזדקן והמיואש ולשמוע היטב את צעקת רבינו הקדוש שאין יאוש בעולם כלל, כי מכוח הכרת טובו ועוצם רחמנותו נבין שאין שום דבר מנוע מאתנו על אף כל מה שעשינו כנגדו, ואם רק ניפול לפניו בתחנונים רחם ירחמנו כגודל חסדיו.

וכדבריו המאירים של רבי נתן (שם, נדרים ה-ז): "כי עיקר הסיפור מכל הנסים והנפלאות שה' יתברך עושה עמנו בכל דור ודור ובכל שנה ושנה ובכל אדם ואדם בכלל ובפרט, שהוא מצוה גדולה, כמו שכתוב שיחיו בכל נפלאותיו, הכל הוא בשביל להתעורר על ידי זה לשוב לה' יתברך, על ידי שאנו רואין ריבוי חסדיו ונפלאותיו שהוא מסבב עמנו לטובתנו כדי לזכותנו לחיים נצחיים להכיר אותו יתברך, ועל כן ראוי לנו להתעורר באמת להתקרב אליו יתברך.

נבואה שעריו בתודה חצרותיו בתהילה, ועי"ז נשוב לעבדו בשמחה, נחמם את לילות החורף הקפואים בשלהבת כיסופים ורצונות, נכסוף ונבקש שכשם שעשה נסים בימים ההם כן יחוס עלינו כיום שלא נאבד לילה אחד מלילותינו, ושמידי לילה בלילה נקום בחצות לעסוק בתורה ועבודה ולהזדכך מכל דמיונות העולם הזה ולדבקה בו באור הצדיק לטוב לנו לעד.

להתבונן במהות הטובות שהשי"ת נתן לך על אף כל עוונותיך, כך תתחיל להבין ולהכיר קצת מרחוק מיהו הבורא, ועד כמה עצומים רחמיו.

אדם שנפל במה שנפל, קם בבוקר ומניח טלית ותפילין, אך תפילתו רפה, אין לו שום חיות, מכיון שנדמה לו שהוא בזוי ומשוקץ למעלה. 'מי בכלל מעוניין לשמוע את קולו של מגושם ופגום כמוני', הוא חושב לעצמו.

אך רבינו הקדוש קורא לעומתו: איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת! אם כך אתה חושב הרי שאינך מכיר כלל את בוראך! אתה מלביש עליו כביכול את מדותיך שלך ונדמה בעיניך שדרכי טובו הם כפי מידת ה'טוב' שנפגמה אצלך בלבך אתה. אבל האמת היא ש'אין קץ לרחמנותו', 'ונעלם ממך ולא תדע עוצם רבוי רחמנותו וחסדיו הגדולים על כל החפצים לשוב באמת, אף שלא שבו עדיין כי חסדו גבר עליהם ועלינו מאד מאד בלי שעור וערך ומספר, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב" (לשון מוהר"ת לקו"ת ח"א ס').

תתבונן בעצמך; הלא עצם העובדה שאתה מעוטר כעת בתפילין הקדושות שהם כתרא דמלכא מעידה עליך שה' ית' אוהב אותך אהבת עולם, שאין לה סוף וקץ, הרי הוא זה שזיכה אותך במתנת עולמים, שכל העולם אינו שווה כלום כנגדה. תסתכל, תביט, תתבונן! אתה נושם, אתה חי, אתה אוכל ושותה... הוא מרעיף עליך חסדים בלי גבול... איך אתה לא מבין שיש כאן אוהב מסוג אחר לגמרי, תתחיל להכיר אותו קצת, תדַה לו בפך עוד ועוד... תדַד בדעתך את הידיעה הנוראה הזו, לא כנימוס גרידא של 'תודה רבה!' אלא בהבנה והכרה עמוקה תאמר לו: "אבי שבשמים, נתת לי מתנות וזהו סימן שאתה אוהב אותי, זה סימן שאתה רוצה בי, זה סימן שהחסד שלך אין לו שום גבול, ואם כן אתה בוודאי תושיט לי יד לשוב בתשובה ולא תניחני לעושקי". הודאה שכזו מביאה בטחון והתחזקות עצומה בתפילה מחדש, ההודאה שהביאה להכיר את הנדיב גורמת לרוץ אליו בכל מצב שהוא בבחינת 'ממך אליך אברח'.

וכה מגלה לנו רבי נתן (לקו"ה כלאי בהמה ד-ד): "כשיתן עיני לבו ודעתו להסתכל ולהתבונן היטב על חסדי ה' וטובותיו שעשה עמו עד הנה. מכל שכן שכל אחד יודע בנפשו כמה טובות נפלאות בפרטיות שגמל ה' יתברך עמו מעודו עד אותו היום וצריך להרגיל את עצמו להודות ולהלל לה' יתברך על כל הטובות שעשה עמו. ועל ידי זה יהיה לבו נכון בטוח שגם עתה ה' יתברך לא

אל מול
'אכזריות' זו,
עומד הצדיק
וסולל לנו
דרך חדשה
לישועה על
ידי 'תודה
והודאה'.
רבינו קורא
לנו: תתחיל
להתבונן
במהות
הטובות
שהשי"ת נתן
לך על אף כל
עוונותיך, כך
תתחיל להבין
ולהכיר קצת
מרחוק מיהו
הבורא, ועד
כמה עצומים
רחמיו

שמחה ולב נשבר

"לב נשבר", אומר רבינו הק', "הוא חביב לפני השם יתברך, כי לב נשבר יקר מאד מאד בעיניו יתברך והיה טוב שיהיה לו לב נשבר כל היום" (שיהר"ן מ"ב) ולב נשבר אינו יכול להיווצר אלא ע"י מצב ניגודי בו ניצבות, מצד אחד, מחשבות של מחסור קיצוני וכיסופים עילאיים למשהו נחשק מאוד. כשמומן עומדת חומה של מניעות. הניגוד הזה המייצר חרטה וכאב, הוא המשבר את הלב. השמחה, לעומת זאת, הינה ההיפך בהתגלמותו - ואינה מתנחלת בלב, אלא בסמיכות להצלחה, מילוי חיסרון, הכרה בהישג או קניין דבר חדש שלא היה בנמצא עד כה. כיצד ידורו, איפה שני אלה בכפיפה אחת?

להלכה ולמעשה

התשובה המושלמת, נמצאת כאמור, בדברי מוהרנ"ת, הנובעים מהנחל הק' כשאליהן מצורפות הוראות הפעלה והדרכה - ובעיקר - עזרה וסיוע של הכוח הגדול, אשר ממנו יצאו הדברים - כוחו של זקן דקדושה. נזכיר כי מוהרנ"ת עצמו היה, לא רק נאה דורש, אלא גם נאה מקיים. והעמיד לעינינו את הדוגמא הטובה ביותר לחיים מתוך שילוב מושלם של לב נשבר ושמחה תמידיים. מוהרנ"ת, בענותנותו התבטא פעם ואמר: "הצדיקים - כפי שזכיתי להכירם ולידע שהם אכן צדיקים - אם היה להם גם את הלב הנשבר שלי, אזי אינני יודע היכן היה נמצא הגן עדן עבורם". (אבניה ברזל) מאידך, מן המפורסמות היא, שמחתו האדירה והתדירה, שקרנה מפניו וגרמה להן להאדים כפני שיכור ולא מיין. גם הליכתו הזריזה, שדומה הייתה לריקוד של גבר קפוז, העידה על האי רוחא דנשיב בה וכו'.

ההשגה החשובה ביותר היא ההשגה של אהבת ה'

הצלחתו השלימה, לשלב בין השניים, הינה פרי השגתו הבלעדית בגדולת רבינו הק'. השגה, שבזכותה ומכוחה הבין והשיג את עוצם נוראות גדולת הבורא ית' שהיא גדולת חסדיו. את עוצם אהבתו יתברך הבורא עד אין סוף, לכל יהודי באשר הוא. אהבה מוחלטת שאינה תלויה בדבר, אינה מותנית בשום תנאי, אינה נתונה לחלוקה ולתחרות. אהבה ללא גבול, שיש בה די לכל בריה, מבלי צורך להיאבק עליה. אהבה, שהיא היא המילה והמידה הנדרפת לגדולתו האמיתית ית'. כי היא תכלית הבריאה ומטרתה - לגלות את יכולתו האין סופית של הבורא, לרחם ולאהוב כל אחד, בכל מצב, בכל זמן ובכל מקום. בזאת יתפאר הבורא ית' - לא ביפי הבריאה ובגבורת מלכותו ושלטונו, כל אלו כלא נחשבו עבור הכל יכול. בזאת יתהלל המתהלל ית' - באהבתו. מוהרנ"ת. שזכה לא רק לדעת, אלא גם להפנים, להטמיע

חידה חינוכית

כיצד משכנעים ילד לוותר על חפיסת שוקולד האחוזה בין שיניו? כיוון שמדורנו, אינו מדור חינוך, נתיר לעצמנו, לצורך המשל, להציע לקוראים פתרון שאינו חינוכי בעליל - הדרך הטובה ביותר לחלץ חפיסת שוקולד מבין שיני קטן, הינה - להציע לו שתי חפיסות במקומה.

הסוד של מוהרנ"ת

הרגיל ללמוד ב"עלים לתרופה", יחוש, בין שורותיו, בהלכי הרוח שנשבו בחיי היומיום של מוהרנ"ת זצוק"ל. בבחינת "גדול שימושה יותר מלימודה". מתוך שלל אוצרות הנפש הטמונים בתוך כל עלה ומכתב, עולה כפורחת תורה אחת, החוזרת ומופיעה שוב ושוב, בגוונים ולבושים שונים, המלמדים כי מוהרנ"ת הק' ז"ל, חי אותה ועימה, יום יום, שעה שעה. עימה הלך וצלח את ים תלאותיו. כוונתנו כמובן לתורה "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה". "הדרך הנורא, החדש והישן הזה" - כותב ראבר"נ ז"ל - "הוא, הוא האתערותא דלתתא של עולם התיקון." (ששון ושמחה)

קושיה של דורות

מוהרנ"ת, בפשיטותו ותמימותו המשיך את התורה הזו אל תכלית העשייה ועשאה לעצת חיים, דרך מילוט ותקווה מכל המצבים, גם הקשים ביותר. בדרך אגב ומבלי כוונה מפורשת, תירץ את אחת השאלות הגדולות, בה מתחבטים עובדי ה', צדיקים וחסידים משחר הבריאה. שאלה בה תלויים יסודות העבודה התמימה - איך מחברים בין לב נשבר לשמחה? במלים אחרות - איך מקיימים שני הפכים בנושא אחד, בגוף אחד ובמוח אחד. כיצד ידורו בכפיפה אחת מחשבות שפלותינו, ידיעת עוונותינו וחסרונותינו, עם חיוב השמחה התמידית? הרגיל בספרי חסידות, ימצא את הקושיא הזו צצה ועולה שוב ושוב. מחד גיסא - דיבורים חריפים מעין כמותם - ממש עד קצה הגבול האפשרי - המבטאים את שפלותנו, ריבוי עוונותינו, גנאי מצבנו, אחריותנו לכל אסון וקלקול המתרחש בתבל, בבחי' "בשלי לה סער הזה" (וכמובא מעין זה בחיי מוהר"ן (תקע"ט): 'פסל לך הפסלת יהיה שוק' (נדרים ל"ח), הינו שפך מקום שיתרץ איה פסלת יהיה הפסלת שוק' שיתרץ הפסלת פך"). חיוב לזכור בכל רגע, כי הנני הגרוע שבגרועים מכל האדם אשר על פני האדמה, רשע וחוטא העובר בכל רגע אלפי ורבבות עבירות ואינו ראוי לגשת אל הקודש - "ולרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי". ומאידך גיסא דיבורים חוצבי להבות אש בגנות העצבות והכרח השמחה התמידית בפרט בזמן התפילה.

לב נשבר
אינו יכול
להיווצר
אלא ע"י
מצב ניגודי
בו ניצבות,
מצד אחד,
מחשבות
של מחסור
קיצוני
וכיסופים
עילאיים
למשהו
נחשק מאוד.
כשמומן
עומדת
חומה של
מניעות.
הניגוד הזה
המייצר
חרטה וכאב,
הוא המשבר
את הלב

ולהשיב אל ליבו, בטח כל כך בחמלתו ית' ואהבתו אליו, עד שלא חשש להכיר, במלוא ההכרה האפשרית באפסיות האדם, ולהיישיר מבט אל שפלותו כבשר ודם, נברא זעיר וחלוש כוח, הנאבק, מלחמה חסרת סיכוי לכאורה, בס"א. גודל בטחונו ברחמי ה' ית' נתן בו את הכוח לחיות עם הרגשת השפלות הקיצונית ביותר שאפשר לבן אנוש להכיל. כי ידע, בכל רגע ורגע, בוודאות שאין שני לה, ממש כראיית השמש בצהרי יום, את רחמנות השי"ת, אהבתו וחמלתו עלינו, למרות שפלותינו. ברחמנותו ית' תלה, את כל המצוות, התורה והתפילות, להן זכה, ובטח בכל ליבו בבורא הטוב שימשיך לזכות אותנו בעוד כהנה וכהנה.

הפתרון הגאוני בפשטותו

ומעתה, משעה שזכה האדם באמונה - בחינת ראייה ברחמי השי"ת, נפתרה הבעיה הנ"ל. אין עוד סתירה בין שפלות לשמחה. כי - אם השי"ת מרחם בכל מצב, שוב אין הכישרון יכול להיות סיבה לעצבות. אדרבא, עתה, לאחר שהאמונה באהבת ה' אלי, חזקה בלב, וההבנה שהתגלותה, היא, היא תכלית הבריאה, עולה מסקנה משמחת מאין כמותה, מסקנה שאין עליה פירכה - ככל שאני גרוע יותר - ככל שרבו חטאי ופשעי - כן, כנגדם מתגלים ביתר שאת, חסדי הבורא וכוחו לאהוב את הגרועים והשפלים. כך, איפוא גדלה שמחתי לאין קץ, על זכותי להיות כלי לגילוי רצון הבורא והשלמת תכלית הבריאה.

וכן היה אומר (על"ת תל"ח): "צריה להפך הגיון ואנחה לשמחה גדולה. וכל מה שאיתה גרוע יותר בעיניך איתה צריה לשמח בזה ביותר, ולהפך עץ הגיון ואנחה לשטון ולשמחה שגרוע בזה זכה להיות על ראש השנה ולהשתתח על הציון הקדוש והנורא בזה שלא היה לו שום הסתכלות בזה העולם, וכל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו'. והוא יכול להוציא כל העשירה מיני חצים וכו' ולרפאות הכל וכו'. וזהו הפירוש האמתי של "שטון ושמחה ישגו ונסו יגון ואנחה" שגלה הוא זכרונו לברכה, להפך כל הגיון ואנחה לשטון ולשמחה. והבו היטב לשמח בזה הרבה ולבלי להתחיל לחשב כלל".

מזהרנ"ת, בעינו הטובה, מרעיף עלינו השגה זו בכל דף מכתביו, אך עלינו מוטלת חובת היום, לתת לב ולמקד את רצוננו ותפילותינו בדבר החשוב באמת - ידיעת אהבתו יתברך אלינו.

קושיות נוספות ותירוץ

נמצינו למדים כי עיקר העיקרים בעבודת הבורא הוא - הביטחון ברחמי ה' ואהבתו. המעיין יבחין כי הדעת הזו - דעת אהבתו ית' - הינה דעת ושכל כולל הנותן מענה

מזהרנ"ת,
בעינו הטובה,
מרעיף עלינו
השגה זו בכל
דף מכתביו,
אך עלינו
מוטלת חובת
היום, לתת
לב ולמקד
את רצוננו
ותפילותינו
בדבר החשוב
באמת -
ידיעת אהבתו
יתברך אלינו.

לכל אתגריו של עובד ה'. (רמז וראיה לדבר - דברי רבינו הק' בתורה ל"ד, התולים את תיקון החרפות ושבירת הכלים, בהמשכת אור החסד - אור האהבה הקדושה - מיסוד דאצילות אל לוחות הלב השבורים). מפאת קוצר היריעה נסתפק בקצרה בשניים מהם: א. אחת העבודות הקשות, בהן מעביד אותנו הבעל דבר, הינה עבודת ביזוי אנשים (ליקומ"ת א'). כמוכי דיבוק, אנו רדופים, למצוא מומים ולהנמיך כל מה שזז מסביבנו. מידה רעה ביותר, הנמשכת מ"סטרא דקץ כל בשר" (שם ח"א ל"ח) והיא אחד המונעים הגדולים בפני קבלת תפילותינו (שם ח"ב א').

שורשה של מידה מגונה זו, הוא בפחד - פחד קמאי מפני הצלחת חברינו, להתנשא ולעלות עלינו בהישגיהם. מה כל כך מפחיד בזה? ובכן, מוחנו הקטן והילדותי - לעתים, סובר שאהבת ה' נתונה לתחרות בין הבריות ורק המצליחים, זוכים לה.

ב. מידת הגאווה, המלווה אותנו בכל צעדנו. לשווא נמחה בפניה, לשווא נסתור ונתנגד לה ע"י השפלת עצמנו, היא תמיד תמצא את הדרך להשחיל הרהור של עליונות מסוג "אנא אמלך" ולהטמין אותו עמוק בליבו, במקום שלעתים לא נתודע אליו, אלא אחרי שנים (לא בכדי אומר רבינו, בספר המידות גאווה י"ט: "מבהילים את האדם בחלומות כדי להסיר ממנו גאווה שקועה שהיא מכוסה ממנו, שאינו מכיר בה")

הנמשל - חשיפת צפונות המוח

כדי להסביר, איך מידת ההתחזקות באהבת ה' הנ"ל, מתרצת ופותרת את שתי הבעיות הללו, נחזור למשל הפתיחה של המאמר.

כמו ילד, המסרב לוותר על ממתק ללא תמורה הולמת, כך בדיוק מתנהג המוח שלנו (אחר שהודרך לכך ועוצב בהתאם ע"י היצה"ר וכח המדמה) מבחינתו, תפקידו העיקרי הוא, בראש ובראשונה, לשמור אותנו בחיים. בעיניו, הרגשת שפלות תהומית - להרגיש גרוע מאחרים, הינה סכנה קיומית. והגיונו ברור - כי אם כולם נאבקים על אותם משאבים, והם מחולקים במשורה, רק למצטיינים, הרי שהסכמה להכרה בגריעותי, הינה גזר דין מוות. כשזו תמונת המצב הניצבת מול עיניו הוא לא יוותר, בשום אופן, על הרהורי הגאווה וביזוי אנשים.

כדי שישכים להיפרד מהם, עלינו להציע לו משהו גדול וטוב כתחליף. 'אהבת ה' ללא תנאי וגבול', הינה תמורה מושלמת הפותרת ופוטרת אותנו לתמיד מהצורך להיות חשובים יותר מאחרים, וע"כ דעת אהבתו ית', אשר תמיד תמצא לנו, מצילה אותנו משתי מידות רעות אלו, אשר הן שורש פורה ראש ולענה לעוד מידות רעות רבות. נמצא איפה כי אמונתנו ברחמי השי"ת, הינה שכל הכולל ומציל אותנו מכל רע.

מה שייך לחפש עוד אצל הצדיק?

שלום

ורבינו נחשב אצלו 'חי', כל מה שהוא יותר מחפש ומתפלל על זה נהיה אצלו הצדיק 'חי' יותר ויותר. על זה צריך להרבות מאד בתפילה, לפני חנוכה ובימי החנוכה עצמם, שנתחיל לחפש את רוח הקודש של רבינו הקדוש הטמון בספריו הקדושים, להתחנן מול נרות החנוכה, שתהיה לנו הרגשה ומתיקות בתורות של רבינו, שזה העיקר בתורת רבינו. נבקש שתהיה לנו חיות מההתקרבות ושנזכה להטות לבנו אליו יתברך ולהפוך לבעלי תשובה גמורים בזכות רבינו.

יהי רצון שנזכה.

שלום

ברוך השם, בשעת הדלקת הנרות, ובהתבודדות של ימי החנוכה יש לי חיות והתעלות, דא עקא, בשאר היום, בשעות של לפני צהריים שכל הסדר בישיבה נחלש, כמו גם בשעות הערב שמתקיימים מסיבות שונות וכו' אני מאבד את החשק והחיות, איך אוכל להרגיש את קדושת חנוכה גם בזמנים אלו, שאין סדר יום וכו'.

תשובה

עלינו לדעת, ש'כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו', דהיינו, כל מה שאדם זוכה לבחינה גבוהה יותר יש לו יצר הרע גדול יותר, כמו שרבינו אומר בתורה ע"ב שכשאדם מתעורר לנסוע לצדיק, מתגבר עליו הבעל דבר יותר מקודם. לפי זה, בחנוכה שמשיגים את אור הצדיקים, יש יצר הרע מיוחד, שאין בימים רגילים. העצה לזה, היא כמו שיוסף הצדיק אמר למצריים להניח משנות השבע בשביל שנות הרעב. בשעה שמדליקים נרות חנוכה, ואפילו עוד לפני החנוכה, בעת שאנו עושים התבודדות, נתפלל שניצל מהירידה שעלולה להגיע בעקבות האור הגדול של חנוכה, שלא נאבד את הישוב הדעת והשמחה בכל מצב שהוא, ושתמיד נשמח במה שאנו כן זוכים מקיימים רצון השם.

אפילו אם כן נופלים 'נפילה בדעת', או אפילו 'נפילה בפועל', למשל כשבחור מוצא את עצמו קם מאוחר ומתפלל במהירות בשטיבלאך מאימת המשגיח... אנו עלולים ליפול בדעתנו 'כאילו' כל התפילות שהתפללנו על זה, הלכו לריק חס ושלום. אך עלינו לדעת, ש'לפום צערא אגרא', ובשמים מודדים כל אחד לפי כמה התחזקות שהיה לו, ואם הלך לו קשה, אדרבא!! כמה שחטף בתוך הטרדות והבלבולים חשובים מאד למעלה, 'ורחמנא ליבא בעי'. רבינו הרי אומר שכל הכח של היצר הרע הוא מעצבות, וכאשר נשארים בשמחה למרות הכל, בזה משברים ומבטלים את כל היצר הרע, העיקר לא ליפול לעצבות, און טאקע פארט אפ (-באמת, העיקר לשמוח), בפרט בימים קדושים ונהלים אלו.

מידי שנה אני משתדל להכין את עצמי לקראת חנוכה עם הגן עדן של השם יתברך - ה"ליקוטי הלכות", המדבר משגב גדולת ימים נעלים אלו, להכין ולעורר את הלב לקראת ימי החנוכה הקדושים. אך מדי שנה, בעת עסקי בדיבורים הקדושים של ר' נתן, מבצבצת ועולה הנקודה המרכזית בהלכות חנוכה, ש'עיקר הכוונה בהדלקת נרות חנוכה הוא להמשיך על עצמו את אור הצדיק האמת', זאת כדי שנוכל להתחיל לחפשו בעצמינו.

רציתי לשאול תמיהה שמנקרת במוחי כבר זמן רב, ברוך השם אני מקורב ונקרא על שם הצדיק, מידי שנה נוסע אני לאומן, אפילו במחיר של מסירות נפש. יש לי גם סדרים קבועים בתורת רבינו... אם כן, מה שייך אצלי לחפש את הצדיק? מה אני אמור למצוא שאין לי עכשיו?

תשובה

אמת היא שאנו כבר מי יודעים הוא 'צדיק הדור' בדור הזה, ואנו עוסקים בספריו כל אחד כפי דרגא דיליה. אבל בענין ה'התקרבות לצדיק' יש אין סוף מדרגות, ואין אחד דומה לחבירו כלל. המתיקות שאפשר להרגיש בתורות רבינו הוא עד אין שיעור.

כמו שאנו רואים אצל רבי נתן בעלים לתרופה, שכאש עצורה בוערת בעצמותיו גדולת רבינו. הוא כותב לבנו הרגשות מופלגות אותם הוא מרגיש בליבו בתורת רבינו, בגדולתו, וכוחו. מדי כמה מכתבים הוא מודה להשם יתברך מחדש על כל דיבור שהוא יודע מרבינו. גם אנו רואים את אותם דיבורים ואת אותם תורות שר' נתן למד, אבל הוא ראה ליקוטי מוהר"ן אחר לגמרי... כל אחד מבין שהרגשתו של ר' נתן ושלנו רחוקים מאד.

כך גם אצלנו, כולנו לומדים את אותם תורות, ומקורבים לאותו רבי... אבל כמה טעם ומתיקות מרגישים בתוך תורות אלו, אין אחד דומה לחבירו. כמובא בזוהר על הפסוק "וידע בשערים בעלה כל חד כפום מה דמשער בליביה", כל אחד כפי מה שמחפש יותר את רוח הקודש של רבינו הטמון בספריו ומתפלל להשם יתברך שיקרבהו לצדיק האמת, כך זוכה הוא יותר להרגיש את הנעימות והמתיקות שיש בספרי רבינו, ולפי זה הוא מקבל רבי חדש לגמרי. כמו שר' נתן מבאר בהלכות שלוחין הלכה ה', שהצדיק האמת לא מסתלק מהעולם, ומה שאנו רואים שנסתלק, זה רק מסטרא דילן (-מצידו), בגלל שאנו מתרשלים לחפש אחריו. אבל בזמן שישראל כן מחפשים את דעתו שהשאיר בעולם והרוח הקודש שלו, הוא באמת נקרא חי.

גם אצל אחד שכבר כן מחפש את הדעת והרוח הקודש של רבינו,

הכוחות שאפשר. נוכל להתחזק בעניין זה על פי מה שר' נתן מברך בהלכות אבידה ומציאה הלכה ג', ששמונת ימי החנוכה מרמזים על שבעים שנה שאדם חי בזה העולם, ויום השמיני מרמז על יום שכולו ארוך - העולם הבא. דהיינו, שבעת הימים הראשונים של חנוכה, כוללים בתוכם את כל חי האדם בזה העולם, ומה שהשם יתברך נתן לנו את 'שמונת' ימי החנוכה, הוא כדי להאיר לנו בתוך כל החושך של זה העולם, בכל השבעים שנה שאדם חי, עד שנזכה לעולם הבא שעל זה מרמז 'זאת חנוכה'.

אם כן, כאשר אנו רוצים לדעת מהי עבודת האדם במשך ימי חייו, נלך להתבונן בדבריו של מוהרנ"ת בהלכות תפילת המנחה הלכה ה' אות ה', ושם מתבאר שעיקר העבודה של האדם הוא בחצי ימיו, אחר שעובר את ימי הנעורים, היצר הרע מגיע אז בהתחדשות מופלגת לאדם, ואומר לו עכשיו תתחיל לעבוד את השם! אתה הרי רואה כיצד רוב ימיך עברו בתוהו להבל וריק, בדיוק עכשיו תתחיל?! הוא עושה את האדם זקן מופלג בעיניו עד שמייאש אותו לגמרי, תקופה זו נקראת בלשונו של ר' נתן "זמן תפילת המנחה", 'לכן', אומר ר' נתן, 'צריך להרבות מאד בתפילה בימי נעורים, שכשיגיע אמצע ימיו לא יפול מעבודתו, ושלא יזדקן בעבודת השם'.

מכללם של דברים נלמד, כי בימים הראשונים של חנוכה כשעדיין ישנה ההתחדשות, שמרמזים על ימי הנעורים, אז צריך להתפלל שכאשר יגיעו הימים הבאים שמרמזים על ימי העמידה, עדיין תהיה לנו התחדשות ונעבוד את השם יתברך בהתלהבות כמו בימי נעוריו.

בכל אופן צריך לדעת שזהו תיקון ועבודה מיוחדת, דווקא כשמגיע זמן מנחה, שזה בכלליות, אמצע ימיו של האדם, ובפרטיות, הימים האחרונים של חנוכה. לעבוד אז את השם. מזה יש להשם יתברך שעשועים גדולים ביותר, וזה גורם נחת רוח למעלה ושעשועים גדולים, ועל ידי שמתחזקים בכל מצב לעבוד את השם, ומתחילים בהתחדשות גם בימים האחרונים של חנוכה כאילו לא היה שום יום קודם לכן, מקבלים כוח לכל השנה להתחדש ולהתחזק, בכל המצבים. גם כשהכל נראה כבר קר ומוכר, שגם אז יהיה לנו חשק והתלהבות בעבודת השם.

יהי רצון שנזכה.

האמת, שהכנסת התחדשות בעבודת השם היא מהעבודות הקשות שבמקדש. לא לחינם אומר ר' נתן שרבינו הגיע לעולם, כדי להכניס התחדשות בתורה. זה כל עבודת הצדיקים, להכניס התחדשות בעולם, להכניס לאנשים התחדשות בעבודת השם.

היום הראשון של חנוכה עובר עלי ועל כל אחד

בהתרוממות והתרגשות מקיום המצווה שכל כך חיכינו לה, כך זה בדרך כלל. אבל עם כל יום שחולף, מתפוגגים החשק וההתלהבות שהיו לי בימים הקודמים. שאלתי היא, כיצד אזכה לשמר את ההתלהבות והחיות לכל ימי החנוכה. איך אוכל ביום השמיני להדליק באותו לב והרגשה כמו ביום הראשון?

האמת, הכנסת התחדשות בעבודת השם היא מהעבודות הקשות שבמקדש. לא לחינם אומר ר' נתן שרבינו הגיע לעולם, כדי להכניס התחדשות בתורה. זה כל עבודת הצדיקים, להכניס התחדשות בעולם, להכניס לאנשים התחדשות בעבודת השם.

בכל זאת, יש גם כמה עצות פשוטות כיצד לשמור את ההתלהבות לכל ימי החנוכה. כל אחד שלומד את הליקוטי הלכות או שאר ספרים הקדושים על חנוכה, רואה שכל יום מימי החנוכה יש בו משהו מיוחד שאין בשאר ימים, כל יום הוא כנגד מידה אחרת מהשלש עשרה מידות של רחמים וכו'. אם תלמד את הספרים הקדושים המדברים על קדושת היום, בפרט ב'ליקוטי הלכות', כאמור, ותפנים, ש'מה שאני פועל היום לא יכולתי לפעול אתמול'. תוכל להתחדש בכל יום בעת הדלקת הנרות. חנוכה זה הרי כוח שמאיר אמונה והתחזקות בתוך הגלות החושך, ואת הכוח הזה מקבלים בכל יום מימי החנוכה, כל יום מקבלים חיות וכח חדש ושונה מאתמול, לכל ימות השנה.

לדוגמא, ר' נתן אומר בהלכות חנוכה הלכה ה', שביום הראשון של חנוכה ממשיכים את אור העולם הבא לתוך העולם הזה, וכל יום אחר כך, מכניסים את זה לאבר אחר בפנים. האוזניים, העיניים, שני נקבי החוטם והפה, שביחד הם שבעה, וכל אחד מהם מרמז על קנה אחר מהשבעה קני המנורה. אם יודעים את זה מקבלים חיות והתחדשות חדשה, 'כל יום אני מכניס את האור של חנוכה באבר אחר שבראשי, שאבר זה יהיה קדוש, שהראה בעיני אמונה וגדולת השם', וכן הלאה...

אבל צריך לדעת, שלא תמיד מועילים עצות אלו, ואף על פי כן צריכים להתחדש בפשיטות בכל

בחזר יקר! ניתן לשלוח שאלות, התלבטויות, בענייני עבודת ה', בדרכי רבינו הזקן, וכיוצ"ב, באמצעות הקלטת השאלה בטל' המערכת: 02-539-63-63 שלוחה 5, או בשליחה לפקס: 077-318-0237.

האמונה היא כל תקוותינו בעולם!

סוד אורם הנצחי של נרות החנוכה שמאירים את אור האמונה בעולם אל מול ה'מבול' של הכפירות וחכמת יון המאיימים על יהדותו של היהודי התמים || לפשפש את עצמו באמונה

כל כך: "העיקר הוא האמונה. וצריך כל אחד לחפש את עצמו, ולחזק את עצמו באמונה" יש כאן שתי "עבודות", שחובה עלינו לעסוק בהם בכדי לקבל את אור הדעת של חנוכה, אור החינוך הקדוש של הצדיק האמת- האחת היא "לחזק" את עצמו באמונה. זוהי "עבודה" מובנת יותר ומתיישבת על הלב- כי כל אחד מכיר ויודע נגיעי לבבו, שלמרות היותו אדם מאמין, עם כל זה - בעת ניסיון כאשר נסתרת ממנו השגחת ה' יתברך, או כשעוברים עליו בלבולים קשים וכו'- הוא נופל מהאמונה בהשגחה פרטית, ושכל אלו מסובבים ע"י ה' יתברך לטובתו הנצחית וכו'- וממילא מבואר היטב מדוע צריך כל אחד "לחזק" את עצמו תדיר בעבודת האמונה.

אך העבודה השנייה, טעונה ביאור לכאורה, כי מדוע זה צריך האדם "לחפש" את עצמו באמונה? מדוע יש צורך לבדוק ולוודא האם אנחנו אכן אנשים מאמינים? הרי זו עובדה פשוטה וברורה, הנהירה לכל יהודי מיום בואו לעולם, ועד יום צאתו ממנו! בליקוטי הלכות, מתבטא ר' נתן אף הוא בלשון "לפשפש את עצמו באמונה", וגם כאן יש להבין היכן נוגעים הדברים לעובדא ולמעשה?

על כורחך עולה מדברי רביז"ל ומוהרנ"ת כי "אדם מועד לעולם", וכל אחד מחויב לפשפש בעצמו, ולבקש הרבה במסתרי הלב, האם הוא אכן מאמין כראוי, האם אכן יש לו אמונה? וכמאמר רביז"ל: אצל העולם, אמונה היא דבר קטן, אמר רביז"ל, אך אצלי- היא דבר גדול!

גם אם נדמה לנו שאין כל דופי באמונתנו, ראוי לנו לציית לדברי רבינו ומוהרנ"ת, ולהאמין בזה בעצמו שלמען תהיה האמונה אצלנו מקובעת בתוככי המוח והלב כיתד שלא תימוט, הדבר דורש בהכרח חיפוש וביקוש תמידי; היכן אנחנו בעולם!

היא הנותנת! כלומר- ה"חיזוק" שצריך כל אחד לחזק את עצמו באמונה בא-ל חי, נובעת ונגרמת מעבודת החיפוש, הביקוש, והפשפוש, בכל החורים והסדקים שבלב- לבדוק היכן אוחזים אנו באמונה, והיא תביא לחיזוק התמידי באמונה באופן שנצליח לגרש מעצמנו כל שריד ופליט לקליפת וטומאת חכמת יוון השוטפת את כל בני העולם בכלל, והיא גם מציפה את כל חדרי הלב שבאדם הפרטי, בפרט, ורק כך

אמונה של 'נשים וקטנים' ממש!

חנוכה, הוא המועד המתאים ביותר להתחדשות בעבודת ה' מתוך "חינוך" חדש, "דעת" חדשה, שעיקרה, כפי שמבאר רביז"ל בתורה ב' תניינא הנ"ל- היא להכיר את הבורא יתברך מתוך העולם הזה, ולהתאחד בו באמת ביראה ובאהבה.

עוד בטרם נפנה למהלכי הקבלה והחסידות בניסי חג החנוכה, מבואר, כי מלחמת היוונים בעם ישראל התעוררה מאחר והיוונים החדירו בעם ישראל את חכמתם, החכמה היוונית הקלוקלת והנודעת לשמצה בדברי רביה"ק ובכל ספרי הקודש, וממילא - ימי החנוכה נועדו לקבלת דעת רביה"ק, דעת הצדיק האמת אל מול החכמות הפסולות. כמו גם קבלת השכל הקדוש והטהור, מהמעין הנובע, מעיין האמונה הפשוטה.

ככלל, התנגד רביז"ל נחרצות לכל המושג "חכמות" באשר הוא. אף כאשר אדם מנצל את שכלו וחוכמתו ל"חכמה דקדושה"- העדיף רביז"ל עשרת מונים את האמונה התמימה והיוקדת של פשוטי העם, שלמעשה היא עמוקה מכל עומק, והיא זו שהכריעה את מצביאי יוון המהוללים, על פיליהם ורבבות חייליהם... וכפי שהתבטא רביז"ל לא אחת, בכמה מקומות ובשינויי לשון, כי אליבא דאמת יש משהו העולה בחשיבותו ובמעלתו אפילו על החכמה הגדולה שבגדולות, ואפילו על כל החכמות שבתוך עבודת ה'- והוא: אמונה פשוטה, ויסודית במי שאמר והיה העולם, והתקשרות איתנה אליו מתוך העולם הגשמי.

במקום אחר דייק רביז"ל לבאר את כוונתו, בכך שהתבטא כי הוא חפץ באמונה כזו, כפי שהנשים והקטנים מאמינים! כן, זו הדרגה הנדרשת מאתנו, ולקמן יבואר מעט עוד יותר, כי כנגד חכמת יוון, שהיא כוללת את כל החכמות הרעות שבעולם, מוכרחים לעשות שימוש דווקא בנשק האמונה והתמימות, ולהשליך אחר גוו את כל החכמות, גם אלו הנקראות "חכמות קדושות"!

לפשפש את עצמו באמונה

אחת התורות הנוראות שגילה רביז"ל בערוב ימיו, היא תורה ה' שבח"ב, הפותחת בלשון המתוקה והנפלאה

נזכה להנחיל בקרבנו את דעת קדשו של הצדיק האמת, וההארה שמאיר באנשיו לנצח.

רבינו זועק במסירות נפש

אם כאמור, כל עניינו של רביז"ל התמקד באמונה, ודווקא זו הפשוטה - כפי שמאמינים המון העם הכשרים - עם כל דרגא שרבינו עלה ונתעלה בה, התבהרה והתעצמה דעתו הקדושה במעלת האמונה ובגדלותה.

מוהרנ"ת מספר על נסיעתו של רביז"ל לעיר למברג, שנים ספורות קודם להסתלקותו, במטרה להכניע שם קליפות וכוחות סטרא אחרא וכו' וכפי המובן מדבריו שעיקר מלחמתו הייתה עם קליפת האפיקורסות והכפירה, ובוודאי שלא הייתה נסיעתו למטרת רפואה גרידא כפי שהיה נראה לעומד מן הצד.

ר' נתן מדגיש, כי עם חזרתו של רביז"ל מלמברג, אמר רביז"ל כי כל רגע ורגע של חיים, הוא נס בפני עצמו, מאחר שכבר היה מוכן להסתלק מן העולם בעודו בלמברג. את השנים האחרונות הללו, היקרות ביותר בחייו- הקדיש רביז"ל בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, להארת אור האמונה בעולם, וכמבואר במקומות רבים, ולדוגמא בשיחות הר"ן, אות רי"ט; "אחר שבא מלמברג שחי אחר כך שתי שנים היה מדבר בכל פעם הרבה מאמונה והבנו מדבריו שכל דבריו שמדבר כל כוונתו היה וכו' להכניס אמונה האמיתית בלב כל אחד ואחד מישראל".

מוהרנ"ת ממשיך, כי גם בזמן זה, כאשר רביז"ל היה מוטל על ערש דווי, לא פסק פיו מלמלל דיבורי אמונה: 'והיה רגיל להזכיר כמה פעמים גודל עוצם נפלאות הטובה שעשה לנו משה רבנו עליו השלום שנתן לנו את התורה ופתח בה: בראשית ברא אלוקים וכו' וגילה לנו האמונה הקדושה בלי שום חכמות וחקירות" וכו'. לקראת סיום ה"שיחה" מפטיר מוהרנ"ת ומעיד; "והארין בשיחות כאלו הרבה מאד בכמה וכמה מיני לשונות של חוכמה אמיתית נפלאה ונוראה אשר כל דיבור ודיבור היה מתוק מדבש ונופת צופים ונכנס בעומק הלב לכל אחד ואחד".

'וכבר כתבנו מהם הרבה כאשר כבר נדפסו קצתם אבל עדיין לא נכתב חלק אלף מהם. וגם אי אפשר לבאר תמונת הדבור הקדוש והנורא הנעים והמתוק בתכלית הנעימות שיצא מפיו הקדוש בקדשה

**אך
העבודה
השנייה,
טעונה
ביאור
לכאורה,
כי מדוע זה
צריך האדם
“להפשי”
את עצמו
באמונה?
מדוע
יש צורך
לבדוק
ולוודא
האם אנחנו
אכן אנשים
מאמינים?
הרי זו
עובדה
פשוטה
וברורה,
הנהירה
לכל יהודי
מיום בואו
לעולם,
ועד יום
צאתו
ממנו!**

ובטהרה
ב א י מ ה
וביראה ברתת וזיע
שהיה לו כל מין חן שבעולם
כאשר יעידון ויגידון כל מי שזכה
לדבר עמו אפילו במלי דעלמא. וכפי
המובן מדבריו בסוף בשתי השנים הנ"ל
שחי אחר שבא מלמברג שכל דבריו הן
במלי דעלמא הן בדברי תורה הכל כאשר
לכל כדי להכניס אמונה בעולם שהוא
יסוד כל התורה והמצוות כמו שכתוב: כל
מצוותיך אמונה' עד כאן

במספר מקומות אחרים (לדוגמא שיחות הר"ן אות ל"ה, שיחה ר"כ הנ"ל, ועוד),
הזהיר רביז"ל מפני מבול של אפיקורסות
הקרב ובא לשטוף את כל פני תבל, ועל
הכשרים היראים לנפשם ולנשמתם
להישמר מפניו, ולהתחזק באמונה. זאת
בעיקר, ע"י שיתחזקו יחד באהבת חברים,
בכוח הרבים, כנגד כוחות הטומאה
והקליפות שיתפשטו רח"ל, ועיקר העצה
היא, בפשיטות לחזור לעצמנו בדיבורים
פשוטים על יסודות האמונה הפשוטה,
לדבר מאמונה שוב ושוב, ולהתחזק יחד
עם חברים בנושא קדוש ויקר זה, בכדי
שאמונתם האיתנה תיוותר באיתנותה,
בבחינת "מים רבים לא יוכלו לכבות את
האהבה, ונהרות לא יטפוח!"

אמונה - דרגות ללא סוף

בל נדמה בנפשנו, שהמלחמה כבר
הוכרעה בניצחון בני חשמונאי, וכל הנותר
לנו, הוא לאכול את פירותיהן בחדווה...
מוהרנ"ת מגלה המלחמה חוזרת ונשנית
בכל דור ודור ובכל שנה ושנה, וכדבריו
המאירים בהל' שומר שכה ב' - "ועל כן
אנו צריכים בכל דור ודור, בכל שנה ושנה
להכניע מלכות יוון הרשעה" וכו', עי"ש

בדבריו.

עיקר המלחמה בימים אלו, היא 'להכליל את כל הפעולות המשתנות באחד הפשוט'. לקשר את כל הרצונות לשורש הרצון, ולהאמין שאור החנוכה מגיע ממקום רחוק ונעלם מאוד, למקום נמוך ושפל מאוד, להחיות בו נפש כל חי! אור החנוכה הנשגב, מגיע גם ליהודים פשוטים שאינם יודעים בין ימינם לשמאלם, והם אף זקוקים לחיפוש וביקוש תמידי באמונה, כמו גם חיזוק חוזר ונשנה בכל מצב של רפיון וכו'.

כאשר רבינו דורש מאיתנו 'לבקש את עצמנו באמונה', בל נטעה להכריז "בוודאי! הרי כבר זכינו לכך!", ולפטור את עצמנו בעובדת היותנו יהודים מאמינים ב"ה. כי באמונה ישנן דרגות ע"ג דרגות, וכדברי רביז"ל בתורה י"ח כי אפ' פגם קטן באמונה, נחשב במידה מסוימת ל"חוסר" באמונה! כשאדם נופל אפילו רק ב'מעט' לחכמת יון - חכמת הטבע, או אז צר לו מאוד, ועליו להתעורר ולהרגיש באיזו צרה צרורה הוא נמצא, וכדברי הרמב"ם בביאור נס ימי החנוכה "והיה צר להם לישראל" - שישראל הרגישו אז את עוצם הצרה הצרורה שנפלו בה כאשר טעמו מחכמת יוון הרעה והמרה וכשמרגישים בדבר, וכואבים על הנפילה לחוכמת יוון, אפשר להתעורר בתפילה וכו' עד שמנצחים המלחמה בעזרת ה'.

כשמתבוננים קמעא בדבריו של רביז"ל אודות האמונה, קל מאוד להרגיש את "עומק הצרה" שבחכמת יוון, ודי אם נביא בזה מספר ציטוטים מעט; בתורות ז', וט' שבח"א מגלה רביז"ל כי עיקר הגלות באה עקב חיסרון האמונה, בכך שישנם כופרים שמכסים את ניסי ה' ונפלאותיו בדרך הטבע, ורביז"ל מפרש שם את מאמר חז"ל שביאת המשיח תלויה במועד בו תכלה הפרוטה מן הכיס שהכוונה היא לאותם אנשים המטשטשים את נפלאות ה', ועד שלא יכלו מן העולם אותם אנשים, לא תבוא הגאולה!

ולמעלה מזה; כל עיקר מהות הגלות, היא בסיבת התלייה במאורעות הטבע, וכדברי רביז"ל המאירים בתורה ר"נ שבחלק א' - כי כל הצרות והגלויות הם בסיבת ההתייחסות אחר כוחות הטבע, וזה נשרש בישראל מהגויים הסובבים אותם, כיון שסיבת "ויתערבו בגויים וילמדו ממעשיהם", היא הגורמת להם לכל הצרות! וכשהקב"ה מרחם עליהם, אזי מאיר עליהם הארת השגחתו הפרטית מהקץ האחרון וכו' ואז ניצלים מהסבל וכו' כמבואר שם בהרחבה.

הכלל - כי כל מקום שיש בו צרות, סיבת הדבר שתולים את מקריהם בטבע!

נביאים פחדו ורעדו מהקושיא

על אחת כמה וכמה, בדור הזה, כאשר כל הנביאים פחדו ורעדו מהקושיא העולה על הלב בכל פעם, שהיא עיקר תוקף הקושיא של כל הרחוקים מן האמונה, איך ייתכן שדרך רשעים צלחה באופן מבהיל ונפלא כ"כ, ממש "רשע וטוב לו" לעומת כל הכשרים ויראי ה', שהם דלים ועזובים בבחינת "צדיק ורע לו", וכל אימת שאדם שוקע בהרהורים אלו, שהם דבר המצוי והעולה על הלב מאליו בחשכת צוק העיתים הרי שחלילה הוא מרחק עוד יותר את קץ הישועה, ומגביר את הצרות והמכאובים בעולם רח"ל!

ובאופן כללי ניתן להסביר בפשטות את דברי רביז"ל אודות קליפת עמלק והקרירות שבעקבותיה, על דורנו אנו. עוד לא קם דור כזה, בו יראת העונש ויראת הדין שהייתה פשוטה לכל נער קטון תהייה מעתה מושג מופשט ומרומם מהדעת... השקפה ששייכת לאנשים מורמים מעם, גאוני הדור וצדיקיו... די בהצצה חטופה לכל סיפורי הצדיקים בהם מתוארים האנשים הפשוטים כאנשים שפשוט חרדו ורעדו מהעונש הצפוי לעוברים על רצונו יתברך, עד כדי כך שהם חשו לאחר החטא וכו' כאנשים שכמעט והפסידו את החיים, ולולי תשובה ראויה הם אכן הפסידו את עיקר ומהות החיים - חיי העוה"ב שהם העיקר, וכל עוד ולא תיקנו מה שצריך לתקן, הם מנועים מלהתענג בתענוגיו, ומאידך - הם מועדים להיענש בפורעניות השמורות לעוברי רצונו ית'!

זהו הפירוש הפשוט של "חכמת יוון" או "חכמת הטבע" - במובנה הבסיסי ביותר. אדם חטא ומרד בבוראו, והוא לא חש בשום שינוי על בשרו. ראשו חד וצלול, איבריו מתוקנים והולכים כסדרם בקצב הנכון, ואפילו מצב רוחו לא נפגם... במילים אחרות: ימים כתיקונם, ועולם כמנהגו נוהג! אדם שכזה נוטה מטבע הדברים לחשוב - שא"כ אפשר להמשיך ולחטוא, ה"י! השכל הפשוט של האדם הופך לשכל של כפירה והנהגת דרך הטבע! זוהי הנקודה אליה משתוקק הקב"ה וכדברי חז"ל כי אין לו לקב"ה בעולמו אלא אוצר של יראת שמיים. זהו מבחן החיים התמידי: עד היכן ובאיזו רמה מתיירא האדם מכל נדנדוד עבירה, וכמובן מהדין והחשבון לעתיד לבוא. וממילא גם להיפך - עד כמה האדם שמח ומאושר כאשר הוא זכה לשמור אחת ממצוות ה' אשר לא

הרי
רביז"ל
גילה
שלב איש
הישראלי
בועק
עד לב
השמיים,
יוקדת
בקרבי
אש
בוערת,
ואם בוער
בי גם יקר
הקע - הלא
לשם כך
נקראנו
בנים
למקום,
שנשפוך
על קד
שיח לפני
ה'! כי
הבודא
שברא
אותי,
ברא גם
את היצר
הרע!

באהארצען" = 'גם לך יש כזה לב, רק שהינך צריך רק ללבב אותו'. כך לא תהיה מנוע משום מדרגה בעבודת ה'! הרי רביז"ל גילה שלב איש הישראלי בוער עד לב השמיים, יוקדת בקרבי אש בוערת, ואם בוער בי גם יצר הרע- הלא לשם כך נקראנו בנים למקום, שנשפוך על כך שיח לפני ה'! כי הבורא שברא אותי, ברא גם את היצר הרע! והוא גילה לי ע"י הצדיקים שתפילה מסוגלת לשנות את הטבע לגמרי!

הסיבה לכך שבחורים שעדיין לא טעמו טעם ניסיון כבר מתייאשים מלכתחילה היא; כי הם נולדו בייאוש כזה, הנובע מהכפירה בה', ואז הם עמלים לשכנע את כל סובביהם שהם "לא שייכים" ומתאימים ללימודי עיון, בקיאות, או לעבודת התפילה. כל אלו נמשכים מחוסר ציות לרביז"ל שאמר על זקן מופלג ששוכב על ערש דווי, ויכול להניע רק את אחד מאבריו - שמחויב להתחזק ולהתחדש, והקב"ה יעזרהו!

בחנוכה המלך בעצמו יורד למקומינו ומבקר את כל החולים, ומודיע להם כי יש להם אב גדול רחום וחונן, וממילא ישנה בוודאי גם רפואה לכל אחד, כי הרי 'יש אלוקים שליט בארץ', והוא אבינו מלכנו! וכפי שקורא הפסוק "כי מי גוי גדול", והטעם לגדולתנו "בכל קוראינו אליו" שקיבלנו את כוח התפילה, שמחפך את הטבע לטובה!

עלינו להפנים ולזכור כי אין אלו ימים של זיכרון הנס הקדום בעלמא, כי אם "בכל שנה ושנה", וכדברי הקדושת לוי, שעל כן קבעוהו לדורות. עלינו להאמין שלא הדלקנו רק נר קטן, אור גשמי, אלא האור שבזכות אותה הדלקה נמשך עלינו מהקב"ה בעצמו שבא לבקרנו, ומאיר לנו מאורו הרוחני! כך שנזכה להתחזק עם בני הבית, ולחזור שוב ושוב כי אף אחד לא יכול לתת לנו פרנסה ושום דבר אחר, וא"א לא יכול לקחת ממנו כלום, רק הקב"ה! בכוח האמונה הזו אפשר לזכות לניסים ונפלאות גם בזמן הזה ממש, וכדברי חז"ל עה"פ "תשורי מראש אמנה" שאין הגלויות מתכנסות אלא בשביל אמונה, כי בכוח הפשפוש באמונה, והחיזוק באמונה, נזכה לגילוי אור השגחת ה' ומלכותו בעולם, ובא לציון גואל, בב"א.///

תעשינה, או עלה בחלקו ללמוד קמעא, או להתפלל וכו'- בזמן שאצל בני העולם הנוהים אחר הטבע, אין לכך כל שווי, בפרט אם התגבר בסתר על ייצרו הרע וכו', כך שגם אין לו אף קורטוב של הערכה מסובביו, ובעת הזאת כאשר קשה עד מאוד להעריך ולהחשיב זאת, באים ימי החנוכה ומאירים את דעת קדשו של הצדיק; שמח יהודי בחלקך! היה מאושר בזכות שזכית בה!

רבינו הרעיש עולמות בעניין נשגב זה: "שמחה של מצווה", ומדבריו מבואר כי במידה והאדם לא ישמח כראוי בעשותו את מצוות ה'- לא יהיה לו כוח להמשיך ההתגברות על היצר, וכן להיפך- עיקר ההתחזקות היא ע"י שמחה ככתוב "כי חדות ה' היא מעוזכם", ולפיכך היו אנ"ש חוזרים ואומרים תדיר; "נאר אזמרה" (רק "אזמרה") כיון שבאותו מאמר של 'אזמרה' מבוארים היטב דרכי השמחה בעבודת הבורא על כל נקודה ונקודה מקדושת יהדותנו. כי אדם שלא שמח במעשיו הטובים - הרי שהבעל דבר כבר תפס אותו ברשתו, כי לאדם כזה כבר לא יותרו הכוחות הנדרשים להמשיך המלחמה הארוכה, היות והוא לא מתמלא בשמחה מניצחונותיו על היצר הרע!

גם לך יש לב מאמין

כן הדבר גם כלפי זעקתו של רביז"ל אין שום ייאוש בעולם כלל - געוואלד זייט איך נישט מייאש! ומשך מאוד תיבת 'געוואלד', כי ע"פ אמונה וע"פ אמת אין שום קדושה ועבודה שיהודי מנוע ממנה! יהודי שניסה אלפים פעמים להפוך ליהודי כשר, בתפילה, בהתמדת התורה, בשבירת התאוות, וכו', ולא עלתה בידו. דעת חכמת יוון, המתנגדים לאור החנוכה כי אותו אדם מופקע כבר מקדושה זו, ומעבודה זו, אך לעומתם זעקת התורה: "כן ירבה".

כפי שר' נתן ענה בתמימות ובפשטות לאחד שהתנצל על כך שאין ביכולתו להיות צדיק כאברהם אבינו, שהרי "איך לוקחים לב כזה כמו של אברהם אבינו"? ומוהרנ"ת ענה לו: "זו האסט דאס הארץ, נאר דו דארפסט דאס

סודותיהם הנעלמים של זמירות החנוכה

מבט עמוק אל תוך הנוסח הברסלבאי של זמירות החנוכה מזמן הבעל שם טוב ועד לתלמידי מוהרנ"ת | מאת הרב יהושע דרוק שליט"א

כִּי נִגּוֹן
הוּא
דְּבַר
גָּדוֹל
וְגִבּוֹהַּ
מְאֹד
מְאֹד

החנוכה. חסידים האחרות, וגם בין אנ"ש - מקובלת פחות או יותר נעימה זו, לתיבות "אנא בכוח" עם שינויים קלים בין הגרסאות השונות.

ויש להתפלא במעט על המובא (עי' שיש"ק (במהדורה הישנה) ח"ח אות קע"ח) כי באומאן נהגו לשורר ב"אנא בכוח" גם את ניגונו של החזן המפורסם "שלוסברג" שהתגורר בעיר גראדז'יסק שבפולין (עיר וערש הולדתו של החסיד ר' לוי יצחק בנדר ז"ל). ואין הדבר מסתבר שאנ"ש שבאומאן נהגו בניגון זה, היות וככל הנראה לא הכירו וידעו ממנו כלל, היות ומקורו בפולין, להוציא את ר' לוי יצחק לבדו. בין השאר - היות וניגון זה נחשב למורכב וקשה להבנה, ורק ר' לוי יצחק, כיליד גראדז'יסק הכירו היטב. ובדרך אגב יש להוסיף ולספר כי כשהאדמו"ר מגראדז'יסק זצ"ל שהתגורר בירושלים חפץ לנגן ניגון זה בעת הדלקת נרות חנוכה, שלח אחריו ר' לוי יצחק ז"ל בכדי שיבוא אליו וילמד אותו כיצד לשורר את הניגון במדויק וללא טעויות, באמרו "ר' לוי יצחק ידייק בוודאי בנוסח הנכון של הניגון". הכלל המורם מכל האמור - שכל הנראה נהגו לשיר באומאן את הניגון המפורסם של הבעש"ט הק', ולא ניגון זה שה' גם קשה ללמידה, וגם מקורו היה בריחוק מקום מאומאן).

חנכה. הלב מתרפק בגעגוע להדלקת הנרות, להתבוננות בשלהבת העולה, כמו גם לניגונים המופלאים אותם משוררים אנשי שלומנו במעמד ההדלקה, נוכח פני המנורה.

ביריעה קצרה זו, נסכם בקצרה - את מקורותיהם של אותם ניגונים קדושים, ניגוני ההתעוררות והשמחה, שהונהגו אצל אנ"ש די בכל אתר ואתר, בעת הדלקת נרות חנוכה הידועים לנו כיום, ובוודאי שתהיה בכך תוספת להתעוררות וההתחדשות שתבוא עלינו בעת הזמירות אל מול פני המנורה.

מוהרנ"ת מביא את מאמר רבינו על סגולת ומעלת הניגון, בשיחות הר"ן אות רע"ג; כי ניגון הוא דבר גדול וגבוה מאוד מאוד. ויש לו כוח גדול לעורר ולהמשיך את לב האדם להשי"ת! כך גם בעוד כמה תורות מגלה רבינו ז"ל את סודו של הניגון וכו' עכ"ל. ה' יזכנו בזכות ימי החנוכה והניגונים הקדושים שמשוררים בהם לקיום הכתוב "בשמך יגילון כל היום" - לשוב ולעלוז בניגונים קדושים אלו.

אנא בכוח של הבעש"ט

א. ראשון לניגונים, וככל הנראה - בעל המקור הקדום ביותר - הוא הניגון, או מדויק יותר ה"תנועה" המושרת על המילים "אנא בכוח". את תפילת רבי נחוניא בן הקנה קישרו המקובלים לאור החנוכה, הרומז למניין התיבות והבתיים בתפילה קדושה ועתיקת יומין זו.

הלחן המושר אצל אנ"ש במילים אלו, כאשר חוזרים על כל תיבה שבע פעמים - מקובל שמקורו ויסודו במרן אור שבעת הימים, הבעש"ט הק' זי"ע. כמו כן, בכמה וכמה ממקהלות החסידים, נוהגים עד ימינו אנו לשורר ניגון זה, אך בנוסח השונה במעט מזה המקובל אצל חסידי ברסלב. בקהילות מסוימות משוררים את התיבות כך שהתיבה השביעית והאחרונה - כבר משויכת לתיבה הבאה בניגון - ולדוגמא; אנא אנא וכו' בכוח, בכוח בכוח וכו' גדולת, וכן ע"ז הדרך.

מן העניין לציין כי אף ב"קלטות" שהוקלטו מזמירותיו של החסיד הוותיק והישישי ר' לוי יצחק בנדר ז"ל, ניכר כי הנוסח שונה במעט מהנוסח המקובל בימינו אצל חסידי ברסלב, אך באופן כללי - גם בחצרות

מעוז צור - התעוררות ודבקות
בפיוט הנפלא "מעוז צור", נהוג אצל אנ"ש מקדמת דנא לשורר ב' נוסחאות, האחת בניגון התעוררות, והשנייה - בניגון שמחה ודבקות. שני הנוסחאות הללו חוברו והולחנו ע"י החסיד הוותיק ר' מאיר לייב בלעכער ("הנפח") ז"ל, שנחשב כתלמיד-חבר למוהרנ"ת. מלבד כשרונו בהלחנת ניגונים נפלאים שעד היום הזה לא נס ליחם בין אנ"ש, היה ר' מאיר לייב ת"ח מופלג, והוא שימש גם כמלמד בגמפ"ת - כאשר מבין תלמידיו נמנים הרה"ח ר' אברהם ב"ר נחמן ז"ל, וכן הרה"ח ר' אברהם שטערנאהארן ז"ל, והוא הגבר אשר טבע את מטבע הלשון ברוממות קדושת התורה, שהתפשט בכל תפוצות ישראל לאומרו בעת הלימוד; "זאגט דער הייליגער תנא, פון דע הייליגע משנה, א-הייליגע דין..." (אומר התנא הק' של המשנה הק', דין קדוש)
אודות ר' מאיר לייב, נציין במילים ספורות כי היה

לייב בשמעו את תנועת הניגון הנפלאה, הלבישה תיכף על התיבות "ומנותר קנקנים".

אנ"ש ביארו חיזוק נפלא שמונח בזה, כי אע"פ שהיוונים טימאו את כל השמנים וכו' ולא נמצא כי אם מעט שמן חתום וכו' אך ממעט השמן הזה- נחקק לדורות כל נס חג החנוכה! וזהו לימוד עצום בדרכי עבודת הבורא, כי אע"פ שהיצר הרע הצליח לטמא לאדם את כל חלקי ה"מוחי" שלו, מחויב כל אחד להכריח את עצמו לשמוח הרבה במעט הטוב שיש בו עדיין, בנקודות בהן היצר הרע לא הצליח להפילו ולהתגבר עליו, ועי"ז יזכה להבטחת רביז"ל בתורה "אזמרה לאלוקי בעודי" (ליקו"מ סימן רפ"ב), אזי לבסוף יתגבר על כל כוחות הרע לגמרי, ויהי נעשה נס לשושנים!

(ע"פ שיש"ק הנדמ"ח ח"ג אות קמ"ב, יעו"י"ש).

ניגונים נוספים

הניגונים על "מזמור שיר חנוכת הבית" ועל "למנצח בנגינות" המושרים אצל אנ"ש בשעת הדלקת נרות חנוכה הם ג"כ ניגונים עתיקים וכבר שרו אותם כן אנ"ש באומאן, אך לא ידוע מה מקורם ומי הלחינם, ויש להעיר שהלחן של למנצח בנגינות בלי המילים מושר גם בחצרות חסידיות אחרות כקרלין תו"א ועוד.

הניגון של רננו צדיקים, אף הוא ניגון דביקות נפלא שאנ"ש באומאן כבר שרו אותו, וגם הוא, לא ידוע מי הלחינו ומה מקורו.

על המילים של 'הנרות הללו' שאומרים לאחר ההדלקה, היה הרה"ח ר' שמואל שפירא ז"ל 'מלביש' את ניגון הדביקות הנפלא הידוע אצלנו כניגון של חצות (שערי ציון). יש המייחסים ניגון זה להרה"ק ר' מיכלי זלאטשבער ז"ל, אך אצל נכדיו אדמורי זוועיהל לא ידוע ניגון זה כלל.

ישנם עוד כמה ניגונים, המוכרים אצל משפחת אנשין הנכבדה שרים במסורת מזקנים החסיד הישיש ר' שמואל מאיר אנשין ז"ל שהיה בעל מנגן נפלא, ביניהם ניגון על "מעוז צור" ו"אנא בכח", אך הם אינם ניגונים ששרו אנ"ש בכלליות, אלא כנראה ניגונים משפחתיים. יכול להיות שזה בכלל מחסידות זינקוב [צאצאי הרה"ק הרב מאפטא] שרש"מ נמנה ביניהם לפני שנתקרב לברסלב. ///

מקורב מאוד למוהרנ"ת, ואף נכח בעת הסתלקותו- כמבואר במכתב אנ"ש על הסתלקות מוהרנ"ת, וכן מסופר אודותיו שכשהיה מגיע לאומאן - היה מכין עצמו ג' ימים בתורה ועבודה, עד שהעז לגשת לציוה"ק.

מן העניין לציין כי רוב לחניו הצטיינו בכפילות- דהיינו ניגון אחד בדרך התעוררות ודביקות, וניגון שני- בתנועה של שמחה. אודות הלחן השני, בדרך שמחה שהולחן על ידו לפיוט "מעוז צור"- נהוג לשוררו בין אנ"ש גם בפיוט "מה ידידות" שבזמירות ליל שב"ק, אך יש להעיר בזה מדברי ר' לוי יצחק ז"ל שהעיד כי באומאן נהגו לשורר ניגון זה בפיוט הנ"ל בשבת חנוכה לבדה, ובשאר שבתות- השנה שוררו ניגון אחר, עתיק יומין, ומקובל שעוד בזמן רביז"ל נהגו לשורר "מה ידידות" בלחן זה, ומה חבל כי כיום ניגון זה כמעט ונשתכח לגמרי מבין אנ"ש. (כיום ניתן לשומעו באחד מקלטות דעם רעבנס טיש')

אע"פ שהיוונים טימאו את כל השמנים ולא נמצא כי אם מעט שמן חתום וכו' אך ממעט השמן הזה נחקק לדורות כל נס חג החנוכה! וזהו לימוד עצום בדרכי עבודת הבורא, כי אע"פ שהיצר הרע הצליח לטמא לאדם את כל חלקי ה"מוחי" שלו, מחויב כל אחד להכריח את עצמו לשמוח הרבה במעט הטוב שיש בו עדיין

מתיקות מופלאה ב'ומנותר קנקנים'...

ניגון דביקות נפלא נוסף נהוג בין אנ"ש- על המילים "ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים" שבפיוט "מעוז צור". המקור לניגון זה גם הוא בר' מאיר לייב בלעכער ז"ל, אך ה"לחן" עצמו- אינו שלו, אך משום מעשה שהיה הוקבע ניגון זה למילים אלו.

וכך היה מעשה: לילה אחד, בסמוך לימי החנוכה, נערכה חתונה בעיר ברסלב- וכמנהג הימים ההם נמשכו הריקודים עד אור הבוקר. לאחר החתונה- ליוו משתתפי- השמחה את החתן, הכלה, והמחותנים, בשירה ובזמרה ובכלי זמר ותוף. המתופף - יענקל' שמו, כבר היה עייף מאוד מעבודת הלילה הארוכה, ומשכך התעצל במלאכתו. כשהבחין בכך מנהל ה"כלי-זמר", לא השתהה, וסטר לו על פניו. יענקל' דנן החל לבכות, הן מצער המכה, והן מהביזיון שנחל, אך מנהל הכלי-זמר ניגש אליו באמרו: "יענקל'! א-פאטש געכאפט און שפיל פריילאך!" (=למרות שקיבלת סטירה, המשך לתופף בשמחה!)

מעשה זה, אירע כשעברו הקהל תחת חלונות ביתו של מוהרנ"ת, בשעה שר' מאיר לייב עצמו שהה גם הוא בבית מוהרנ"ת, ומיד החלה התזמורת לנגן את ניגון ההתעוררות הקדמון הזה, ור' מאיר

עוד ממרחק רב
שמענו את קול
הרעם האדיר שדמה
לשאונו של נהר
עצום, ומשהתקרבו
עוד, כבר התחלנו
לשמוע את מנגינתם
העריבה של תפילת
מאות האברכים של
'כולל חצות חברים
מקשיבים', הקול
סחף אותנו אל תוך
ההיכל ועורר בנו את
הרצון לדעת מהיכן
היא האש שמניעה
את הרכבת הזו ולהכין
היא נוסעת || את
התשובות לשאלות
הבוערות ביותר קבלנו
בשיחה מרתקת עם
הרה"ח ר' שמעון
אליהו ברוין שליט"א,
ראש 'כולל חצות'
בביהמ"ד 'אנשי
הצדיק' בבי"ש

טועימה

מ'גן עדן התחתון'

|| כיצד יתכן שהתפילה בוערת
כל כך גם לאחר לילה בלי שינה?
|| מהם 'תנאי הקבלה' לכולל?
|| מה הסיבה לשעת ההתחלה
המיוחדת כל כך? || בנוסף, לא
הזנחנו גם את הנושא הכללי של
'קימת חצות' ונגענו בנקודות
בוערות || האם לא עדיף לישון
טוב וכך לנהל סדר יום נורמלי?
|| האם קימת חצות לא באה
על חשבון הבית? והילדים?
ועוד || **עיקר העבודה!**

נחמן גלינסקי

'כולל חצות'

זהו אחד המושגים

שהדור האחרון

זכה להם. התגלות

מופלאה לדברו של רבינו הקדוש כי היא 'עיקר עבודת איש הישראלי, שכבר אינה נחלת יחידים בלבד. כמעט בכל שכונה יהודית ניתן לראות אברכים עמלים בלימוד התורה הקדושה בשעות של לפנות בוקר, ועד לתפילת הנץ החמה בחיות קדושה.

אך בכל זאת, כולל עם חיות ואש כמו שראינו כאן לא רואים בהרבה מקומות. מה שמייחד את הכולל הזה, היא 'תפילת השחרית בכוח' שלאחר סדר הלימוד, שבוערת ומרעידה את קירות השכונה ומחוצה לה, כמו גם האחדות והחיות המיוחדת השוררת אצל האברכים. עוד משהו מעניין ששונה משאר הכוללים, היא העובדה שהאברכים מתיישבים בהיכל ביהמ"ד רק בשעה שלוש לפנות בוקר.

כדי לשמוע על סודותיו של הכולל המיוחד הזה, ישבנו לשיחה מיוחדת עם הרה"ח ר' שמעון אליהו ברוין שליט"א מחשובי אנ"ש, שזכה לפני כשנה לפתוח 'כולל חצות' בבית המדרש אנשי הצדיק בבית שמש, כשעד כה, כבר הצטרפו לשורותיו מעל מאה אברכים (!) מופלגים, העומדים בבית ה' בלילות.

בשיחה נגענו בנושאים הבודדים ביותר בנושא קימת חצות, כולל נושאים רגישים שעדינות מיוחדת נצרכת בהם כדי לא לבוא לידי טעות, כמו כן, העזנו לשאול את כל השאלות בנוגע למסגרת של 'כולל חצות' לטב ולמוטב. בנוסף, זכינו לקבל הצצה ל'מהפכה' שמתחוללת בשבועות אלו אצל כלל חסידי ברסלב בארץ ובעולם.

משיח יגיע לפנות בוקר ...

תחילה, רצינו לשמוע יותר על הכולל שאתם עומדים בראשו. מזה הסיבה שהביאה אתכם להקים את הכולל, וכיצד זכיתם לגדול במהירות שכזו, עד לכולל של יותר ממאה אברכים?

ישנם כמה סיבות שגרמו לי להיכנס לעניין, ואנסה למנות חלק מהם.

קודם כל, זכיתי ל'גרסא דינקותא' חזקה, בנושאים של קימת חצות לימוד התורה בלילה והכנה לתפילה, בבחי' 'חמין ושמן שסכתני אמר'. מנעורי כבר קיבלתי הרבה מאבותי ורבותי בק"ק תולדות אהרן וממו"ח זצ"ל, כפי שכבר מלתי אמורה בכמה הזדמנויות שהן הן היו בשבילי אבני היסוד והשרשים לבני הקדושה.

אני נזכר כעת ב'דיבור' ששמעתי מהאדמו"ר מתו"א זי"ע בעת שהיה מזרז ומדרבן בחורים בישיבה על הקימה בלילה, שמשח צדקינו יגיע לפנות בוקר ('פארטאג'ס') כלשון הפסוק בתהילים 'יעזרה אלוקים לפנות בוקר', ולכן אלו שרגילים לקום בשעות אלו, יזכו לקבל את פניו בגיל רותן, אבל בשעות המאוחרות יותר, יהיו אנשים שיקומו ויגלו שמשח כבר הגיע כשהם עוד היו עמוק מתחת השמיכה...

אבל כמובן שה'מנוע' וה'ברען' לחבר את כל מעגל החיים לעניין של 'חצות', נובע מאורו הגדול של רבינו הקדוש שהפליג במעלת עבודה זו מאוד, עד שהתבטא ש'עיקר עבודת איש הישראלי הוא לקום בחצות הלילה'. כך גם עבודת ההתבודדות של הנער בלילה, ו'תיכף בהקיצו לזכור בעלמא דאתי, ולדעת מהתכלית כפי שאמר הבעל תפילה שאין שום תכלית בעולם רק לעבוד אותו יתברך'.

רבינו מגלה גם שע"י 'אזכרה נגינתי בלילה' אפשר לעורר את השיר והניגון שיתער לעתיד ובכך לגלות את הניגון הפרטי של כל אחד. רק בברסלב יודעים ש'רק כך נזכה להיות אנשים

כשרים באמת', להיצל משיני הס"מ ולזכות לתשובה שלימה. חשוב להדגיש שזהו בעצם המטרה היחידה שעמדה לפנינו בפתיחת הכולל, לתת את האפשרות לכל אברך שחפץ בכך - לקום חצות. ב"ה, בזכות ובאורו הגדול של רבינו"ל לא היו כאן שום אינטרסים אחרים. השי"ת יעזרנו הלאה ויצילינו מליפול בענין זה והאמת שכאן טמון סוד ההצלחה של הכולל.

כל השנים מאוד רציתי את זה, והיו לי על כך הרבה מאוד תפילה ובקשה, ואחר הרבה השתוקקות וכיסופים ובעיקר בזכות המון המון 'המתן' זכיתי קצת להיכנס לעבודה זו. ידוע הדיבור שאמרו אנ"ש על לשון המשנה שאומרים אחרי תיקון חצות "ולא כל העיתים שוות" ועל ידי תפילה נקווה להיכנס בזה יותר ויותר.

כשההשגחה העליונה סובבה שהגעתי להתגורר בבית שמש, הבחנתי שנצרך מאוד מסגרת של כולל חצות בעיר. הרי בירושלים עיה"ק פעיל כבר שנים רבות כולל חצות של הרה"ח ר' אפרים נחמן אנשין שליט"א כך גם בעיר 'ביתר' ישנה מסגרת אדירה של 'כולל חצות' ע"י הרה"ח ר' יהושע מאיר דויטש שליט"א. בזכותם נהיה דבר פשוט שקמים בחצות, כשהם נתנו את האפשרות לכל אברך ברסלב'ר לקום, ומאז אין זה נחלתם של יחידים. כל לילה נוסעים אברכים לירושלים ולביתר בהסעות וכו', אשרי חלקם.

למרות זאת, ראיתי שישנם אברכים רבים שהקושי להרחיק מידי לילה לעיר אחרת, מונע מהם את האפשרות ללמוד בכולל, עד שישנם כאלו שאף מצאו את עצמם מחוץ לעבודה קדושה זו. לכן החלטנו יחד עם עוד כמה אברכים שמוכרחים לפתוח מסגרת דומה גם בבית שמש. ניתן לומר בעצם שהכולל שלנו הוא 'ידא אריכתא' והמשך ישיר של הכוללים החשובים בירושלים ובביתר.

ברוך ה' זכינו לבחינה של 'תורה מפוארה בכלי מפואר', כאשר הכולל מתקיים במקום מתאים ונפלא כל כך, היכל מרווח ומואר עם ספרייה ענקית וכל הצרכים של כולל חצות, כאן המקום להכיר בטובה ולפתוח בכבוד ואכסניא, הלא הם גבאי ומנהלי ביהמ"ד "אנשי הצדיק", במקום זה אנו זוכים כל לילה לתענוג רוחני נעים כל כך.

חשוב להדגיש שזהו בעצם המטרה היחידה שעמדה לפנינו בפתיחת הכולל, לתת את האפשרות לכל אברך שחפץ לקום חצות. ב"ה, בזכות ובאורו הגדול של רבינו"ל לא היו כאן שום אינטרסים אחרים. השי"ת יעזרנו הלאה ויצילינו מליפול בענין זה והאמת שכאן טמון סוד ההצלחה של הכולל.

המימון המסתורי

האם היה לכם תורם שלקח על עצמו את העול של המימון הנצרך לכך?

ממש לא. כשהחלטנו לפתוח את הכולל לא היה שום מימון לזה. אבל מכיוון שראיתי שזה דבר כ"כ נצרך החלטתי 'לקפוץ למים', ופתחנו את הכולל עם עשרה אברכים.

היה לי חיזוק גדול מהסיפור הראשון ב'סיפורי מעשיות' שם מגלה רבינו הקדוש על המשנה למלך, שבעת שחיפש את הבת מלך, זכה לכלי שכאשר הוא יושיט אליו את ידו הוא יקבל ממנו מעות. חשבתי לעצמי, שהוא הדין לגבי עניין 'חצות', מכיוון שהוא כל כך נצרך לחיפוש הבת מלך, אם כן ברור שכמה כסף שרק צריכים לכך בוודאי יגיע, ידעתי שלא שייך שהכולל לא יקום, לכן קפצתי לזה.

היה לי חיזוק גם מה'מעשה מסמאלע' (שומן) שרבינו מספר, על אחד שרצה לשמן את גלגלי מרכבתו, וחברו סיפר לו על סוחר מסויים שאצלו הוא שימן את הגלגלים. אולם כאשר הוא הגיע אל אותו סוחר אמר לו הסוחר שהוא איננו 'ספק של שמן', רק כל מי שקונה אצלו מרכבה, בדרך אגב הוא גם משמן לו את הגלגלים. רבינו המשיל זאת לעניין הצרכים הגשמיים, שהוא איננו עוסק בהשפעות גשמיות, אולם מי שכבר מגיע לרבינו כדי לקבל את השפע הרוחני, ממילא הוא מקבל גם את ה'סמאלע' (שמן גלגלים) כלומר את השפע הגשמי הנצרך לו

מאוחר יותר היא, מכיון שאין אנו רוצים לומר לאברך כיצד להתנהג בזמן הזה ואיך לנצל.

עוד נקודה יש בזה, הכל לפי ה'הרגש' שלנו, שעלול להיגרם מכך שכל העבודת ה' נהפכת ל'מסחר'. רבינו כבר התבטא שהוא לא חפץ בחיילים שכירים, שעובדים את ה' בגלל המלגה, ולכן לא שייך לתת מילגה על כל העבודות. אדרבה, ניתן לומר שכל הכולל מיועד בכדי לחזק את החצי הראשון של הלילה, כמו הרבה אברכים שרק בזכות הכולל הם זוכים לקום בשעת חצות ולנצל את כל סדר הלילה כראוי.

חיים חדשים

האם יש מעלות נספחות בכולל חוץ מהעניין הכללי של קימת חצות?
יש אברכים שהיו מתפללים בכל יום בשעה שבע או שמונה, ולאחר שהם נכנסו לכולל הם גילו עולם חדש. אברכים מעידים שהם קיבלו טעם חדש בתפילה, וכל הסדר יום שלהם השתנה.

כמו כן, יש לציין את הריקודים שלאחר התפילה זה משהו מיוחד ממש, זה נראה כל יום כמו בשמחת בית השואבה... לאחר כזה לילה לא שייך לא להודות לה' על הזכייה הנפלאה הזו וזה ממש בחינה של ליבו נשא את רגליו.

השמחה העצומה והאושר שיש בלב של אברך בכל בוקר אחרי לילה עשירה כזו זה משהו שלא ניתן לתאר. גם השיעור הקבוע ב'עלים לתרופה' נוצר מאליז לאחר שבכל יום שוחחו ביניהם כמה אברכים בשיחת חברים על גדול הזכייה וחיזקו זה את זה 'אשרינו שזכינו'.

כמו כן, האברכים זוכים לשיר ביחד את 'זמירות הבוקר' לפני התפילה מה שמעניק כוחות נפלאים להתפלל כראוי, ומשנה את כל היום.

כלליות הגוונים

מהם הכללים למי שרוצה להתקבל לכולל?

בנוהג שבעולם, לכל כולל יש כללי קבלה מסודרים וקפדניים, אבל אצלנו בכולל אין שום כללים, כל מי שרוצה לזכות להשתתף בעניין נשגב זה ומרגיש שהוא מתחבר לחיים כאלה מוזמן בחום. כמובן, אין רצונו באברכים שאינם חפצים ביראת ה'. המציאות כבר הראתה שלמרות שבחצות משלמים יותר מהמוצע בשאר כוללים, אין אברך שישבור את השינה בשביל כמה שקלים בודדים. רק מי שהוא באמת מבקש ה' מוצא את עצמו בכולל.

עוד מעלה מיוחדת שיש בכולל, זה כלליות הגוונים שיש בכולל, אחרי שהתייעצנו בתחילת דרכנו עם אחד מגדולי וחשובי אנ"ש והורה לנו לקבל את כל מי שרוצה ברצינות ובאמת ליכנס לחיים כאלה והסביר כי זה לא ענין ועסק פרטי אלא זה ענין כללי שרבינו עוסק עם נשמות ישראל, כדי לחזקם ולקררם להשי"ת ולהכניסם לאולה השלימה בקרוב ולכן נמצאים כאן אברכים מכל החוגים והעדות בכלל ישראל, ובין אברכי הכולל נמנים חסידים וליטאים ספרדיים ותימנים, ממש מכל הסוגים ומכל החסידות.

לעבודת ה'. היה לי ברור שגם בעניין הזה שאנו רוצים לקיים את העצה של רבינו ולקום חצות, אז בוודאי כבר נקבל את כל הנצרך לעצה זו גם בגשמיות. כך אכן היה, לאחר שנפתח הכולל, בלי שום מושג מהיכן לממן אותו, התחילה להגיע עזרה מכל מיני כיוונים, כך יכלנו לקבל חמישים אברכים, עד שזכינו שכיום לומדים בכולל מעל מאה אברכים ועוד היד נטויה בעז"ה.

חשוב לציין שזה כלל לא מובן מאליו, אין מישהו שדואג לזה בצורה קבועה, והאברכים שכן מנסים לדאוג לזה הם לא בעלי כשרונות או מוצלחים ואין להם קשרים מיוחדים, אדרבה, הם לא מסודרים בעצמם בחיי היום יום, אבל בעניין של הרבי יש סייעתא דשמיא מיוחדת. בכל דבר בחיים צריכים הרבה אמונה וביטחון, אבל בשביל העצות של רבינו יש השפעות מיוחדות. אבל כמובן שכל זה רק אם פועלים בלי אינטרסים וכדומה. אני סמוך ובטוח, שבכל מקום שיהיו כמה אברכים שיקפצו לזה, יהיה להם סיוע מלעילא בכל העניין הזה.

עיקר וטפל

אי אפשר להתעלם מאחת הנקודות הבולטות ביותר בכולל, והוא עניין התפילה בכוח. מהיכן שואבים כוחות להתפלל בצורה כזו לאחר כמה שעות לימוד ובלי שינה?

אכן, אחד העניינים החשובים ביותר בכולל הוא תפילת שחרית, ואחת מהתקנות העיקריות היא שהתפילה בנץ לאחר מכן גם היא חלק מסדרי הכולל. כדי להבין את הסיבה ששמענו על זה דגש חזק כל כך, עלינו להתבונן קצת במקורות שם מבוארים מעלת 'סדר חצות'. כמו שאנו רואים בכל ספרי ה"זוה"ק והאריז"ל והבעש"ט הק' ותלמידיו ובפרט בספרי רביה"ק ומוהר"ת שסדר הלילה המתחיל בקימת חצות, מגיע לשלמותו רק בשעת תפילת שחרית בעת הייחוד הגדול של ייראוך עם שמש. אין כאן המקום להאריך, אבל מבואר ופשוט הוא שבניין קומת השכינה נשלמת בשעת התפילה דייקא.

מכיוון שזהו הסדר הברור, לא שייך לעשות מהעיקר טפל. לא ייתכן שבשעת השיא והתכלית אחר היגיעה של כל הלילה דווקא אז נרדם ונחטוף את התפילה כדי למהר ללכת הביתה וכו'... אך יכול להיות שדווקא התפילה שהיא גולת הכותרת של כל סדר הלילה, תהיה מונחת בקרן זוית, בפרט בכולל של רבינו (דעם רעבינ'ס כולל) שהרחיב כל כך במעלת התפילה, ואמר ש'העניין שלו הוא תפילה' (גאר מיין זאך איז תפילה) ו'עיקר החיות מקבלין מהתפילה', אי אפשר להזניח עניין זה.

המטרה בשימת הדגש ע"ז כ"כ היא כדי להוציא את התפילה מהזולז בו היא נמצאת, ואכן רואים שאלו שמנסים להתחבר לזה מעט מעט, זוכה בתוך תקופה קצרה לקבל טעם חדש בתפילה, אפילו אנשים שמזדמנים להתפלל עמנו שלא באופן קבוע אומרים שהם זוכים לטעום משהו אחר ולהתפלל בצורה מיוחדת. אנשים מעדיים שמבחוץ זה נשמע כמו הושענא רבה או שבועות, אבל מי שנמצא בפנים יודע שאין זה ריבוי אור או מדרגה מיוחדת, אלא זה נהיה דבר טבעי ופשוט ומובן מאליז שכך צריך להתפלל.

מהיכן מגיע שמו של הכולל 'חברים מקשיבים'?

הזוהר הקדוש מגלה שהפוסק 'חברים מקשיבים לקולך' נאמר על מי שזוכה לקום בחצות, שהקב"ה וכל הצדיקים בגן עדן מקשיבים לקול לימודו בחצות הלילה!

וכי יש שם מתאים יותר מזה!?

חיילים שכירים

יש נושא שמדובר רבות בין אברכי אנ"ש, ונשמח לשמוע את התייחסותכם לזה. כיצד שייך לקרוא לכולל בשם 'כולל חצות' אם הכולל מתחיל בשעה 3:00, בשעה שזמן חצות לפי רבינו הקדוש הוא בשעה 11:00 (בערך) בימים אלו?

אפשר להתייחס לנקודה הזו מכמה כיוונים. קודם כל ניתן להמליץ בדרך חצות, את מה שרבינו אמר ל' בער מטשהערין שהיה חלוש מאוד ולא היה בכוחו לקום חצות ש'החצות שלו יהיה בשעה שלוש'.

אבל כמובן שהכולל לא בא לגרום ממעלת קימת חצות,

ואת השעות של חצות צריך כל אחד לנצל בהתבודדות ותיקון חצות כמו שאומר רביה"ק: 'לפי נקודה השייך לליבו בעת הזאת'. הסיבה שהכולל מתחיל

מי שהוא באמת מבקש ה' מוצא את עצמו בכולל. ר' שמעון אלי' בלימוד עם חברי הכולל

אור ההתעוררות לאחרונה בעניין התפילה ב'צפרא דשבתא' בכוח ובהתלהבות בבתי מדרשינו. רצינו לשמוע מעט דברי חיזוק בעניין נשגב

זה?

נגעתם בנושא חשוב ורגיש מאוד ונשתדל בעז"ה לקלוע בדבורנו למטרה הנכספת, העיקר הוא להוציא את הצד החיובי של העניין, לפי הקו שהציב לנו מוהרנ"ת זי"ע להרבות בהתחזקות יותר מבהתעוררות. אך מאידך, נרצה לעורר, על כך שנפסיק להיות שלימזל'ניקעס ונלמד להעריך את האצרות היקרים שהנחילנו רבינו לצנח.

ידוע שאחת מעצמותיו ודרכיו הקדושים של רביה"ק לצורך תיקון נפשותינו היא 'תפילה בזמנה' כפי שקבעו לנו חז"ל הק' והשו"ע. עד כדי כך התבטא רביה"ק בחיי מוהר"ן, שאפילו הצדיקים שגו בזה שמאחרים זמן ק"ש ותפילה, והגם שאין לנו השגה בצדיקים, אבל בעבורנו ברור ללא ספק כיצד עלינו לנהוג ושזו לא רק איזו 'חומרא יתירא', שגם מכך הרחיקנו רבינו.

שמעתי פעם הסבר אחד מיני רבים, אודות הציווי הזה, שמתיישב על הלב ומשתלב עם דרכו הנשגבה של רביה"ק; הרי אנו יודעים שבכל עניין שהוא צריך להכניס את האורות לכלים, ו'ריבוי אור' מביא לידי הריסה, עד כדי כך שהוא גורם למטרה ההפוכה, עד שנופלים לרע, ח"ו. העניין מבואר בארוכה בכמה מקומות ובעיקר בתורה מ"ט ובליקוטי הלכות שעליה, עניין שנוגע גם לתיקון ושמירת הברית.

ולעניינינו, ה'זמן' הוא אחד מהכלים הנפלאים שברא השי"ת בעולמו, וברגע שאנו מכניסים את האור הגדול של התפילה, לתוך הכלי המתאים והיפה הזה, הוא מקבל את צורה שלימה ומגיע לתכליתו. לכן מובן ופשוט היא ההנהגה המסורה לנו מדור דור, עליה מקפידים בכלל בתי מדרשינו, להתפלל בזמן קרי"ש. אבל, בל נשכח שה'זמן' הוא בכל זאת רק 'כלי', וחיובים למלא אותו עם אור, בלי זה הוא נשאר כלי ריק ויבש שאינו משמש לכלום.

כמו שהתברר לנו עד כאן שרביה"ק הוא זה שנתן לנו את העצה זו של 'תפילה בזמנה', כך אנו צריכים לדעת שאותו רבי גם דיבר בשגב עבודת התפילה 'כל ענייני הוא תפילה' - 'גאר מיין זאך איז תפילה' ו'עיקר החיות מקבלים מהתפילה' וקטן הנניר כאן מהכיל את כל דיבוריו הק' בענין איכות התפילה. א"כ ברור שאי אפשר לקיים רק חצי מהעצה ולהקפיד על הזמן בלבד, כי הרי תלוי הא בהא ואחד קשור בשני בקשר חזק ואמיץ ואי אפשר להפרידם בשום אופן. מי שמפריד ביניהם זהו סימן שהוא לא מבין נכון את דעת רביה"ק בזה. לכן, בבית מ"ד שנקרא ע"ש הצדיק לא יתכן שרק יתפללו בזמן ויהא חסר החלק השני, אחרת זה מהווה סתירה וזלזול בצדיות דרכיו הקדושים כנ"ל.

ב"ה דרך כלל ניתן לראות ואף להרגיש, איך שדרך

גם כאלו שאינם נמנים על חסידי ברסלב, מתחממים באורו הגדול של רביה"ק הבהוק כל לילה מבין כותלי הכולל ושינו לגמרי את המבט שלהם על ברסלב ועל ספרי רביה"ק ומוהרנ"ת ועל האיכות של אנ"ש מזוית אחרת לגמרי בקיצור ההתייחסות שלהם כיום לעצות של הרבי זה שונה לגמרי ממה שהיה.

כלליות הגונון שיש בכולל מרוממת את שם הצדיק בצורה בל תתואר ובוזה מתגלה הפאר והיפוי של כל הבריאה כמבואר בתורה ס"ז, ובכלל ההרמוניה המופלאה בין כולם זה משהו שכמעט ולא מוצאים.

התוכניות לעתיד

מהן התוכניות לעתיד?

התוכניות לעתיד שבכל בית מדרש של אנ"ש תהיה כזו מסגרת! אין לנו שום בלעדיות, וכמו שאמרתי בתחילה, אני מאמין שבכל מקום שייכנסו לזה ברצינות זה בוודאי יצליח. מוהרנ"ת אומר על התבודדות שלעתיד זה יהיה דרך כבושה לרבים, ורואים גם בעניין הזה שלאט לאט זה נהיה נפוץ יותר ויותר. יש הרבה אנשים שרוצים לעזור לזה, והלואי שלכל אברך תהיה האפשרות ללמוד בכולל כזה.

אצלינו בכולל אין מבחנים ובדיקות. הכולל הוא מעין 'תיבת נח' שמי רוצה מוזמן להגיע אליה, יש אברכים שניסו לברר בכה וכה והם עדיין בחוץ, ויש אברכים שהלכו אחרי האמת הפנימית שלהם והם כיום בפנים, כל מי שנמשך לזה, זוכה לבסוף!

להתגבר על הקושי

אחרי שדיברנו על הכולל בפרטיות, ברצוננו לברר את הנושא של חצות בכלליות. יש נושאים רבים שאברכים מתחבטים בהם, וראוי לענות עליהם. ראשית כל רצינו לשאול על הקושי לקום חצות, כיצד אפשר להתגבר על זה?

קודם כל יש את הדיבורים שדיברנו בתחילה על המעלה הגדולה של קימת חצות, שאם אדם ישים אל לבו דיבורים אלו ויבין את גודל העניין בוודאי יהיה לו קל יותר.

לגבי עצם העניין: יש כלל ידוע שהרבי מדבר על זה בתורה מ"ט שאם לאדם אין את הכלים לקבל את האור התוצאה היא הריסה, ורבינו מלמד אותנו תמיד להיזהר מריבוי אור.

במבט ראשון ישנה הסתכלות שגויה על כל העניין של חצות, כאילו כולו מיועד עבור בעלי דמיונות שהופכים יום ללילה ולילה ליום ח"ו, אבל אם הרבי אומר לנו לקיים עצה זו, אזי לא יתכן שזה ריבוי אור!

מוהרנ"ת אומר על התבודדות שלעתיד זה יהיה דרך כבושה לרבים, ורואים גם בעניין הזה שלאט לאט זה נהיה נפוץ יותר ויותר. יש הרבה אנשים שרוצים לעזור לזה, והלואי שלכל אברך תהיה האפשרות ללמוד בכולל כזה

צריך רק לסדר את הזמן של השינה. אברכי אנ"ש מכלל הכוללי חצות באמירת תיקון חצות בסמיכות לשריד בית מקדשנו

אתעורר לתפילתא בצפרא דשבתא

אכן, השאלה במקומה, אולם תשובתה הברורה בצידה.

נתחיל מכך שבליילות החורף יש מספיק זמן, גם בכדי לישון וגם לקום מספיק מוקדם. כמו כן אם האברכים היו עורכים את כל סדר הלילה, החל מכניסת השבת, בצורה הנכונה כמו שברסלב'ר חסיד צריך לערוך ליל שבת קודש, בזמירות ש"ק ובהתבודדות וכו' וכו', הרי שהיו רעננים הרבה יותר. כבר אמר על כך אחד מגדולי אנ"ש שאפשר לראות ולהכיר על פניו של אברך בש"ק בבוקר, כיצד היתה ההנהגות וסדר עבודתו בצמאון הגדול השורה בליל ש"ק לטב ולמוטב וד"ל.

עוד נקודה שחייבים לשים עליה את הדעת. נהיה מושג כזה אפי' אצל האברכים הרציניים כאילו ששבת קודש זה היום המתאים להשלים את שעות השינה החסרים מכל ימות השבוע. הרי זהו דבר שלא ייתכן, האם שבת קודש צריכה להיות ה'כפרה' של כל ימות החול?!

מוהרנ"ת כותב במכתבו שביום ראשון נצרך לו השינה ביותר. לאחר שבשבת קודש הוא עבד את ה' בכל הכוחות, הוא צריך לנוח ביום ראשון. אבל וודאי שבשב"ק לא אמורים לנוח מהעבודות של יום שישי, להיפך, החכם עיניו בראשו לנוח יותר בערב ש"ק, כמובא בספרים, באופן שלא תגיע שבת ואז יתמוטט וכבר

לא יהיה עם מי לדבר. אנו לא מתכחשים לכך שיטנו מושג שחסר שעות שינה וצריך להשלים אותם, אבל שבת קודש זה לא הזמן לכך!

כשנפנים נקודה זו, יהיה לנו קל הרבה יותר לקום בזמן בשבת בבוקר, כי הרי הסיבה האמיתית שקשה לקום היא לא בגלל השינה המועטת, אלא בגלל ההבנה הלא נכונה, כאילו אז צריך להשלים את שעות השינה החסרות מכל השבוע...

בסוף, אנו מוצאים לצערנו, כיצד השטיבלא"ך המקומיים מלאים בצפרא דשבתא בחסידי ברסלב, כשאו כבר לא מתקיים גם לא החלק הראשון מענייני התפילה דהיינו להתפלל בזמן, כידוע, מכל שכן החצי השני של התפילה בכח ובחיות שהשטיבלא"ך בדרך כלל הוא לא בנוי לזה. לא באנו כאן לזלזל בכללות ישראל המתפללים שם, אבל ברסלב'ר חסיד בשטיבלא"ך 'מאן דכר שמיה'. ברגע של

אש', וכידוע שאימרא זו אמרה רבי נתן זיע"א בליל שבת קודש על נהר הבוג, שם התכונן לתפילת נשמת כל חי הנאמרת בצפרא דשבתא.

אגב, אחד מהתנאים אצלינו בכולל חצות הוא שצריך להשתתף ביום השבת בתפילה יחד עם אנ"ש בכוח כראוי. לא ייתכן שנשים דגש משמעותי כ"כ על נושא התפילה בימות החול, ובשבת נזניח עניין זה. התפילה בשבת צריכה להיראות לכל הפחות כמו בימי השבוע ואף יותר...

לכאורה מה ניתן לעשות אם הציבור אכן עייף? היכן נוכל לקבל 'כחור פלא' כדי לסלק את העייפות?

בשב"ק לא אמורים לנוח מהעבודות של יום שישי. התפילה בכוח בכולל 'חברים מקשיבים'

עוד נקודה שחייבים לשים עליה את הדעת. נהיה מושג כזה כאילו ששבת קודש זה היום המתאים להשלים את שעות השינה החסרים מכל ימות השבוע. וזה דבר שלא ייתכן, האם שבת קודש צריכה להיות ה'כפרה' של כל ימות החול?!

ועבודה זו טבועים אצל כל מי שאורו הגדול של רביה"ק נגע בו. הלא תענוג רוחני הוא, אפי' תפילת מנחה ומערב ביום רגיל אצל אנ"ש, כזו שנאמרת במתינות ובהשתפכות הנפש, במשך זמן שלוקח אצל אחרים שחירת שלם. כל שכן אצל ה'בני עלייה' שזוכים לקימת חצות וותיקין, שזה ממש גן עדן בעלמא הדין. אפשר לומר ש'ברסלב'ר חסיד ניכר בגישה שלו לתפילה'. אשרינו שזכינו.

אבל משום מה, כאשר זה מגיע לתפילת 'צפרא דשבתא', משהו שונה ולא מובן מתרחש. הגם שלא נעים לעלות את העניין הזה, אבל הלא אנחנו כן רוצים להיות נאמנים לתיקונינו ועצותיו של

רביה"ק וכלשונו הזהב של מוהרנ"ת; 'צריך להסתכל על כל דבר בעין האמת לאמיתו'. אם כן, בעל כרחינו נודה על האמת שיש כאן בעיה שדורשת שינוי ושיפור. בודאי שאנו צריכים לראות את ה'כף זכות' והסיבות שגורמות לכך, אבל ברור שאיננו רוצים להישאר מחוץ ל'גן העדן' הזה שנקרא 'צלותא דצפרא דשבתא'. וכפי שמגדיר זאת ה'טשערינער' רב' בספרו 'יקרא דשבתא' הרי שתפילה זו היא השיא של כל תפילות ימות החול יעו"ש בלשונו הזהב, א"כ בוודאי היא צריכה להתלהבות

אש קודש. עכ"פ לא פחות מתפילה טובה וכדבעי של ברסלב'ר חסיד בימות החול, לא תהא כהנת כפונדקית!

נכון, בתקופה זו של השנה כדי להתחיל 'הודו' יחד עם החזן, ולהספיק לפני כן טבילה במקווה והכנה ראויה לתפילה, צריכים לקום בערך בשעה 6:00 כדי להתחיל את התפילה, דהיינו הודו ופסוקי דזמרה, הכי מאוחר בסביבות השעה 7:00 בבוקר יום השבת, ובעצם כלפי העולם הרחב שמתפללים מאוחר יותר, זה נראה כמו תפילה לפנות בוקר, ממש כמו בסליחות. הכל עדיין רדום ורק בשעות מאוחרות יותר מתחילה התנועה ברחוב. אבל כשנאמין ונדע שזהו הזמן האמיתי שרבינו קבע לנו, אז נוכל להתגבר על כל העייפות והעפרוריות. ולא זו בלבד, אלא בעז"ה בעתיד הקרוב ישמע ויהדהד קול התפילה הבערת מכל בתי מדרש של ברסלב למרות השעה המוקדמת, כי הרי 'ברסלב בוערת

לאמתו של דבר, הסדר הבריא והרגיל אמור להיות כך! לא רק ברוחניות אלא אפילו בגשמיות! פעם זה היה הסדר: היו נשכבים לישון מיד כשנהיה לילה, וקמים לפנות בוקר, עם השנים השתנה הסדר בכל העולם, וגם אצלנו נכנס תפיסה מוטעית כאילו שכך הוא הסדר הרגיל, אבל האמת שהסדר הבריא הוא דווקא להיפך. הבן איש חי כותב על הכלל הידוע שיש ג' עיתים אצל האדם ימי עליה ימי ירידה יומי עמידה, שזה נכון גם לגבי כל יום ויום אצל האדם. השעות שמחצות עד הנץ זה שעות עליה, שעות היום הם שעות עמידה ושעות הלילה עד חצות הם שעות ירידה. והיום - כותב הבן איש חי - הפכו אנשים את הסדר, ורוב עיסוקם הם עושים בשעות ירידה...

עיקר הקושי מגיע מזה שהתרגלנו לסדר מעוות! אין שום סיבה שאברך ילך לישון בשעה 12:00. מה המונע ללכת לישון בשעה 9:00? כמוכן שאיננו נותנים הדרכה פרטית, אבל התפיסה הכללית שהתעוותה צריכה להשתנות.

ר' לוי יצחק בנדר נהג לומר שהגוף הוא כמו 'חמור', כיצד שמרגילים אותו, כך הוא מתנהג. ר' לוי יצחק עצמו לא הסכים לוותר אפי' על קימת חצות לילה אחת, גם כשהיה בחולשה נוראית והתחננו אליו שינוח קצת הוא אמר בנחישות: בעניין זה אל תדברו עמי ("אין דעם זאלט איר נישט רעדן צו מיר"). הסיבה לכך היא, משום שהגוף שלו התרגל לכך, עד שלא יכול היה בלי זה.

יש אצלנו אברך בכולל (שמן הסתם לא יאהב מה שאנחנו כותבים, אבל זיכוי הרבים הוא תועלת גדולה) שמחייב את כולם. הוא ממש דוגמא למופת איך בן אדם שמוגבל ברוב חלקי גופו, עד שההגעה לכולל עולה לו בטירחא נוראה מסירות נפש של ממש, אבל למרות הכל הוא מתגבר על המניעות ומגיע מדי לילה עם שמחה ואושר שלא יתוארו ומפליא את כל הסובבים בלימוד שלו בקול וחיות. גם ה'תפילה בכח' שלו היא פשוט 'מופת' והוכחה שעצותיו של רביה"ק "מחייב חיים". כמוכן, שהכל תלוי ברצון והסכמה חזקה בלב.

בכל מקרה יש קושי לשבור את השינה, ובאמת זה אחד התיקונים שרבינו עושה עמו. לא דורשים מאתנו לוותר על השינה, רק לשבור אותה קצת ולסדר הזמן הנכון של השינה, כמה שיסיפיק לנו כדי שנוכל להחזיק את הראש אח"כ בתורה ותפילה. בכלל לא מדובר ב'הריסה', דבר שברור, בדוק ומנוסה לאלו שזוכים לזה. כך גם חוסכים הרבה תאוות ועזות הגוף חוזקים להתעלות בשמירת הברית ולהרבה קדושה וטהרה וד"ל.

יש עוד נקודה שכדאי לברר: ה'עולם' טוען שאלו שקמים בחצות ישנים כל היום, אבל האמת היא הפוכה לגמרי. אלו שקמים בחצות יש להם יום ארוך הרבה יותר פשוט אריכות ימים ואצלנו אפשר להגיד שרובם ככולם של אברכי הכולל יש להם אח"כ סדר יום שלם עמוס מלא וגדוש בתורה וחיות ומעשים טובים חוטפים איזה תנומה אחרי הכולל וממשיכים הלאה כל היום אשרי העם שככה לו!

עצות למעשה

איזה עצה תוכלו לתת לאברך שהתרגל לישון כל הלילה, ובפרט מי שכבר ניסה לקום חצות ולא הצליח?

העצה העיקרית והחשובה ביותר היא תפילה. רבינו מלמד אותנו חזור ולמד על חשיבות התפילה, וצריך לקיים את זה למעשה, וצריך לדעת שמכיוון והרבי כל כך השריש בנו את עניין התפילה, אנו מקבלים את כל השפע רק על ידי תפילה, ההיפך מה'נחש' שמקבל הכל בלי תפילה.

בגמרא ברכות יש תפילה שכדאי לאומרה לפני השינה "יה"ר מלפניך שאשכים ואמצא יחול לבבי לטובה" כדי שהיום שלמחרת יהיה יום מוצלח כראוי, מה שנכון גם לגבי עניין זה של חצות. גם בברכת השכיבו יש לכוון הן על העניין של 'השכיבו לשלום' שנוכל ללכת לישון מוקדם, כך גם על העניין של 'העמדתו לחיים טובים' שנזכו לקום מוקדם!

אך הוא לא אבה לשמוע להם, מאחר שהיה ברור לו שזה 'בוודאי איז יא דא' (-בוודאי נמצא), היינו, שבכל נושא בעבודת ה' שצריכים להגיע אליו, שהוא גם נקרא 'חיפוש הבת מלך', בפרט בענין התפילה הנקראת 'ברתא דמלכא' (-בת המלך), גם אם זה נראה שאין כבר סיכוי, אבל אם ברור לנו שכך צריך להיות, א"כ ברור שגם זה 'בוודאי יא דא' (-ישנו בוודאי) ולבסוף נזכה לזה וכמו שרבינו מסיים 'ולבסוף הוציאה'.

לסיים, איזה חיזוק תוכלו לתת בנושא נחוץ זה?

כבר הוכיחו חסידי ברסלב לעיני כל העולם שעבור קיום רצון קדשו של רבינו שהתבטא 'גאר מיין זאך איז ראש השנה' (-כל העניין שלי הוא ראש השנה) הם מוכנים למסור את נפשם ולסבול ימים וילות בגבולות ולתת עבור זה כל הון דעלמא, ובוודאי שגם עבודת התפילה, שגם עליה התבטא רבינו באותו מטבע 'גאר מיין זאך איז תפילה', בה ישקיעו גם כן מאמצים דומים, כדי לקיים רצון צדיק.

לאחרונה עסקו כלל חסידי ברסלב ב'תורה הזמנית' בתורה ס"ה, שם מרחיב רבינו במתיקות שיש בכל תיבה מתיבות התפילה, עד שקשה להיפרד מכל תיבה ותיבה. לאברך או בחור שמגיע לתפילה ב'ברוך שאמר' (במקרה הטוב...) וממילא כל התפילה הוא עסוק רק בלהדביק את הקצב של החזן, אין תורה זו מובנת כלל... וכי ממה קשה להפרד כ"כ? אבל אם מתכוונים כראוי לתפילה, מתחילים הודו יחד עם החזן לאחר מקווה וקרבת, אז אפשר לזכות להבין ולגעת קצת בכוננתו של רבינו בהשגה זו.

אם אכן זוכים לכך, אזי כל ה'פסוקי דזמרה' נראים אחרת, 'קריאת התורה' ו'מוסף' נראים אחרת, ה'סיפורי מעשיות' וכל יום השבת מאירים באור חדש לגמרי!

הדרך לזכות לשינוי עמוק ויסודי בכל הגישה לעניין הזה הוא, שבכל קהילה יהיו כמה אחראים שבאמת אכפת להם שיחול שינוי ומהפך בנושא חשוב זה. יחד ידאגו לעניין הזה כל השבוע ויראו לחשוב איך להתגבר על כל הקשיים בדבר, ואז יהיה 'גאולה לתפילה'. המהפכה כבר אחוזת בעיצומה, התגובות הרבות שמגיעות כל העת מעידים ומעודדים על הסיכויים הרבים שבאמת יהיה קיום למהפיכה הזאת, ובעזרת ה' אכן נזכה לזה בשלמות אשרינו שזכינו להתקרב לרבינו! ///

אמת כל אחד מאתנו שרק טעם פעם טעם טוב של יקרת התפילה, בין ש'מה לו לברסלבר חסיד ולשטיבלא"ך בשבת קודש בבוקר, זולת באונס ובליט ברירה ובדיעבד גדול, אבל לא כתחליף לתפילה שלימדנו רביה"ק.

אנו מתנצלים על השאלה, אבל הרי זהו מצב שכבר נמשך כבר שנים רבות, אם כן מדוע נראה לכם שעכשיו יקרה פתאום שינוי?

קודם כל, חייבים לציין שזה בכלל לא נכון לומר שמצב זה נמשך שנים רבות, מכיוון שכל השנים עסקו בזה, אם בתקופת ההתעוררות של הרה"ח ר' נתן ליברמנש שליט"א שתרם הרבה לנושא, כידוע בין אנ"ש. כך גם עוד כמה מאנ"ש החשובים, שאין כאן המקום להאריך. עיננו רואות בחוש שברבים מבתי הכנסת יש תפילה רותחת בצפרא דשבתא, כתוצאה מהחיזוק בזה במהלך השנים.

ולגוף השאלה, רבינו הקדוש הוא זה שאמר 'ניצחתי, ואנצח!' כי כל דבר שרבינו הקדוש אמר, זה ממש בבחי' נבואה ובוודאי יצליח לבסוף, גם אם נראה שזה כבר לאחר ייאוש. כך גם בעניין הנשגב הזה, שרביה"ק הצהיר ברורות, באופן שאינו משתמע לשתי פנים ש'כל ענייני זה תפילה' כלשונו הקדוש "גאר מיין זאך איז תפילה". כך שגם אם נראה שהציבור התרגל למצב הזה, אבל וודאי שזה בר שינוי, ובכוחו של רבינו הקדוש שע"פ רצונו אנו מתפללים כל כך מוקדם, אם כן ברור שזה לא יגיע על חשבון האיות של התפילה, בכוח, בחיות ובמתינות שגם מזה דיבר רבינו הרבה.

האמת היא, שבתחילה אכן היה נראה שההתעוררות לא תתפוס אצל הציבור ואין סיכוי שמשוה ישתנה, בטח לא בזמן הקרוב, אבל להפתעתי, התרגשתי מאוד לראות איך שהעניין רץ במהירות שכזו וכמעט עם כל מי שאנו מדברים הוא מתעורר ונדלק לכך בצורה לא פשוטה, בטח שאף אחד לא מתנגד לזה. כל זה מעיד על כוחו של הבעל תפילה הקדוש שפועל בשטח. אדרבה, כולם מבקשים יעוץ והכוונה וזה מחזק מאוד ונותן מרץ וכוחות הנפש לעסוק בזה הלאה.

נקודה נוספת שממנה לקחתי חיזוק היא מה'מעשה מהבת מלך', שם מספר רבינו על המשנה למלך שאנשים גדולים ביותר ריפו את ידו ואמרו לו שאל לו לעסוק יותר בחיפוש אחר הבת מלך,

חשבון סדר היום. אם אדם מתבונן על משהו אחר ולכן הוא החליט כך, יש לו טעות חמורה, כי אסור ללמוד מחבר דבר שמחליש אותך מעבודת ה'. ואם לאדם נדמה כך כתוצאה מהניסיון האישי שלו, אזי הוא צריך לבדוק טוב מאוד אם האמונה ברבי לא נחלשה אצלו, כי אם הרבי מצווה לקום בחצות אם כן זה מה שהכי טוב בשבילנו, הרבי מבין יותר טוב מאיתנו מה טוב בשבילנו ומה לא, ומה המהלך הכי נכון בעבודת ה'.

אם אדם אכן מאמין בעצה של הרבי ובכל זאת הוא רואה שקימת חצות באה על חשבון סדר יומו, אז לפחות שמתי שהוא כן יכול שיקום בחצות, אבל לאמייתו של דבר הכולל שלנו זה ההוכחה שאברכים לא מבוזזים את היום ואדרבה נכנסת ברכה בזמן ומספיקים הרבה יותר במשך היום.

אלו שקמים בחצות יש להם הרבה יותר זמן. ר' שמעון אלי' בדרשה לחברי הכולל

לא על חשבון הבית

בהמשך לשאלה הקודמת, לפעמים קימת חצות מגיעה על חשבון הבית והילדים, אם כן אולי זה הפקרות לקום חצות?

כמובן שאי אפשר לומר לשני מה לעשות, והעצה היחידה למי שמבולבל בזה זה לעשות הרבה התבודדות.

שמעתי לאחרונה סיפור על אחד מאנשי שבמשך תקופה ארוכה היה מכוון שעון מעורר לשעת חצות, ומידי לילה בלילה היה מנתק את השעון בשעת חצות. אדם רגיל כבר היה מתיימשך אבל הוא הבין שזה מה שהוא צריך לעשות והמשיך כך במשך שלושים שנה!!! בשנים האחרונות הכל השתנה אצלו והוא זוכה לקום כל לילה, עד כדי כך שכבר כמה שנים שהוא לא הפסיד קימת חצות אפילו לילה אחד!

כך גם לגבי הבית והילדים שגם אם נדמה לאדם שאולי זה לא שייך אצלו בעת הזאת, אבל אם לא ירפה מהרצון הוא וודאי יזכה לבסוף.

כמו כן חשוב שהמטרה תהיה נטו קיום רצון ה' ולא הצלחות אישיות, כי אם אדם הולך עם כוונה כזו מבינים את זה גם בבית ולבסוף יאפשרו לו את זה. אם אברך יחזק אצל עצמו את האמונה בגדול העניין ממילא כבר תהיה לו 'עזות דקדושה' לדבר מזה ולהרחיב בחשיבות העניין, לבסוף זה יחלחל.

לבני הבית יש חוש ריח טוב, וכאשר הם יבינו שזה באמת רצונו של הבעל, הם יפיקרו את עצמם בשביל זה, כדי שהוא יזכה לזה. כמו בעניין הנסיעה לראש השנה, ברוב המקרים ניתן לראות בחוש שמי שהיה חזק בעניין, אזי לא רק שלא מנעו אותו בבית, אלא אדרבה הם רק עודדו אותו יותר ויותר.

עקרת הבית היא כמו 'מראה' (שפיגל) - שמה שרואים על האדם משתקף אצלה ג"כ. אם האברך יזכה לאור של חצות זה ישתקף גם בה וכמו שרבינו מבאר בתורה פ"ז שאם זוכים לקדושה וטהרה אזי האשה נמשכת אחר רצונו ומתקיים תאבה האשה.

האמת היא שכבר הגיעו כבר כמה שיחות טלפון בהם הודו לי, שמאז שראש המשפחה התחיל ללכת לכולל חצות כל הבית השתנה לגמרי.

אם אברך יוכיח שהוא לא מחפש להתחמק מלעזור בבית בזמן שצריכים את העזרה שלו והעבודה שלו לא באה על חשבון הבית אזי לא רק שלא יפריעו לו אלא עוד יעודדו אותו ויעזרו לו, מכיון שהוא מוכיח שיש לו מידות טובות והעבודת ה' שלו היא לא דרך להתחמק מלעזור בבית.

הלואי שנזכה אכן להתחדש בעבודה קדושה ויקרה זו, ולקיים כראוי את סדר הלילה עדי נזכה לראות ולחזות בביאת משיח ונבניין בית מקדשנו במהרה, וכדברי מוהר"ת בהלכה הראשונה שבספר הגדול ח"ל ועל כן היתה גאולה הראשונה בחצות דייקא. וכן גאולה האחרונה שאנו מקווים במהרה בימינו תהיה על ידי בחינת חצות, על ידי הכשרים והיראים העומדים בכל לילה בחצות, אמן!!!

אדם רגיל
כבר היה
מתיימשך
אבל הוא
הבין שזה
מה שהוא
צריך לעשות
והמשיך
כך במשך
שלושים
שנה!!!
בשנים
האחרונות
הכל השתנה
אצלו והוא
זוכה לקום
כל לילה,
עד כדי כך
שכבר כמה
שנים שהוא
לא הפסיד
קימת חצות
אפילו לילה
אחד

עוד נקודה חשובה בעניין זה, שחייבים להבין באופן ברור שקימת חצות זה דבר שאני מוכרח לקיים, הרבי שלי דורש ממני לקום בחצות! לפעמים הקושי לקום הוא מחמת שלא ברור אצל האדם חשיבות העניין, ואם יהיה לו ברור לחלוטין החובה בזה, יהיה קל יותר לקום.

עוד נקודה יסודית שצריך להפנים, שאכן נדרשת עבודה בעניין זה! אין אף אחד שמתכחש לקושי בקימת חצות אבל זה לא תירוץ לא לקום. רבינו מלמד בתורה קכ"ג תניינא שצריך להתאמץ בעבודת ה' שנקרא 'הארוויאניע' (-התאמצות) וזה בכלל לא מזיק רק למי שיש לו גדלות עיניו ש'אז מובן מזה שצריך קצת להוריד את הראש ולהתחיל לעבוד פשוט מאוד.

סומך נופלים
לגבי מי שניסה ולא הצליח: קודם כל חשוב להדגיש שאין שום הבדל בין אחד שניסה ולא הצליח למי שעדיין לא ניסה. הרי זה כל מה שהרבי בא ללמד אותנו וזה האל"ף ב"ת של ברסלב, שגם עם כל מה שעובר עלינו ובכל מקום בו נמצאים, צריך תמיד להתחיל מחדש.

אבל אם אדם נופל ומתיימשך מכך שהוא לא הצליח לקום, מוכח מכך שהמטרה שלו היא לא קיום רצון ה', כי אם כן מה בכך שאתמול ושלשום הוא לא הצליח לקום?! ורק אם המטרה היא להיות 'מוצלח' או צדיק וכדומה, אז נופלים מזה שלא מצליחים... ב"ה שאנו ניצלנו כבר מגדלות בעבודת ה', וכמו שרבינו אמר שהוא בירך אותנו שגם אם נעשה את העבודות הגדולות ביותר לא יהיה לנו מזה שום גדלות כי כל מי שישמע מזה יבטל את זה בהינף יד באמרו "אה, הוא בסך הכל ברסלב'ר..."

יתרה מזאת, מוהר"ת מגלה שדווקא אחרי שאדם נופל והוא מתחדש להתחיל שוב, זה ההוכחה שבאמת הוא עובד את ה'. הנפילה היא כעין מבחן לבדוק אם הוא מקיים את רצון ה' רק כשזה הולך בקלות, או אפילו כשזה קשה.

בוודאי שכל אחד צריך למדוד את הכוחות שלו, מוהר"ת כותב שיש כמה וכמה קריאות התרגול שגם מי שלא התעורר מיד בחצות יתעורר בקריאה השניה וכן הלאה. גם אצלנו בכולל ישנם אברכים שבתחילה הגיעו רק לתפילת הוותיקין באקראי בעלמא וכיום הם 'חצות אידן' במלוא מובן המילה, כי תמיד צריך להתחיל כמה ששייך ולבסוף זוכים יותר ויותר.

סדר היום

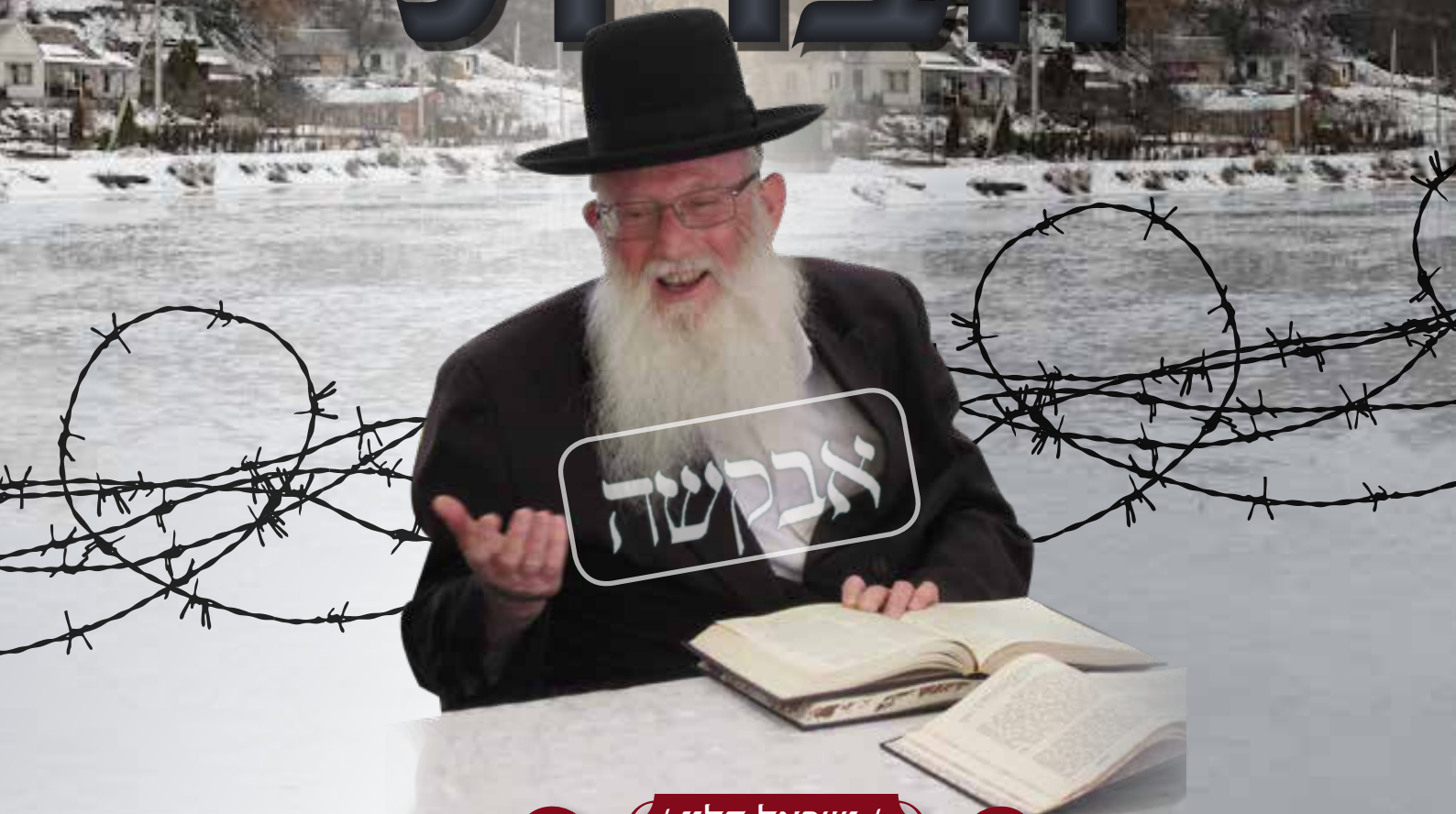
יש נושא נוסף שמעסיק אנשים רבים, ונשמח לקבל תשובה ברורה. הרי לכאורה עדיף שאברך ישן כל הלילה וכך יהיה לו סדר יום רגיל ונורמלי, במקום לקום באמצע הלילה ואז כל היום הולך לאיבוד?

קודם כל צריך לברר מהיכן הגיעה הבנה זו שקימת חצות באה על

בשרת הלב

שניצחה את

י' מסר הברזלי

אבקשה

/ ישראל הלוי /

נער חסידי מבני
ברק מגלה בשנת
תשל"ז את אורו של
רבינו הק' ומבקש
לזכות לתקוות חייו:
להיות על ציונו
הקדוש שבאומן
המסוגרת || לבד,
בסודי סודות, הוא
ממריא לפנינגרד,
משם לקייב הבירה,
ולאחר מכן זוכה
באישון לילה לחדור
לחצר הידועה
ברחוב בילינסקי ||
בהמשך העניינים
מסתבכים והוא
נעצר שוב ושוב
בידי סוכני ק.ג.ב
אימתניים || כעבור
מ"ה שנה מספר
לראשונה **הרה"ח**
ר' אליעזר אינגבר
שליט"א מחשובי
אנ"ש בעיר עמנואל
את סיפורו המרתק
למערכת 'אבקשה'

בחור! תתחיל לזוז!!

"האווירה בישיבה הייתה מאוד משפחתית ונעימה, כמו גם ההתעלות בתורה וביראת שמים. אולם בתוכי הרגשתי תמיד מין תחושת חיפוש. ידעתי שיש משהו מעבר למה שהכרתי. כך מצאתי את עצמי מסתובב בתדירות בבית המדרש של גור, נכנסתי רבות לחדרו של הבית ישראל זיע"א, וקיבלתי ממנו הרבה יראת שמים. כל כך הרבה פעמים נכנסתי פנימה עד שפעם אחת שאל הרבי את הגבאי: מיהו הבחור הזה שמסתובב כאן?... אחרי זה הסבירו לי שלא כל אחד מקבל התעניינות כה אישית מהרבי..."

"בהמשך, נמשכתי מאוד לחצר הקודש ביאלא. הרבי בעל ה"חלקת יהושע" היה אש להבה, ממש יורה רותחת, וההתבוננות בעבודתו עשתה עלי רושם רב. אני זוכר כיצד הוזמנתי פעם לשבות על שולחנו בליל שבת. רק אני ועוד בחור אחד היינו איתו, בלי גבאים או אנשים נוספים. הקידוש שלו זכור לי עד היום, הוא היה בדביקות כה גדולה עד שפניו הלבינו פשוטו כמשמעו. פעם נכנסתי אליו והוא אמר לי: "בחור! אי אפשר לעמוד כל הזמן באותה מדרגה, תתחיל לזוז...", הדיבור הזה החייה אותי מאוד ולקחתי מזה חיזוק גדול. גם לבבא סאלי זכיתי לנסוע מספר פעמים ואף זכיתי להיכנס למקובל הרב מרדכי שרעבי.

"אכן, זכיתי באותן שנים לראות יהודים קדושים וגדולים במעלה, אך עדיין חשתי צימאון גדול. חיפשתי צדיק שידבר לנשמה שלי במובן הכי פנימי. שירד עד אלי ויעשה ממני איש כשר באמת. מן השמיים, באותה תקופה, התמנית לי לאחראי על אוצר הספרים של הישיבה וכך אירע שבאחד הימים ראיתי במדף התחתון של הספרייה מספר ספרים לא מוכרים. היו אלה ספרי ברסלב. ב'ערלוי' הקפידו לכבד את כל תלמידי הבעש"ט ולכן לא זרקו את הספרים ההם לגזירה, אפילו לא כרכו אותם משני הצדדים..."

"פתחתי את אחד מהם ועיניי אורו. קראתי שורה ועוד שורה וחשתי שזה בדיוק מה שנחסר ממני עד כה. מאז, לא יכולתי להיפרד מהם. האמת שכבר

לא קל היה לשכנע את הר"ר אליעזר אינגבר הי"ו לשוב ולהפליג אחורה כל כך. ארבעים וחמש שנה עברו מאז נסיעתו המרגשת, והוא, ר' אליעזר, סבור שיש לעסוק בחיים העכשוויים. להתחזק ולשאוב כל יום מחדש טללי תחייה מהנחל נובע. רק לאחר שהזכרנו שוב ושוב את הצימאון הגדול שיש בקרב אנשי שלומינו לשמוע מכלי ראשון על קורות הימים ההם, על מסירות הנפש למען הנסיעה אומנה ועל החיפוש העיקש אחר אורו הנעלם של הרבי, נאות ר' אליעזר לשוב אחורה במנהרת הזמן.

ר' יוחנן מערלוי

ראשית היינו רוצים לשמוע על הרקע מזנו הגעתם לזכרו של הרבי?

"אבי נולד בעיירת הגבול סיגעט השוכנת בקצה מדינת רומניה, היא ידועה עד היום הזה הודות לרבה הנערץ בעל ה"ייטב לב". סביו של אבי - ר' מרדכי אינגבר, אף זכה להיטמן בסמוך לאותו צדיק. בבחרותו עבר אבי את השואה האיזימה ולמרות שניסיתי פעמים רבות לדלות ממנו את סיפור הישרדותו, הוא מילא פיו מים ולא הסכים לדבר על הנושא. כך שעד היום אני ושאר אחי לא יודעים דבר על השנים ההם. לאחר שהסתיימה המלחמה התגורר אבי בבודפשט, שם התעכב מספר חודשים.

בתקופה ההיא יצר אבי קשר חם וקרוב עם הרבי מערלוי, רבי יוחנן סופר זצ"ל. אחת לשבוע היה נוסע ר' יוחנן לבודפשט לחזק את הקהילה הגדולה שהתקבצה שם וכך נוצר הקשר בינו לאבי.

"כעבור תקופה הצטרף אבי לאחת מספינות המסע והגיע בסופו של דבר לארץ ישראל. אומנם שבור ומפורק בגופו אך איתן וחזק ביהדותו ואמונתו. תוך פרק זמן קצר נישא לאמי, לאחר נישואיהם עברו לגור במרכז העיר חיפה, בשיכון חליסה. בימים ההם שכנו בשיכון בצפיפות יהודים וישמעאלים יחדיו. הורי לדוגמא, חלקו את דירתם עם משפחה ערבית. אנחנו בחדר אחד והם בחדר השני. החיים לא היו קלים בכלל אבל לא היו ברירות רבות. לאחר תקופה נולדתי להוריי בבית החולים רוטשילד שבחיפה. הרבי מערלוי נענה לבקשתו של אבי והגיע עד חיפה על מנת להיות סנדק בבית.

מעניין לספר כי לפני קריאת השם שאל הרבי את אבי מה חשב לקרוא, אבי ענה: 'אליעזר', אך הרבי סבר שכדאי להוסיף גם את השם 'אהרון' ע"ש רבי אהרן מבעלזא. יום השנה הראשון שלו חל בדיוק באותו יום והרבי ראה בכך עניין. אבי חשש מעט, משום שפחד לקרוא ע"ש צדיק כה גדול. אך הרבי הפטיר לעבר אבי "אל תדאג, הילד שלך לא יבייש את השם הזה, אני מבטיח לך שהוא יהיה 'בסדר'..."

"יום אחד בהיותי בן שלוש או ארבע, חזרתי לבית וסיפרתי בהתלהבות לאמי שמאן-דהוא הביא לי תבשיל בשרי טעים וריחני. לאחר שאלות ודרישות הבינה אמי שלא מדובר בתבשיל ממסעדה כשרה כדבעי, והדבר זעזע היטב את הוריי. הם לא נרגעו מהתקרית וקיבלו החלטה לעבור לגור בבני ברק, כך נוכל לחיות בהווי חרדי יותר. אמרו ועשו, תוך מספר ימים עברנו לעיר בני ברק, בני ברק לשיכון אגודת ישראל. באותן שנים למדת ב"ת ויז'ניץ שהיה ממוקם בסמוך לביתנו, עד שנעשיתי בר מצווה. באותה שנה פתחו בבני ברק ישיבה לצעירים מטעם מוסדות ערלוי ונרשמתי לשם. לאחר תקופה הישיבה נסגרה ועברתי ללמוד בישיבת ערלוי בירושלים, בשכונת קטמון המפורסמת.

הרבי?

בית הכנסת 'אור אברהם' בקטמון, היה הכי קרוב לישיבה שלי, אבל לא כל כך הלכתי לשם, כי פחדתי שיראו אותי מסתובב שם ולכן התמדתי בספרים בתוך הישיבה. עד היום כאשר אני רואה את ר' שמעון אלעזר בורשטיין הי"ו בנו של ר' משה ז"ל, הוא מזכיר לי איך שפעם אחת פגש אותי ב'אור אברהם' וממש התחננתי אליו שלא יספר לאף אחד שהייתי שם. מעניין לציין כי במושגים של אז נחשב בית הכנסת 'אור אברהם' למקום מפואר במיוחד. המבנה עצמו והחצר הגדולה שסביבו הקנו למקום פאר נדיר, והודות לכך הגיעו רבים מבני השכונה להתבשם מאורו של הרבי. אני נזכר כעת שבתור בחור, התפעלתי מאוד מההקפדה של רבי משה בורשטיין ז"ל על הניקיון של בית הכנסת. לא הייתה אפשרות להניח כוס תה או קפה על השולחן, אלא אם כן מניחים מגש או חתיכת טישו. לר' משה היה חשוב שבית המדרש ע"ש רבינו יהיה נקי ומכובד כראוי וכיאה.

כמו כן, כאשר הייתי מגיע בשבתות לבית הוריי בבני ברק, הייתי עולה הרבה לביתו של ר' נתן ליברמנט ושותה בצמא את דבריו. באותה תקופה ההתקרבות לאורו הנעלם של רבינו, קיבלה ממדים חדשים ור' נתן התמסר כולו עבור כך. ניתן היה לעלות לביתו בכל שעות היום, במשך כל ימי השבוע, ולבקשו לדבר מהרבי. זה היה ממש פלא פלאים.

אל תקוות כל הדורות

"לאחר שזכיתי להתמיד בספרי רבינו, הבנתי שהדבר הבא הוא: נסיעה לצינון הקדוש. שערי אומן היו נעולים ומסוגרים מאחורי מסך הברזל, וכגודל המניעה כך גודל החשק. הבעירה שלי הייתה מאוד אישית. לא הסתובבתי כמעט בבתי כנסת של ברסלב, ממילא גם לא שמעתי את כל הסיפורים על אלו שהצליחו להגיע לאומן ועל אלו שלא. פשוט השתוקקתי לזה, התפללתי על זה וחיכיתי לשעת כושר מתאימה.

"באותה תקופה, אחותי שתח' באה בברית האירוסין עם בחור מאמריקה והחנותה נועדה לסוף הקיץ של שנת התשל"ז. אני ראיתי בכך הזדמנות פז. ידעתי שהדרך לרוסיה עוברת דרך אמריקה, שהרי בעלי דרכון אמריקאי יכלו להגיע לפחות עד קייב ולכן התחלתי לברר מאין אוכל להשיג דרכון שכזה. באחד הימים נזכרתי שיש יהודי מיוחד מאנשי שלומינו ושמו ר' אברהם נחמן שמחה ויצהנדר ז"ל. הכרתי אותי מעט מהחנות של הספרים "משך הנחל" במאה שערים וידעתי שהוא ממוצא אמריקאי.

נו, יהודי שהיה באמריקה מן הסתם גם מחזיק בדרכון אמריקאי, אך ואנסה את מזלי. יצאתי למאה שערים והוא בדיוק היה בחנות. ניגשתי אליו ושאלתי: "ר' אברהם יש לך דרכון אמריקאי?" משהשיב בחיוב, אמרתי לו שאני מאוד אשמח להשאיל אותו, "חפץ אני להגיע לאומן". הוא הסתכל עלי בחיך ואמר: "אתן לך בשמחה, אבל אתה מבין שאין שום קשר בין המראה שלי לשלך? לא צבע השער, לא תווי הפנים ואפילו לא חתימת הזקן. מה הסיכוי לעבור עם הדרכון הזה גבולות כה קשוחים, של אמריקה הגדולה ושל רוסיה האימתנית???"

לא ידעתי כלום באותם ימים על שיחתו של מוהרנ"ת שהוא לא היה נוסע ללא דרכון, ויותר מכך בכלל לא הבנתי

**המכונת
גמטה
מרחקים,
שתיקה
חממת
חפה
בחלל,
ולא ידעתי
מה יקרה
ברגע הבא.
הזכרתי
לעצמי
שוקב"ה
איתי ושאינ
שום י"אש
בטולם
כלל. הייתי
אצל הרבי
ואין לי מה
להתיירא.
לאט לאט
התמלאתי
באמונה
וההרגשה
שלי
השתפרה.
ידעתי
שבסוף
הכל יגמור
לטובה**

קודם לכן ב"ישיבה קטנה" למד איתי ר' דוד קרליבך והוא הביא לי פעם ספר קטן מספרי רבינו. באותם ימים לא ראיתי בכך עניין, לא כל כך הבנתי מה כתוב שם. היום למפרע, אני חושב לעצמי שאולי הזרעים הראשונים נזרעו כבר אז...

"קראתי עוד ועוד בספרים וכבר יצאה השמועה שנעשיתי ברסלב. יאמר לשבחיו של הרבי שיהיה גם כראש הישיבה, שלמרות ששמע מה נעשה איתי, לא עשה מזה עניין גדול. הוא היה 'ראש ישיבה' אבל גם שימש כ'אבא' ולכן היחס שלו היה מאוד אוהב.

אני נזכר איך מאן-דהוא התקשר לאבי בעילום שם וניסה להפחיד אותו: "הבן שלך נעשה ברסלב ולא יצליח להתחנן לעולם". האמת שאינני יודע עד היום למה בחר כך לייסר את אבי. אחרי שעבר את כל מאורעות השואה, עם מספר על היד, צריך לומר לו שלא אתחנן לעולם...? אינני יודע, אולי התכוון לטובתי. רצה להציל אותי...

אבי מאוד נלחץ מהעניין, אבל למרות זאת לא מנע ממני להתקרב לאורו הנעלם של רבינו. הוא רק סיפר בצער על הטלפון שקיבל, אך לא ביקש ממני להסיק מסקנות. חברי ר' שמואל נעימי הי"ו למד איתי יחד באותו שיעור בישיבה, ואף הוא התקרב לברסלב בתקופה ההיא. גילינו אחד את השני והתחזקנו רבות יחדיו בענייני רבינו.

ר' נתן ליברמנט מזדבר מוהרבי

☞ מזהיך המושכת להתחזק ולשאוב את אורו של

הגעתי כדי לטייל בקייב. בית מלון בעיר קייב

**אני זוכר
היטב איך
הסוכן
התלהב
מהעניין:
"אתה
נוסע לבד
לאומן?
אוהה..
איזה חסיד
נאמן!"
הוא גם
הוסיף
ואמר
לי: "אל
תפחד!
בכל שלב
בדרך
שישאלו
אותך לאן
אתה נוסע,
תגיד:
אני נוסע
לרבי..."**

מה המשמעות של דרכון מזויף ברוסיה של אותם ימים. הכל היה נראה לי מין משחק. 'אז יתפסו, מה כבר יכול להיות', אמרתי לעצמי. לא חשבתי אז יותר מדי, מבחינתי אומן שוכנת במרחק נגיעה, קצת אחרי קטמון ושכונת רחביה... הוא הסביר לי שהדרכון נמצא אצל משפחת פרידמן מאנשי שלומינו בווייליאמסבורג, ואוכל לקחת אותו משם בכל עת שאחפוץ.

לקראת החתונה נסעו כל המשפחה לאמריקה, לאחר החתונה אמרתי להוריי שאני מבקש להישאר תקופה באמריקה, אבי לא התנגד, ואפילו הוסיף שאדרבה, אולי אמצא כאן את השידוך שלי. הורי חזרו לארץ ואני נשארת באמריקה. כאשר את כוונותי האמיתיות אני שומר עמוק עמוק בתוכי.

ימי החגים של תחילת שנת התשל"ח, עברו עלי בשמחה ובהתרגשות לקראת הבאות, כאשר מי שמארח אותי בכל אותה תקופה הוא קרוב משפחתי ר' בן ציון שליטל, חסיד באבוב בעל חסד לא רגיל. הוא נתן לי הרגשה כל כך טובה למרות שלא לגמרי הבין מה מחפש בחור חסידי מארץ ישראל, בתוככי מדינת הממון רווית העכירות...

לבינתיים, התחלתי לברר היכן מתגוררת משפחת פרידמן המדוברת, והפרייקט הזה לקח ממני זמן רב. לאחר שסוף סוף מצאתי את הכתובת המיועדת, ניגשתי לבעל הבית שהיה כאמור מאנשי שלומינו והוא העביר לי את הדרכון המיוחל. ר' אברהם ויצהנדרל כבר עדיין קודם לכן על בואי ובקשתי.

הדרכון ב"ה ביד, והנה השלב הבא מגיע: קניית כרטיס טיסה ישירות ל"לנינגרד". ניגשתי לסוכן נסיעות, חסיד באבוב, והוא סידר לי את כל הניירת הנצרכת על מנת להגיע ללנינגרד ומשם לקייב. שם אהיה במלון למשך מספר ימים. אני זוכר היטב איך הסוכן התלהב מהעניין: "אתה נוסע לבד לאומן? אוהה.. איזה חסיד נאמן!". הוא גם הוסיף ואמר לי: "אל תפחד! בכל שלב בדרך שישאלו אותך לאן אתה נוסע, תגיד: אני נוסע לרבי..."

סוד המזמון

«מניין הכסף הרב לטיסות ולכל השהייה ברוסיה?»

בכל אותם חודשים אספתי פרוטה לפרוטה. דפקתי בדלתות של יהודים טובים ומי שממש התעקש לדעת לאן הולך הכסף עניתי שזה עבור הכנסת כלה. בלבי כיוונתי לכך שהרבי הוא השדכן הגדול ובזכות ההשתטחות על קברו בוודאי אמצא את זיווגי האמיתי. מה גם שבתוך תוכי הרגשתי רצון גדול להתחתן רק אחרי שאהיה על הציון הקדוש. חשתי כי את השידוך האמיתי שלי, זה המוכן לי לפי שורש נשמותי, אקבל רק לאחר שאזכה להיות בפועל אצל הרבי באומן.

יצאתי לשדה התעופה בניו יורק. את פאותי טמנתי מתחת לכובע הנכבד שחבשתי במיוחד לנסיעה, גם עניבה מחוייטת נקשרה סביב צווארי, ונדמיתי לבחור אמריקאי טיפוס. נעמדתי מול הפקיד וכבר התחילו המניעות. הוא מסתכל עליי ועל התמונה בדרכון, מסתכל שוב ומעקם את אפו כאומר: מה הקשר בין הדמויות... עוברת חצי דקה ובנס הוא מחליט להחליק את העניין. חותם על הדרכון ולשמחתי אין גבול. ב"ה המחסום הראשון נפרץ בהצלחה.

עליתי על המטוס והגענו לאחר מספר שעות ללנינגרד הגדולה. אני מגיש את הדרכון ומיד מעביירים אותי לחדר צדדי. מאות

שאלות ניתכו עלי תוך דקות ספורות. החשדנות הקומוניסטית הכתה בי באחת, והתחלתי להבין שהעסק לא כזה פשוט כמו שחשבתי תחילה. הם חשדו בי שאני מישראל, שוב ושוב שאלו מה אני מחפש אצל "אמא רוסיה". התעקשתי באנגלית רצוצה על אותה תשובה קבועה: הגעתי לטייל בקייב. אני מאוד אוהב את המנטליות הרוסית ובאתי לחוות מקרוב את התרבות הנפלאה שלכם. עברו מספר שעות ובס"ד הוחלט לתת לי את האפשרות להמשיך לקייב.

למרות העיכוב מצידם, הספקתי ברגע האחרון את טיסת ההמשך לקייב. עד היום אני זוכר את המטוס המקרטע, התחושה הייתה שבכל רגע המטוס עלול להתפרק באוויר...

"נחתנו בקייב בתחילת הלילה ומיד נסעתי למלון שהוזמן מראש ע"י סוכן הנסיעות. כאשר קמתי בבוקר ויצאתי להתפלל במרפסת הגבוהה של המלון הבטתי למטה ואז הכתה בי שוב ההבנה שאני נמצא בתוך רוסיה האימתנית. אלפי אנשים צעדו למקום עבודתם ואת המתח והחשדנות ניתן היה לממש באוויר. אנשים צועדים בקצב אחיד, עם תיק ביד ומבט מתוח לכל עבר. התפללתי תפילת שחרית בכוונה גדולה וביקשתי מה' שאצליח להגשים את רצוני הכנה: להשתטח על ציון הרבי, לתת פרוטה לצדקה, לומר תיקון הכללי, וזהו. מכאן והלאה כל השאר יהיה בונוס..."

סעדתי את ליבי במעט המאכלים שהבאתי איתי מאמריקה והמתנתי לצהריים. כאשר השמש החלה לנטות, יצאתי מהמלון ועצרתי מונית מקומית. הנהג הוביל אותי לתחנת המוניות

ל'בד' ליד הרבי

הלילה ירד עלינו, והנה הנה נכנסו לשערי העיר אומן. ידעתי כי יש לבקש לרדת בתחילת רחוב 'בילינסקי'. השעה הייתה שעת חצות לילה ושלג צח התעופף עלינו בניחותא, התכוונתי לצאת מהרכב וסימנתי לנהג שימתין חצי שעה עד שאשוב. אולם הנהג הסביר שהוא חושש מאוד מהמטרה ו"לצערנו" לא יוכל להחזירני, "מספיק סיכנתי את עצמי בדרך הלוך", ניסה להצטדק.

הייתה זאת חוצפה גדולה מצידו, משום ששילמתי מראש גם עבור הנסיעה חזור. אך כאשר נמצאים מול החצר של הציון הקדוש, הפרטים הללו מתגמדים ולא נחשבים למאומה. ירדתי מהמכונית, מולי משאבת המים העתיקה שעמדה בצומת הרחובות פושקינא-בלינסקי, והתחלתי להתקדם לעבר חצר הבית של הגוייה הידועה לשמצה. לפני הנסיעה, התכוונתי רבות על התמונה המפורסמת של הבית, ולכן למרות החשיכה הגדולה הצלחתי לזהות בקלות את המקום.

"בשקט בשקט, פתחתי את שער החצר ופילסתי דרך פנימה. שלג רב נערם על הרצפה ובקושי הצלחתי להגיע עד החלון הסמוך לגדר. את ההתרגשות שאחזה בי באותן דקות נצחיות, אין לתאר במילים. כיסופים, תפילות וגעגועים עזים עד אין קץ ומספר, באו בבת אחת אל יעדס. הלב שלי לא הצליח להכיל את ההתרגשות הגדולה.

לאחר מספר רגעים של שתיקה נרגשת, דחקתי בעצמי להזדרז. לתת פרוטה לצדקה ותיכף לקרוא את עשרת המזמורים, הרי בכל רגע עלולה הגוייה המרשעת להרגיש באורח ה'לא רצוי'. קראתי את התיקון הכללי וגם את התפילה שאחריה. לאחר מכן דיברתי והשחתי את כל אשר על לבי לפני הצדיק.

הרגשתי כי משאלתי התגשמה לחלוטין. זכיתי להשתטח על ציון הרבי!! מכאן ואילך, מה שיהיה יהיה. יצאתי החוצה

היחס שלו היה מאוד אוהב. האדמו"ר ר' יוחנן מערלוי זי"ע

הלב שלי
החסיר
פעיסה
ואז הגיעה
הצעקה:
"אתה
שקין!! זה
לא הדרכון
שלך!!",
משום מה,
קיבלתי
מהצעקה
הזו סין
"אור
חזר"
...
והתחלתי
לצטק
בחזרה:
"זה כן
אני, שמי
אברהם
ויצהנדרה,
אני גר
באמריקה
ובאתי
לטייל
בחבי
חסיה
הגדולה
והמיזוחדת"

אנחנו מכבדים אותו ומאפשרים לו להגיע. ר' צבי אריה רוזנפלד עם חבורתו בציון רבינו בימי מסך הברזל (באדיבות מכון גנזי הנחל)

הגדולה ששכנה בסמיכות לקייב ומשם ניתן היה לקחת מזוניות לכל יעד במדינה. ניגשתי לאחד הנהגים וביקשתי לנסוע לאומן. הוא הסתכל עלי במבט חטוף ולחש: יש לך מאה דולר בשביל החוויה הזאת? אמרתי לו: כן. הוא חיכה לתשובה הזאת וסימן לי לעלות למכונית.

יצאנו לדרך. התקשורת בינינו הייתה עם סימוני ידיים ואנגלית עילגת. הדרך עברה עלי בעצלתיים ולאחר כמחצית השעה סימן לי הנהג שהוא מפחד להמשיך הלאה. הוא הציע להיכנס לאחד הכפרים באזור, שם גר חבר שלו, אותו חבר מן הסתם יסכים להמשיך איתי את המסע.

הרעיון הזה הלחיץ אותי. הבנתי שהעסק מתחיל להסתבך. צעקתי לה' מעומק הלב שאותו חבר יסכים ושלא יאונה לי כל רע עם ה'שייגצים' הללו. הגענו לכפר וב"ה לאחר שהחליפו כמה מילים ביניהם נאות החבר להמשיך בנסיעה. כנראה צבר וותק בנסיעות לאומן ופחות חשש מקודמו. המשכנו בנסיעה. מדי פעם היו מחסומי מטרה בכביש. הנהג האט את הנסיעה ואני שחששתי כי מטרת נסיעתנו עלולה להתגלות כיסיתי את ראשי בשמיכה גדולה. הנהג המשיך להאט וברגע שהשוטרים סימנו לו לעצור בצד, פתח הלה בשעטה עצומה והמשיך קדימה במלוא המהירות. מעניין שהשוטרים ההמומים לא דלקו אחריי. כך חזר הדבר על עצמו מספר פעמים. אנו מתקדמים למחסום, הנהג מאט וכאשר מתקרבים למרחק נגיעה מהשוטרים, אזי פוצח הנהג בנסיעה וממשיך הלאה. מבחינתי הפרט הזה נשאר פלאי עד היום הזה.

המלון. הבאתי איתי ספרי קודש וכך מילאתי את הזמן בעבודת ה'. כשהגיע מועד הטיסה, יצאתי מהמלון ובשעה שביקשתי להחזיר את מפתח החדר, אמר לי הפקיד להמתין. אני מחכה, ומשום-מקום צץ לו שוטר חמור סבר. הוא ניגש אליי ושאל: "למה נסעת לאומן??!", עניתי בפשטות: "אני חסיד, ורציתי להגיע לקבר של רבי נחמן". אך השוטר לא הירפה: "אתה יודע, לפעמים מגיע לכאן יהודי בשם רוזנפלד (הכוונה הייתה כמובן לרבי צבי אריה רוזנפלד מאמריקה) אנחנו מכבדים אותו ונותנים לו להגיע גם לאומן. למה התנהגת כמו גנב במחותרת..?" הנהנתי בראשי לאות הסכמה, והוא ביקש לשמוע ששוב לא אתנהג ככה. השוטר סיים את נאומו הצבוע ואפשר לי לצאת לעבר שדה התעופה של קייב.

נס אחר נס אחר נס

הגעתי בזמן המיועד וניגשתי לבידוק הדרכונים. הצגתי את כל המסמכים הרלוונטיים, אך אז פקיד חמור-סבר החל לעיין שוב ושוב בדרכון. הוא מביט בי עמוקות ועיין שוב בתמונה שבדרכון, כך מספר פעמים. הלב שלי החסיר פעימה ואז הגיעה הצעקה: "אתה שקרן!! זה לא הדרכון שלך!!", משום מה, קיבלתי מהצעקה הזו מין "אור חוזר" ... והתחלתי לצעוק בחזרה: "זה כן אני, שמי אברהם ויצהנדלר, אני גר באמריקה ובאתי לטייל ברחבי רוסיה הגדולה והמיוחדת".

אבל הדיבורים הללו נפלו על אוזניים 'ערלות' תרתי משמע... הפקיד הרגיש שנפל בחכתו דג שמן, והוא הוסיף ואמר: "על המטוס אתה כבר לא תעלה. וזאת רק ההתחלה. צפויות לך לפחות חמש שנות מאסר בגין עבירת המרמה שלך". שוטרים הסתובבו שם בלי סוף ומיד נלקחתי לחקירה צולבת. מולי התיישבו סוללה של חוקרים קשוחים ובאותו רגע נשברתי. הבנתי שאין טעם להמשיך את ההצגה והודיתי שאיני ויצהנדלר. "קוראים לי אליעזר אינגבר ואני בכלל גר בארץ ישראל. לא באתי לכאן למטרות ריגול ולא לשום מטרה אחרת מסוג זה. בנסיעה לכאן ביקשתי להשיג דבר אחד בלבד: להיות באומן אצל רבי נחמן". החוקרים שמעו את כל טענותיי והתלחשו ביניהם

נחשב למקום מפואר. בית הכנסת אור אברהם בקטמן|תמונה: שער ברסלב

בנס היו שם כמה יהודים חרדים והם הצטרפו לעזרתי. שכנעו אותו שאני חף מפשע. בחסדי ה' החליט הפקיד להעלים עין ולשחררתי לחופשי. "יצאתי מעדה התעופה של ניו יורק ובפי עיר חדש לה'. שפשפתי את עיניי כמאמין ולא האמנתי באומן אצל הרבי...?

הפקיד מאוד על כבוד ונקיון בית המדרש. ר' משה בורשטיין ז"ל בציון הרשב"י

מתקיימים מניינים וסודרי לימוד. בית המדרש אור זורח בעמנואל

והתחלתי להסתובב אנה ואנה. פסעתי ברחוב פושקינא הלון וחזרו ולא ידעתי מה עלי לעשות, כיצד אצליח בשעה כה מאוחרת לחזור לקייב הבירה?

"השחר החל לצבוע את הרחובות בצבעי כחול-כתום, כאשר מולי הגיחה לפתע מכונית משטרה, למפרע אני חושב שהגיחה שמעה שנכנסתי ומיהרה להזמין את המשטרה.

למעשה, שוטר מנומנם יצא אליי וסימן לי להיכנס לניידת. הגענו לתחנת המשטרה של אומן וב"ה השוטר היה מאוד אדיב. הציע לי לשתות קצת וודקה ולהתחמם ליד התנור. אמרתי לו שאיני שותה משקאות חריפים אך אשמח לקבל תה חם. הוא הלך לחמם את המים ותוך כדי שאל אותי מספר שאלות: "מאיפה אתה?", עניתי "מאמריקה". "ולמה באת לכאן?", "הגעתי לקבר של רבי נחמן". "יש לך אישור ויזה לצאת מקייב לאומן?", "בוודאי", עניתי בביטחון. "תראה לי בבקשה", פקד השוטר, ואני שכמוכן הייתי בלי אישור שכזה, התחלתי לחפש בכל הכיסים. כאשר ראיתי שהוא לא מרפה, אמרתי לו שכנראה האישור נשאר במלון. התשובה המתחמקת הזו סיפקה אותו וכאשר הגיע הבוקר, פקד על שוטר אחר, ללוות אותי לקייב.

יצאנו לתחנת האוטובוס ועלינו יחד לקו המוביל לקייב. אני מתיישב בקדמת האוטובוס והשוטר לא מדיר את עיניו ממני, משל הייתי עבריין מפורסם. לאחר שעות אחדות הגענו למלון והשוטר סוף סוף נפרד ממני לחיים ולשלום. נשארתי לי עוד מספר ימים עד הטיסה ואני ביליתי בחדר

לא אירא רע כי
 אתה עמדי".
 ביום השלישי
 לשהותי בתא
 המעצר נכנס
 אלי הקונסול
 האמריקאי.
 הוא פנה אלי
 והחל לשאול
 אותי שאלות
 רבות. הסברתי
 לו שקוראים
 לי וויצהנדלר
 ושבסך-הכל
 רציתי להגיע
 לאומן. הוא
 לא ידע אם אני
 מוצץ לו סיפור

ר' אליעזר במסירת שיעור בליקוטי הלכות לאנ"ש בעמנואל

ארוכות. לאחר
 דין ודברים,
 התקרבו אלי
 צמד שוטרי
 ק.ג.ב גברתנים
 ופקדו עליי
 להתלוות
 אליהם.
 יצאנו משדה
 התעופה,
 מולנו המתנה
 מכונית שחורה
 של המשטרה
 החשאית
 והושלכתי
 פנימה בגסות.
 מימיני איש
 ק.ג.ב ומשמאלי

מתיישב חברו והנהג פותח בנסיעה מהירה.

"באותם רגעים אמרתי לעצמי: זהו, כאן החיים שלי נגמרים!! בטח יזרקו אותי לתא מצחין בבית הכלא ומי בכלל ידע על כך? ההורים שלי כלל לא מודעים לנסיעה הזו, אין לי דרך לתקשר עם אף אדם בעולם. הרגשתי שכלתה אלי הרעה. היה זה פחד מוות. באותם רגעים צפו בי כל הסיפורים ששמעתי על בתי הכלא האיומים של ברית המועצות והדבר חלחל אותי עד מאוד.

המכונית גמעה מרחקים, שתיקה רועמת רחפה בחלל, ולא ידעתי מה יקרה ברגע הבא. הזכרתי לעצמי שהקב"ה איתי ושאינ שום יאוש בעולם כלל. הייתי אצל הרבי ואין לי מה להתירא. לאט לאט התמלאתי באמונה וההרגשה שלי השתפרה. ידעתי שבסוף הכל יגמר לטובה.
 לאחר כשעה חצתי של נסיעה מואצת, נעצרה המכונית המשוריינת, ואנשי המשטרה החשאית פקדו עלי להתלוות עימם. יצאתי וציפיתי לראות מולי את מבנה בית הכלא. אולם מה מאוד השתוממתי כאשר ראיתי לפניי שדה תעופה קטן. השוטרים שליוו אותי הסבירו לי שהטיסה לאמריקה כבר המריאה. אך היות ומקבלי ההחלטות סבורים כי עלי להסתלק מברית המועצות תיכף ומיד, לכן יעלו אותי כעת לטיסה ישירה לפינלנד. ניסיתי להסביר להם שאין לי מה לחפש שם, אך המבט הקפוא שלהם הבהיר לי כי לא הייתה זאת 'הצעה' כי אם 'פקודה'.

"דקות ספורות לפני שסוכני הק.ג.ב העלו אותי למטוס הפינלנדי, התקרב אלי קצין בכיר וביקש שאחתום על מסמך. שם נכתב כי לא אוכל לעולם!! לחזור לברית המועצות... בנוסף, צילמו אותי מכל הכיוונים האפשריים ורק לאחר מכן אפשרו לי לעלות למטוס ולהמריא לפינלנד.

מהאצבע או שאכן הנני דובר אמת ולכן ביקש לשוחח עם אבי. בחסדי שמיים זכרתי היטב את מספר הטלפון של אחד מאנ"ש בברא פארק, והקונסול חיג. אותו יהודי מאנ"ש, כאשר ראה מספר טלפון לא מזוהה ממדינה זרה, הבין שכנראה אני בצרות ומיד החל לשאול בקול בוכים: איפה הילד שלי... אני כל כך דואג לו... הכל בסדר איתו?
 הקונסול היה מרוצה מהתגובה הטבעית, ואמר שתיכף הוא מארגן לי כרטיס טיסה לאמריקה. יצאתי מבית המעצר ותוך כדי הכנת כל הניירת הדרושה, אמר לי הקונסול האדיב, כי כדאי לי לחדש בהקדם את הדרכון, היות שביום שאנחת באמריקה יפוג תוקפו של הדרכון...
 "הגענו לאמריקה והמניעות המשיכו, הפקיד מבקש את הדרכון, מביט בי שוב ושוב ואומר: "זה לא אתה בתמונה, חד וחלק". באותם רגעים צף בי המתח של כל השבוע וחצי האחרונים, כוחותי כבר לא עמדו לי והתחלתי לצעוק בקולי קולות: "תעזבו אותי לנפשי!! זה אני זהו!!". בנס היו שם כמה יהודים חרדים והם הצטרפו לעזרתי. שכנעו אותו שאני חף מפשע. בחסדי ה' החליט הפקיד להעלים עין ולשחררני לחופשי.
 "יצאתי משדה התעופה של ניו יורק ובפי שיר חדש לה'. שפשפתי את עיניי כמאמין ולא מאמין. האמנם הייתי באומן אצל הרבי...?"

השדכן לא נשאר חייב

"לא התעכבתי עוד באמריקה ומיהרתי לחזור ארצה. ב"ה לאחר מספר חודשים מצאתי את השידוך שלי ובאתי בברית הנישואין בסוף השנה. התגוררתי תקופה קצרה בירושלים ובדיוק אז נבנתה העיר עמנואל. קהילות מגוונות קבעו את מושבם בעיר החדשה וגם קהילה ברסלבאית חיה ותוססת בראשות הרה"ח ר' נתן ליברמנש שליט"א קמה והייתה לשם ולתהילה. מאחר שכבר הכרתי את ר' נתן מבני ברק, הרגשתי שזה יכול להיות מתאים עבורי ואכן עברנו להתגורר בעיר שהלכה ונבנתה.
 "מאז עברו על העיר הרפתקאות שונות, מורדות ועליות עד אין מספר. אך ראה זה פלא: בשנים האחרונות, כאילו נפתחו אוצרות השמים על העיר. נבנות שכונות חדשות וקהילות חסידיות רבות רואים את עתידם בעיר המתפתחת. ב"ה גם אנשי שלומינו מושפעים מהאווירה המקומית הרעננה ובס"ד מתקיימים מניינים וסודרי לימוד, כוללים, ובתי מדרשות ע"ש הצדיק, מתוך אחדות וקרבת לבבות. אשריי שראיתי בכך. ///

חזרה ניסית ומופלאה

הסיפור לא הסתיים. נחתנו בהלסינקי-ונטה, עיר הבירה של פינלנד, ומיד נעצרתי שוב על ידי משטרת הגבולות המקומית. היה נראה להם חשוד כל הסיפור, נער אמריקאי מגורש מברית המועצות ומוצא את עצמו בברית פינלנד. כנראה שלא בכל יום מגיע אליהם כזה תיק...
 נלקחתי לתא מעצר ושהיתי שם מספר ימים. באותן שעות לא ידעתי מהיכן יגיע עזרי. הרי רק הקב"ה יודע מה שנעשה איתי. נער בן 19, זרוק בכלא מעופש במדינה זנוחה. הרגשתי בחוש את המילים "גם כי אלך בגיא צלמוות

• סיפור מהחיים •

סיפור אמיתי על כל פרטיו, המובא עם השמות האותנטיים

כש'ש'מיל'י'
זכה לטעום
את הרבי'...

שני יהודים עוברים מסלול כואב של התרחקות. אולם בעוד האחד

זוכה לחזור לכור מחצבתו, נשאר השני הרחק מאחור... || בדרך

פלאית מגיעים שניהם לשבת חנוכה באומן, ומאז מתחילה מהפכה

שעדיין אוחזת בעיצומה...

מאת: נחמן גלינסקי

ירקרק ו'יארמולקע'. והרביעי מתעטר בספודיק מהודר ובעיקיטשע בוקה. ניתן להאריך עוד ועוד בלבושיהם השונים של כלל היהודים היקרים שגודשים את הציון, אולם כיוון שהעיקר הוא לבוא לידי מעשה (וסיפור...), נסתפק בכך. השמש שמתקרבת לקו האופק ומתחילה לפנות את מקומה לשלטון הכוכבים, נותנת את האות, ויחד מתחילים בהיכלות השונים 'הודו לה' כמנהג הבעל שם טוב.

אולם נדמה שהרגע הגדול ביותר, הוא זה שתואר למעלה. הרגע בו פוצח החזן באמירת קבלת שבת, ולאחריו מצטרפים כלל ציבור המתפללים, אין שני לו...

ההיכלות השונים מלאים ביהודים יראים ושלמים המתפללים בנעימות נפלאה, איש על מחנהו ואיש על דגלו.

בהיכל הגדול שרים יחד את נוסח התפילה בנעימה מזרחית. באחד הפינות מצטופפים להם מניין תימנים העטופים בכתנות המסורתית, ומנעימים יחד את תיבות התפילה בהטעמה מיוחדת ומדויקת. בהיכל הפנימי מתפללים ב'נוסח ברסלב' המסורתי. ובשאר ההיכלות האולמות והפינות, נמצאים עוד ועוד מניינים המתפללים בנוסחאות וניגונים שונים.

הצד השווה שבכולם, שליבם לשמיים ותפילתם בוקעת רקיעים... התפילות השונות משלימים זה את זה, בהרמוניה מופלאה, ויחד הם עולים לשמי השמיים, הודפים בדרכם את כל המשטינים והמקטרגים...

התפילה הסתיימה זה עתה, אוירת השבת פרשה את כנפיה זה מכבר ודחקה הרחק את אוויר ימי החולין.

הריקוד הנלהב שלאחר התפילה הסתיים אף הוא, וכל אחד נפנה לביתו ולאכסנייתו, לענג את השבת ולזמר את הזמירות בשמחה ובטוב לבב.

ר' א. י. שפירא, שהיה גם הוא בין המתפללים, ניגש אל בן דודו החתן מאיר פוקס, ומזמינו לאכול אצלו את סעודת השבת.

"מאיר, הזמנתי לסעודה עוד שני יהודים. תדאג לקרב ולחזק אותם. בסדר?"

"אני נכנס לדירתו של בן דודי ר' א. י." ממשיך ר' מאיר בסיפורו "ואני רואה שני יהודים יושבים סמוך לשולחן.

שניהם היו נראים 'מתחזקים'. כלומר, חזותם לא העידה על היותם שומרי תורה ומצוות במלוא מובן המילה, אבל הם כן היו נראים כיהודים שמחפשים לקיים את רצון ה', ולהתקרב אליו.

התחלנו את הזמירות, קידשנו ונטלנו ידיים. ואז התחלתי לדבר איתם. דיברנו על דא ועל הא, עד שהתחלנו לדבר אודותם.

מתברר ששניהם מגיעים ממשפחות חסידיות למהדרין, אך שניהם עברו מסלול של התרחקות, עד למקומות שפלים ביותר. בסופו של דבר, לאחר מסע מטלטל ביותר הם הגיעו לאומן בכדי 'לסגור מעגל', אבל כל נקדים את המאוחר...

אגב, כדאי לציין, שאני זוכר בכירור, שלאחד מהם קראו שמואל ולשני יואל. אולם איני זוכר עם מי מהם היה כל חלק מהסיפור, ולכן על אף שהשמות

היה זה לפני כ-12 שנים - מתחיל ר' מאיר פוקס את סיפורו - לאחר שהתארסתי בשעה טובה, נסעתי לעבר הציון הקדוש באומן, לשהות שם במשך כמה ימים כהכנה לחתונתי שהתקיימה בקיץ שלאחר מכן. היה זה לאחר פורים באותה שנה, וכך יצא שאת 'שבת החודש' (-השבת בה מברכים את חודש ניסן) עשיתי בצל הקודש באומן.

אומן, ליל שבת החודש כ"ז אדר תשע"א.

הכפור שעטף את אוקראינה במשך החורף, עדיין לא נפרד ממנה. פה ושם ניתן עדיין לראות את העקבות של השלגים הכבדים שירדו לפרקים במשך החורף, ובאופן כללי לא ניתן לצאת מהבית מבלי להתעטף כראוי בכמה וכמה שכבות, לבל יחדר הקור המקפיא מבעדיהן.

אולם מבנה חד-קומתי אחד ישנו באומן, שם אין ל'גנרל חורף' דריסת רגל. ההסקה אכן פועלת שם במלוא העוצמה, אולם לא היא הסיבה שהקור והכפור לא אומרים את המילה האחרונה.

הסיבה האמיתית נעוצה דווקא במצבה הדוממת שנמצאת במרכז המבנה. על אף שהמצבה עשויה משיש קריר, היא מפיצה חום נעים סביבה, עד שאין מי שירגיש בקור השולט בחוץ במלוא העוצמה.

ולא מדובר - כמו כן - בחום גשמי כמו זה הנפלט מגופי ההסקה הפרושים ברחבי המבנה, אלא בחום רוחני ופנימי, אשר הוא גם הסיבה לתפילה הלוהטת שנישאת בחלל האולם.

החזן סיים זה עתה את תפילת מנחה של ערב שבת, ובמקומו ניגש יהודי המתנהג כצעיר מכפי שנותיו, ובקול שאגה החל את תפילת 'קבלת שבת' בקול מתוק וממייס כל לב:

"לכו נרננה לה', נריעה לצור ישענו!"

הרעם האדיר שמתגלגל רגע לאחר מכן, בוקע מפיותיהם של המתפללים הרבים החוזרים על הפסוק בהתלהבות ובאש קודש. נדמה, שאין בעולם רגע מתוק יותר, מאשר רגעים אלו

הפרוכת שעל המצבה, החולפה בפרוכת לבנה וצחה. וכך גם ה'עמוד' של החזן, ה'בימה' של קריאת התורה, וארון הקודש, נעטפו כולם בפרוכות לבנות ברהקות. השולחנות כולם מכוסים אף הם בלבן, וערמות הספרים שמילאו בבוקר את השולחנות הצרים מונחים בארונות כחיליים במסדר.

שער הציון קולט אל תוכו עוד ועוד יהודים טובי פאות, לבושים במלבושי שבת. כל אחד מהם ניגש אל הציון ומנשק את המצבה באהבה, לאחר מכן הוא נכנס אל אחד מהיכלי התפילה והלימוד בציון שם הוא מתיישב עם הספר בו הוא לומד כעת. אם זהו הדף או העמוד היומי באחד מהסדרים המונהגים בכלל ישראל, ואם זה 'שניים מקרא ואחד תרגום' או שמא 'שיר השירים אשר לשלמה'.

מלבושיהם של יהודים אלו שונים זה מזה, עד שנדמה כי מדובר ב'מדגם מייצג' של כלל העדות והחוגים שיש בעם-ישראל. האחד לבוש לבן מכף רגל ועד ראש, עם כיפה לבנה גדולה עבודת יד המעטרת את ראשו. השני עטוף ב'קאפטן' ו'דז'ובע' ושטריימל'ע נמוך על ראשו, השלישי לבוש ב'וועסט' ב'קאפטן' ו'דז'ובע' ושטריימל'ע נמוך על ראשו, השלישי לבוש ב'וועסט'

יזאלי השבת אנחנו באומן. שדה התעופה בוריספול בקייב

שם אתה יכול למצוא חברות העמלים בסוגיא עמוקה בשולחן ערוך חושן משפט, והם נדמים בעיניך כמו שני צוללנים המתבוננים בשוניות אלמוגים צבעוניים עוצרי-נשימה בעומק המים הכחולים, כשהם אינם מודעים כלל לסערה המשתוללת מחוץ למים...

שם אתה יכול לרקוד או לבכות, לצעוק או ללמוד, להתבודד או להתפלל, להתוודות או לעשות ככל העולה על רוחך, ושום דבר בעולם לא יוכל להפריע לך...

שם תוכל למצוא זה לצד זה, כמה חברים שנפגשים לאחר כמה שנים בהם לא התראו ומתחזקים יחד בעבודת ה', קבוצה של בחורים הרוקדים על הזכות להסתופף בצל הצדיק, יהודי שזועק כאילו ששודד עומד מולו עם חרב שלופה, וכך גם שיעור מעמיק ב'תורה הזמנית'...

כי שם, על אף ההמולה והבלאגן, יש צדיק המוצא מסילות לליבו של כל אחד ואחד. שם כל אחד מרגיש 'בבית', כל יחיד חש שמישהו מרגיש אותו, מנחם אותו, רוצה בטובתו, רק תבקש...

ושם, מצא יזאלי את עצמו מבובל ומרוחק, תוהה ומסוחרר... לאחר כמה דקות של שיטוט, זיהה מישהו את המצוקה שלו ודחף לו תיקון הכללי ליד תוך כדי טפיחה על השכם, בתוספת כמה מילות עידוד והתעניינות. כך הפך גם יזאלי חלק טבעי מהמרקם המופלא של הציון הקדוש באומן ערב ימי ראש השנה. מרקם, שאין שני לו...

אומן, ערב ראש השנה תשע"א.

יזאלי חוזר לאומן בפעם השנייה.

ככל שההמולה גדלה יותר ויותר במשך הימים (והלילות...) שלפני ראש השנה, כך היא מתגברת שבעתיים בהגיע הדקות המרגשות של ה'תיקון הכללי העולמי'.

אז, מתאספים עשרות אלפי באי ה'קיבוץ', למעמד מרגש וייחודי, סמוך לציון הקדוש, בו יאמרו יחד את התיקון הכללי, פסוק בפסוק, מילה במילה.

אבל בהגיע האות, הכל דומם. לפתע אין רעשים ואין הפרעות, הכל סביב שותק ורק קולו של החזן נשמע בחלל האוויר. הציבור כולו משתתף ברבבותיו בזמן זה, ואין מי שיהיה להפריע לאותם רגעים נעלים. אפילו היונים האוקראיניות לא מעיזות להשמיע את משק כנפיהם באותו זמן...

שוב מצא את עצמו יזאלי בתוך. הוא נדחק בינות למאות אנשים באחת הפינות היותר קרובות לציון, סביבו אמרו כולם בהתרגשות את ה'לכו רננה' שלפני אמירת תהילים, ואף הוא משתתף יחד עם כולם, אומר יחד עמם את התיקון הכללי.

שעליהם אני מספר אמיתיים לגמרי, ואף הסיפור אותנטי עם כל הפרטים, אולם ייתכן שאני מחליף בין השמות. בכל אופן, כך הם סיפרו:

קיץ תש"ע.

יזאלי היה שבור לחלוטין.

קירות ביתו עברו טלטלות לא פשוטות בחודשים האחרונים, שורה של עסקנים ויועצים מעורבים בעומק הקורה, אולם נראה כי הכל הולך ומסתבך.

העניינים התגלגלו והתגלגלו, התדרדרו והתדרדרו, ובסופו של דבר הוא מוצא את עצמו בלי משפחה ובלי בית. לבד בעולם!

זה ריסק אותו לגמרי.

"גם קודם לכן הייתי די רחוק משמירת המצוות, - מספר יזאלי - אולם הגירושין הללו סימנו את 'סתימת הגולל' של הקשר שלי עם הקב"ה ח"ו. כך לפחות חשבתי באותה עת..."

כמובן, שההתנהגות שלא על פי רצון ה' לא הובילה למקומות נעימים במיוחד, וכך מצא יזאלי את עצמו חסר סיפוק ושמחת חיים. ואז הגיע חודש אלול.

ראש השנה החל להתקרב, ואיכשהו מצא את עצמו יזאלי באומן. הוא היה כל כך מדוכדך עד שלא סירב לשום הצעה שהיה סיכוי לה להועיל לו בצורה כלשהיא, וכך הצליח חבר רחוק, 'לסחוב' אותו לראש השנה באומן.

אומן, ימי סוף שנת תש"ע.

הכבישים מלאים בהולכי רגל שכל אחד מהם הולך לכיוון אחר, רכבים ספורים מנסים לפלס את דרכם בין האנשים הרבים הגודשים את הכביש תוך כדי צפירות חוזרות ונשנות בווליום בלתי אפשרי, מכל הכיוונים נשמעת מוזיקה בווליום שמנסה לגבור על זה של הצפירות, ובאופן כללי ניתן להגדיר את האזור כולו כבלאגן אחד גדול. הצלילים, הרעש, המזוודות, התיקים, האנשים, ה'סטייקרים', ה'סימים', השלטים, הצפירות, הרמקולים, כולם חוברים יחד לבלאגן גדול שההגדרה הכי מתאימה לו היא: 'מיקסר מתערבל'. בכל האזור היהודי באומן ניתן בקושי למצוא בו פינה של יישוב הדעת, אולם ישנו מקום אחד שכל ההמולה לא עוברת את מפתח דלתו:

הציון הקדוש!

שם תופס כל אחד את הפינה שלו, כובש את פרצופו בתיקון הכללי, ושופך את ליבו כמים נוכח פני ה'...

מתברר ששניהם מגיעים ממשפחות חסידיות למהדרין, אך שניהם עברו מסלול של התרחקות עד למקומות שפלים ביותר. בסופו של דבר, לאחר מסע משלטל ביותר הם הגיעו לאומן בכדי 'לסגור מעגל', אבל בל נקדים את המאוחר...

לאחר כמה דקות של שיטוט, זיהה מישהו את המצוקה שלו ודחף לו תיקון הכללי ליד תוך כדי טפיחה על השכם, בתוספת כמה מילות עידוד והתעניינות. כך הפך גם יואלי חלק טבעי מהמרקם המופלא של הציון הקדוש באומן ערב ימי ראש השנה. מרקם, שאין שני לו...

הניח לנפשי..."

יואלי מצידו החל להתחזק בשמירת התורה והמצוות, כשליבו כואב על שמילי, שעדיין נמצא רחוק כל כך...

יום רביעי כ"ד בכסליו תשע"א, אי שם ברחבי יבשת אמריקה...

"ישבתי על האוטובוס" משחזר שמילי, "ופתאום, בלי שום הקדמות, התעורר בי רצון אדיר להיות בשבת חנוכה באומן!" "זה היה לגמרי לא במקום. לא קדמו לכך שום תכנונים או מחשבות. זה היה פתאומי ממש, אבל זה היה חזק ממני. התקשרתי ליואלי באותו רגע, ואמרתי לו בצורה שאינה משתמעת לשני פנים: יואלי, השבת אנחנו באומן! על אתר יצרנו קשר עם סוכן נסיעות, אבל הוא הסביר לנו שאין כבר כרטיסים לאוקראינה לשבת הקרובה. אבל אני, כמו שכבר אמרתי, לא הייתי מוכן לשמוע על כלום. ואמרתי לסוכן שלא מעניין אותי אם יש כרטיסים או לא, אני השבת חייב להיות באומן. לבסוף היינו צריכים לרכוש שלושה כרטיסים נפרדים רק להלך... חוץ משדות התעופה באמריקה ואוקראינה, עברנו בעוד שני מדינות, וכך מצאנו את עצמנו ביום שישי אחר הצהריים - לאחר מסע ארוך של יומיים רצופים ושלושה טיסות - מחוץ לשדה התעופה בקייב.

קייב, ערב שבת חנוכה 1:57 בצהריים.

"מוישי?"
 -"כן. מי מדבר?"
 "זה אני, יואלי. תראה, אצלכם עדיין בוקר, אבל אני נמצא עכשיו מחוץ לשדה התעופה בקייב, השקיעה עוד שעתיים, ואני חייב להיות בשבת באומן. מה עושים?"
 -"יש עליך מזומנים?"
 "כן, לקחתי כמה מאות דולרים לדרך"
 -"אם ככה יש סיכוי. תקשיב, אתה ניגש עכשיו לנהג צעיר, מראה לו שלוש מאות דולר, ואומר לו שאתה חייב להיות באומן תוך שעה, מקווה שבבילך שתספיק..."
 יואלי לא חשב פעמיים. הוא ניגש לאחד מהנהגים שעמדו וחיכו שמישהו יקח אותם לנסיעה, ונפנף מולו בכמה שטרות ירקרקים של מאה דולר.
 הנהג הבין טוב את שפת הדולרים, ותוך שתי דקות עזב הרכב את מתחם שדה התעופה בחריקת צמיגים מחרשת אוזניים. הנהג נסע כמו שיכור. הוא זגזג בין הרכבים הרבים שעל הכביש במיומנות, וכמעט שלא נתקע בכמה מהם. כמה עשרות דקות עברו, ופנס הבהב לעברם. שוטר לבוש מדים סימן להם לעצור בצד הכביש...

ליל ראש השנה תשע"א.

השמש נעלמת את אט מאחורי בנייני הענק של פושקנה, הקצה הנגדי של השמיים צבוע בגווי כתום בוהק, ואפור בקצוות.
 ה'קלויז' עמוס באלפי אנשים, גם המעברים כולם מלאים לחלוטין, כל אחד מוצל את הרגעים האחרונים של שנת תש"ע בצורה המיטבית ביותר ששייך.
 הציבור רכון על המחזורים, מעיין בפירושים או אומר את הפיוט 'אחות קטנה'.
 ואז נשמעת דפיקה בודדת על הבימה, הדממה משתלטת בבת אחת על הקלויז כולו, ואז מרעים החזן בקול במנגינה הערבה כל כך:
 "אה אה איי, ברכו!"
 הציבור כולו מתחיל בניגון המרטיט של ראש השנה, פה ושם ניתן לראות דמעה או שתיים חומקות להן ללא רשות מעיניים ישישות, וכשהציבור מסיים לנגן את הנוסח, מתקשה להיפרד ממנו, מגביה החזן את קולו כמעט צועק: "את ה' המבורך!!!"
 ושוב עומד שם יואלי, לבוש בחולצה לבנה, חגיגית משהו, וכמה נימים בליבו רועדים מעט...

את הימים הבאים של אותו ראש השנה ניתן להגדיר כ'שקט שאחר הסערה'.
 הרחובות שאך לפני שעות ספורות רעשו וגעשו, עוטים עתה חגיגות אציליות.
 יהודים עטופי לבן, מהלכים ברוגע ובשמחה פנימית, כמעט בצעדי ריקוד.
 צלילי השופר נשמעים כמעט כמו צלילי כינור, משרים חרדה המהולה בעונג...
 יואלי גם הוא נמצא שם, נושם עמוק את הרגעים הללו, ימי ראש השנה אצל הצדיק...

"מאומן חזר יואלי בן אדם אחר לגמרי. עם 'אורות גבוהים' כמו שקוראים לזה..." עכשיו תורו של שמילי לספר. "מיד אחרי שהוא נחת, הוא חייג אלי בהתרגשות ואמר שאני חייב לבוא איתו לאומן... הוא אמר לי שאין עוד מקום כזה, ואני חייב לבוא לשם לחוות את זה מקרוב.
 העמדתי אותו על מקומו, והבהרתי לו בצורה הכי ברורה שאני האחרון שיסע עכשיו לאומן... הייתי באותה תקופה רחוק לגמרי משמירת התורה, ניהלתי בית ללא שום סממן יהודי, לא שבת, לא כשרות, כלום!
 אז מה ההגיון לנסות לסחוב אותי לאומן?!
 הסברתי את זה ליואלי, והוא, שהבין שהוא עלה על מוקש,

מבנה חד-קומתי אחד ישנו באומן, שם אין לאגנרל חורף' דריסת רגל. השלג בתקופת החורף באומן | תמונה: נתן צור

ז"ה היה לגמרי לא במקום. לא קדמו לכך שום תכנונים או מחשבות. זה היה פתאומי ממש, אבל זה היה חזק ממני. התקשרתי ליואלי באותו רגע, ואמרתי לו בצורה שאינה משתמעת לשני פנים: יואלי, השבת אנחנו באומץ!

הציבור כולו מתחיל בניגון המרטיט של ראש השנה. התפילה בקלויז באומץ

אור לה! טבת תשע"א, מוצאי שב"ק פרשת ויגש. שבעה לאחר השבת באומץ.

"אוה! א גוטע וואך שמילי. איזה זכות שאתה מתקשר אליי!"
 -"א גוטן מוצאי שבת ר' יואל. אתה חייב לשמוע משהו!
 עברו עלי עשרים וארבע השעות של שבת, ולא הייתי מסוגל לחלל אותם.
 לא עשיתי שום מלאכה, לא הפעלתי את הטלפון, לא נסעתי במכונית, כלום!
 שמרתי את השבת כהלכתה כמו לפני לא-יודע כמה שנים. ממש כמו בהיותי בחור צעיר ותמים.
 הייתי בטוח שתשמח לשמוע את זה, ולכן התקשרתי אליך מיד במוצאי שבת!
 אני לא יודע אם הבחנת, אבל בשבוע שעבר כשהיינו באומץ לא זכיתי לקיים שבת כהלכתה... אבל בשבת הזו כאילו לא הייתה לי ברירה, פשוט לא הייתי מסוגל לחלל אותה..."

בחזרה לתחילת הסיפור, ליל שבת החודש תשע"א, דירתו של הרב שפירא באומץ.
 "מאז" מסיים שמילי את הסיפור "אני רק מתחזק יותר ויותר. הבית שלי השתנה ממש לגמרי, עד כדי כך שאפילו המוזיקה שמושמעת בבית היא רק מוזיקה יהודית..."
 לא רק זה, אלא מרוב נעימות ומתיקות שהתחלתי להרגיש מאז התקרבותי, אני רוצה להטעים יהודים נוספים בטעם הערב הזה ולכן הקמתי ארגון מיוחד להפצת יהדות ברחבי ארה"ב!
 "הסיפור יכל להסתיים כאן," מציין ר' מאיר פוקס. "אבל יש המשך קצר עם מסר קולע..."
 באותה סעודה השתתף איתנו גם עוד יהודי, קרוב משפחה של ר' אברהם יעקב. היה זה יהודי חסידי שהעיד על עצמו שבשבע השנים האחרונות הוא לא פסס טבילה במקווה אפילו יום אחד. אבל כאן באומץ - הוא אמר - הוא לא מסוגל ללכת למקווה. הבור הקטן שמאות יהודים טובלים בו, הסינון שלא קיים, הצבע של המים שנטה לאפור שחור, כל אחד מהסיבות לחוד וכולם יחד, כמעט ומנעו ממנו את הטבילה..."
 אבל ברגע הזה ששמילי גמר את הסיפור שלו, הוא הסתובב לכיוונו של אותו יהודי, ואמר לו במילים האלה:
 "אני שהייתי רחוק לגמרי ובמשך שנים ארוכות לא טבלתי בשום מקווה, אבל כשהגעתי לאומץ לא ויתרתי על טבילה במקווה. ואתה, ששבע שנים ברציפות אתה טובל יום-יום במקווה, דווקא כשאתה אצל רבינו אתה הולך לוותר על מקווה!?"

ליואלי לא היה זמן, שבת בפתח... וכן, לאחר שעשרים דולרים עברו מיד ליד, המשיכו בנסיעה כשהנהג ושני נוסעיו חופשיים לנפשם ולדרכם.
 לאחר פרק זמן נוסף, עצר אותם שוב שוטר...
 הפעם התעריף היה כפול, אולם, לאחר תשלום דמי 'לא יחרף' של ארבעים דולר, הם המשיכו בדרכם.
 לבסוף, הם 'נחתו' באומץ עשרים דקות לפני השקיעה...
 (הערה: אפשר להבין את הסיבה בגללה התנהגו כמו שהתנהגו, אולם בוודאי שאין כאן הוראה כיצד להתנהג במקרה כזה, ואין כאן שום הצדקה לנסיעה בצורה מסכנת חיים. נ' ג')
 אולם, כל הטרחה הזאת הייתה רק בשביל יואלי, לשמילי זה כאילו ולא היה נוגע...
 "הייתי כל כך רחוק" מתאר שמילי "עד שאפילו אחרי המסירות נפש שעשה יואלי כדי לא לחלל את השבת, ועל אף רצוני הלא מוסבר לעשות את השבת אצל רבינו הקדוש באומץ, בכל זאת לא הקפדתי לצאת ידי חובת שמירת שבת כהלכתה, וד"ל..."
 אולם בכל זאת, הניצוץ היהודי שהיה טמון עמוק בליבו של שמילי לא כבה לגמרי, וכך מצא את עצמו שמילי במוצאי שבת, אומר את התיקון הכללי בציון לאחר טבילה במקווה.
 "כדאי להבין" מסביר לנו ר' מאיר פוקס. "המקווה של 'גבאי' (המקווה שבנה הרה"ח ר' ישראל מאיר גבאי סמוך לציון. נ' ג') היה המקווה היחיד באומץ באותם ימים. אז עדיין לא היה שום פילטר, ואתה יכול לבד לתאר לעצמך כיצד היה נראה המקווה במוצאי שבת, לאחר מאות או אלפי טבילות, ללא שום סינון..."
 "עד היום אני לא מבין" מסיים שמילי "איך הייתי מסוגל, במצב שלי אז, להיכנס לכאלו מים..."

לרגל יום ההילולא של גאון עוזנו מוהרנ"ת, אנו חפצים לפרסם סיפור שקשור לאורו הגדול של מוהרנ"ת, אם הייתם עדים לסיפור כזה או שיש תחת ידכם פרטים על התרחשות כלשהי, נשמח לשמוע ממכם בדרכי ההתקשרות המופיעים כאן.

יש לכם סיפור המתאים למדור? אתם מכירים סיפור מרתק על כוח הצדיק שיכול לחזק את הקוראים?
 שלחו לנו לפקס: 025396363
 או חייגו למס': 0533183654
 ותזכו לזכות את הרבים באמונת צדיקים!
 (כל סיפור על כוחו של הרבי, או נסיעה לאומץ וכד', יתקבל בברכה. הפרסום יהיה תלוי בשיקולי המערכת)

יש שיחה ידועה בשיחות הר"ן (שיחה ב'): "טוב מאד להשליך עצמו על השם יתברך ולסמך עליו... גם אזי אין צריך לדאג ולחשוב כלל אם מתנהג כראוי אם לא מאחר שסומך עליו יתברך..."
מהי המשמעות של 'מסירת התנועות להשם יתברך'? ומה באמת הכוונה ששוב אינו צריך לחשוש האם התנהג כראוי?

העיקר הוא הרצון

תשובת הר"ר נחמן גליק הי"ו, ביתר

א] הדבר פשוט שלמרות שמסר תנועותיו לה', הוא מחויב לחלוטין להתבונן בכל מעשיו שיהיו ע"פ דקדוק ההלכה.

לכאורה, שיחה זו נאמרה ביחס לספק בהנהגה מסוימת, ששני הצדדים בה מוסכמים על פי ההלכה, ולמרות זאת עדיין נשאר לאדם ספק, האם רצון ה' כך או אחרת ואין לאדם בכך הכרעה ברורה. דבר זה מוכח גם מכך ששיחה זו נשנתה שוב בשיחה רל"ח בתוך השיחה הידועה שרבינו הזוהר לכוון ב"ותקננו בעצה טובה מלפניך", דהיינו, שמסירת התנועות לה', היא כלפי אותן דברים שאין לו בהם עצה שלמה. ולכן אם הוא מוסר את תנועותיו, הוא רגוע שכל הדברים שאינם ברורים וצריכים בהירות יהיו כרצון ה'.

ב] הסיבה שאכן מועיל מסירת מודעה זו, כי הרי 'לא ניתנה תורה למלאכי השרת' ואי אפשר לצפות מהאדם להגיע לשלמות רצון ה'. רק כל מה שה' רוצה מהאדם זה את הרצון, שירצה לעשות כל מעשיו כרצון ה', וזה בדיוק מסירת מודעה זו. וכמובא בשיחה נ"א שאף אחד לא יכול לומר שאכן עובד את ה', אלא כל רצונו יתברך מאיתנו הוא הרצון.

ג] חשוב מאוד להעיר בהזדמנות זו, שכמעט לכל אחד מזדמן כל יום לקיים מצוות דאורייתא, אך לא נקרא שקיימם כלל ולא יקבל שכר עליהם, כיוון שנפסק להלכה (או"ח סימן ס' סעיף ד') שמצוות צריכות כוונה, ובמצווה שאינו מכוון ולא מוכח שעושה כן בשביל המצווה, אכן לא קיים. וכגון אם מעביר ילד את הכביש, אם כיוון למצווה - קיים בזה מצווה דאורייתא, ואם לא כוון - הוא באמת לא קיים, כי עשה זאת מטעמי 'אנושיות' בלבד. ואולי ה'גילוי דעת' שרבינו אומר כאן יעזור גם לזה, שעושה כל מעשיו למען רצון ה' ואם כן זה לבד רווח גדול ונפלא (יש דיון בפוסקים באו"ח סימן ה' האם גילוי דעת עוזר גם לדאורייתא כקר"ט). ועיין עוד בשיחה קט"ז שגם מצוות נימוסיות יעשה רק לשם מצווה, וזה 'אדם' ר"ת דרך מצוותך ארוך.

הבטחון והסמיכה על השם יתברך

תשובת הר"ר ישראל מאיר בוסקילה הי"ו, צפת

נראה שיש בשיחה זו שגילה רביז"ל כמה וכמה נקודות ונחלקם לשלוש:

הנקודה הראשונה - היא עצם הבטחון והסמיכה על השי"ת שניהגו כרצונו. כמו אדם שבוטח בהשי"ת שיזמין לו פרנסה או שאר צרכים - מידת הבטחון היא זאת שמשפיעה בחסדו יתברך את כל הצטרות האדם, אף אם אינו נוהג כראוי לפי מידת הדין, וכמאמרם ז"ל "אפילו רשע ובוטח" וכו'. וביותר, ככל שהאדם שם בטחונו בהשי"ת בתוקף ובעוז - כך נשפע עליו חסדו, וכידוע עניין זה בכל הספה"ק.

כמו כן חידש וגילה רביה"ק שיש אותה מידה בדרכיו ברוחניות, שיסמוך האדם בכל לבו, ויבטח על רחמי השי"ת - **טוב מאד להשליך עצמו על השם יתברך ולסמך עליו**, ובבטחונו יעורר את השפעת השי"ת עליו, לדאוג למחסורו גם בדרכי הנשמה. ובאמת זהו גילוי נורא למתבונן שאפשר שהאדם בבטחונו יזכה ג"כ לעבוד ה' כראוי, והבן.

[כמובן שאין הו"א כלשהיא שמדובר כאן כלפי חובתנו לקיום שו"ע וכיו"ב, שבזה האדם מחויב מצד עצם הבחירה, וזהו גופא רצונו יתברך שיקיים דינים ומצוות כפשוטו, אלא אנו עוסקים בשאר העניינים הנוגעים לרצון ה' שאין עליהם חיוב ודין ברור].

הנקודה השניה - היא מעין מה דאיתא בספה"ק בכמה מקומות, מעניין מסירת מודעה על גילוי רצונו לעבודת ה' וביטול שאר מחשבותיו כנגד רצונו, שמבטל ומגלה דעתו שכל רצונו ודעתו היא אך לעבדו יתברך. על דרך זה גילה רביה"ק שיגלה האדם בכל יום וכו' שכל רצונו בכל שאר עסקיו הוא אך ורק למען קיום רצונו יתברך - **ואם הוא יתברך רוצה בענין אחר, הוא מרצה להתנהג בענין אחר כרצונו יתברך**. ואפשר להרחיב בזה הרבה ואכמ"ל.

הנקודה השלישית, סובבת על קוטב דברי רביה"ק המובאים פעמים רבות, שהעיקר הוא הרצון שיחזק האדם רצונו מאוד, שאין שיהיה, הוא חפץ לעשות רצון ה'. ואזי אף אם יחליש היצר ליבו ודעתו שאינו עושה כרצונו ועל ידי זה יפול בדעתו - ע"ז כותב רביה"ק **ואזי אין שמתנהג... טוב אינו חושב וחושש כלל שמה לא יצא ידי חובה בהנהגתו וכו'**, שמחשבות כגון אלו - שאינו זוכה לקיים את רצון ה' כראוי, הן תחילת הנפילה של האדם. ועל זה אומר רביה"ק שגילוי הרצון הוא הוא עצם הישועה והרפואה בעניין זה.

הורני ה' דרך

תשובת הר"ר ישראל הרשקוביץ הי"ו, ירושלים

לכל אדם מזדמנים מעשים ופעולות שונות שאינו יודע מה תהיה התוצאה שלהם, שעל זה וכיוצא בזה כבר לימדנו רבינו הקדוש שהתפילה הדחופה והנצרכת ביותר - היא בעניין העצה. כדוגמת הסיפור הידוע שרביה"ק שמע אחד שמתפלל תפילת ערבית ואומר את המילים "ותקננו בעצה טובה מלפניך" במהירות, ורביה"ק הגיב על זה בכאב. ועל דרך זה מופיע רבות בספרי רבינו עד כמה נחוצה היא העצה הטובה מאיתנו יתברך.

מחמת כל זה אנו משליכים את עצמנו על השי"ת, דהיינו שאחר התפילה וההתבודדות שלנו, עדיין אנו צריכים הרבה לסמוך עליו.

כידוע, רביה"ק לא 'אחז' מאלו האומרים שעניין ה'ידיעה' שייך רק לעתיד לבוא, דהיינו, ההכרה שה' מנהיג את הכל וגם מעשיו מונהגים כולם מאת ה', היא דרך שעלינו לחיות עמה בכל הנהגה מהנהגותינו. ולכן, עניין זה - לסמוך על השי"ת, שייך גם בעבודה הפרטית שלנו. אחר שעשינו מצידנו את ההשתדלות המרבית, לדעת ולברר בינינו מה רצונו של השי"ת בזה - מעתה תפקידנו הוא לבלי לחשוב על זה שוב ושוב, רק לסמוך על השי"ת לבד שידריכנו באמתו. ואכן, בין אנ"ש ידועים הסיפורים על ה'עובדים' שמצאו להם תחנה טובה בכל התפילות האלו "ותקננו בעצה טובה מלפניך", "הורני ה' דרך" וכן הלאה.

עוד נקודה חשובה להוסיף, שיתכן ומדובר כאן גם על כל מיני פעולות שאף שכעת ברור לאדם שהם 'טוב גמור', אך האדם לעולם לא יכול לדעת מה יהיו התוצאות העתידיות ממעשה זה, ועל זה אומר רביה"ק שאחר הביור המירבי מצידנו, אל לנו להרהר שוב, אלא לסמוך על השי"ת שיעשה את שלו, וכמובן שדברי רביה"ק הם כפטיש יפוצץ סלע וסובלים הכל.

שלהבת האש שהובערה על

מאמר שלישי בסדרה

הניצוצות שהיו לשלהבת

שני יהודים מחליטים להקים בית כנסת. אין להם אפילו מניין אבל הם בונים בית מדרש המכיל עשרות מקומות ישיבה וכמעט הופכים ללעג וקלס || כיום, קרוב לארבעים שנה לאחר מכן, כשבית הכנסת עומד לקראת שיפוץ והרחבה, כולם מסתכלים על כך אחרת לגמרי... || סיפורו המיוחד של בית הכנסת 'ברכת הנחל' במאנסי

נחמן לרנר, בן ציון ירושלמי

אדמת אמריקה

בית המדרש ברכת הנחל כיום

ההחלטה!

היה זה לפני כ-55 שנים בשלהי שנות התש"ל כשהפצת דבר רבינו על אדמת ארה"ב התרחבה וגדלה, הן על ידי הספרים והן על ידי חסידי ברסלב בעצמם. בכל מקום אשר דבר רבינו מגיע שמחה וששון ליהודים.

מידי ראש השנה, התאספו יחדיו כלל חסידי ברסלב מכל רחבי היבשת ל'קיבוץ', כמו כן, זכו באותה תקופה לחנוך 'שטיבל' של קבע בבארא פארק וכן בויליאמסבורג, כפי שכבר הוזכר באריכות בגיליונות הקודמים.

כבר הייתה זו עובדה מוגמרת. אישו של רבינו הקדוש החלה לבעור באמריקה! באותה עת הגיע זמנה של מונסי - העיירה החרדית. גם שם החלו ניצני התקרבות. הגרעין הראשון התחיל להתאסף מדי שבוע לסעודה שלישית בבית הרה"ח ר' משה לפקוביץ הי"ו, עד שהורגש

צורך לייסד מניין מאנ"ש בו יוכלו להפיץ דבר רבינו ברמה. באותם ימים הגיע גם הרה"ח ר' בירך רובינזון לדור במונסי והתחיל לקיים בביתו חבורות למקורבים, גם שם הורגש הצורך לפתוח שטיבל. לאחר שהחליטו כמה מאנ"ש 'לקפוץ למים' ולייסד שטיבל ע"ש רבינו הקדוש, הם התחילו בחיפוש אחר מקום מתאים. מניעות קשות ושונות עברו עליהם, החל משטיבל שיסדו בבייסמונט (-מרתף) שתחת ביתו של ר' מנדל גרטנר, שם לא היה ביכולתם לשהות שם זמן ממושך לאחר שבעל הדירה מכר את המרתף, ולכן חזרו לביתו של ר' משה לפקוביץ. לאחר מכן הוצרכו לעבור עוד כמה וכמה גלגולים, וכך הם נזרקו ממקום למקום במשך כמה שנים. עד שבשנת תשמ"ג, כשבאו מים עד נפש, הוחלט בין אנ"ש כי הגיעה העת לבנות בית לה', 'ברסלב' שטיבל' שישא את שם רבינו הקדוש ויהיה מקום לעבודת ה' על פי דרכו הטהורה.

היסוד

מהראשונים שהתמסרו ומסרו את נפשם לעניין, היו הני תרי צנתרי דדהבא, ר' יודל ליכטער ז"ל יחד עם ר' משה יעקב רוזן שליט"א שיבלחט"א, יחד הם הלכו לקבץ צדקות ונדבות והתחילו לצרף דולר לדולר, במטרה להשיג את הסכום הנדרש לשם התחלת הבנייה. היו רבים שלעגו להם והסתכלו עליהם במתמיהה: "בשביל מה חסר בכלל בית הכנסת? אין כאן אף אחד שיבוא" ועוד כל מיני טענות כאלו. אך הם לא התפעלו והמשיכו לפעול ללא לאות לשם עניין נשגב זה. בכדי לחזק את ידי התורמים להוזיל מכיסם עבור בניין בית המדרש, אשר רובם כלל לא היו מאנ"ש, רשם ר' משה יעקב את בית המדרש כסניף לכולל אותו ניהל. כך עמלו שני חסידים נאמנים אלו ופנו לכל המי ומי, לפעמים אפילו תמורת בזיונות לא מעטים, עד שהושלם הסכום לבניית בית המדרש, וזכו להעמיד בניין הבית על תילו.

במיוחד זכורה עזרתו של החסיד ר' בירך רובינזון מזקני אנ"ש, הוא התגורר אז במונסי ותרם \$ 25,000. ר' בירך אף ביקש שינציחו את שמו על בית הכנסת, ואכן שמו של בית הכנסת נקבע לדורות בשם 'ברכת הנחל' על שמו.

כאשר החלו לתכנן את בית המדרש, היו כאמור כאלו שלעגו על כך שבונים בית כנסת כה גדול ומשום כך אף נמנעו מלסייע בידם, בטענה שאם יקטינו את בית המדרש יהיה פחות הוצאות וממילא אין שום סיבה לתמוך בהם. אך ר' משה יעקב עמד על כך שיהיה מקום גדול ומרווח, בהסבירו שלא בונים עתה בעבורנו כי אם בונים גם בעבור דור העתיד שאז לא יספיק המקום. גם מאוחר יותר כשר' בירך רובינזון הכניס שני ספרי תורה לבית המדרש היו כאלו שתמהו לפניו: בשביל מי מיועדים ספרים אלו? אך ר' בירך ענה להם: "עוד יהיה זמן שלא יספיק המקום, ויצטרכו להרוס את הבניין ולבנותו שוב!"

כיום כבר רואים כולם בחוש כמה צדקו דבריהם, כאשר בעת כתיבת שורות אלו מתוכנן שיפוץ נרחב לביהמ"ד ובנייתו מחדש מחוסר מקום למתפללים הרבים.

המכתב

עם יסוד בית הכנסת זכו אנ"ש דמאנסי לקבל למכתב מיוחד מזקני אנ"ש בארץ ישראל עבור בית הכנסת וזה לשון המכתב: (מועתק מתוך ספר תמימי דרך)

לכבוד אנ"ש היקרים דעיר מאנסי ד' עליהם יחיו שמחתי מאוד לשמוע הבשורה הטובה שעומדים אתם בעזהשית לחנך את בית המדרש הק' בעירכם על שם רבינו הק' זיע"א. הנני מברך על זה ברוך שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה, יתן ד' שתזכו להרחיב גבול הקדושה ויהיה בית גדול כמו שאחז"ל "בית שמגדלין בו תורה ומגדלין בו תפילה", שזהו כל ענינו של רבינו ז"ל "דאווענען און לערנען און דאווענען" (-להתפלל, ללמוד ולהתפלל), והעיקר שיהי' באהבה ואחדות שעל ידי זה תזכו להמשיך לשם את אור רבינו ז"ל כידוע משיחתו הק'.

ולקיים מה שאמר רבינו ז"ל "מען זאל נישט טשעפען

קיינ סעיף קטן פון שלחן ערוך" - שלא לזוז מסעיף קטן של שו"ע, וזמן קריאת שמע וזמן תפילה איז א סעיף גדול אין שלחן ערוך. ועל יסוד הקדוש הזה יהיה נבנה מקום שיהיה לשם ותפארת, כי על ידי התגלות שם רבינו נתגלה שמו יתברך בבחינת שמו משותף 'בשמינו'. כי יעקב קרא מקום התפילה בית-קל", וכשהוא בבחי' בית אזי אפילו עכו"ם ורחוקים יש להם השגה בבית הזה", כי ביתי בית תפלה אז יקרא לכל העמים, כמו שאמר רבינו ז"ל "אז איך האב געפולט ביי השי"ת אז מען רעדט פון מיר זאל מען האבין א הרהור תשובה" (-זאת פעלתי אצל ה' יתברך, שכאשר ידברו ממני יקבלו הרהור תשובה).

ובוודאי אם יהיו נזהרים בזה שלא ידברו במקום הקדוש הזה דברים בטלים ח"ו רק תורה ותפילה ודיבורי התעוררות והתחזקות מספרים הקדושים של רבינו ז"ל אזי יקויים כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, כי עיקר הבריאה הוא בשביל כבודו יתברך, ועל ידי התגלות שם הצדיק נתגלה כבודו יתברך

**במיוחד
זכורה
עזרתו של
החסיד
ר' בירך
רובינזון
מזקני אנ"ש
שהתמור
אז במונסי
ותרם
\$ 25,000
ר' בירך
אף ביקש
שינציחו
את שמו
על בית
הכנסת,
ואכן שמו
של בית
הכנסת
נקבע
לדורות
בשם
'ברכת
הנחל' על
שמו של
ר' בירך**

שימש כגבאי עשרות בשנים. ר' יודל ליכטער ז"ל על רקע ביהמ"ד

שלהבת האש שהובערה על אדמת אמריקה

פרסום ראשון

הכנסת ספר תורה לביהמ"ד 'ברכת הנחל' (באדיבות ר' פנחס צבי רובינזון)

בשלימות, ועל ידכם יתפשט אור ודעת רבינו ז"ל בעולם עדי נזכה לגאולתינו ופדות נפשינו בביאת משיחנו במהרה בימינו אמן.

על המכתב חתום ר' לוי יצחק בנדר ז"ל ואליו הצטרפו שאר גדולי אנ"ש ה"מברכים בלב שלם ושמח על שנתחדש מקום קדוש על שם רבינו ז"ל, ר' יחיאל מיכל דורפמן ז"ל, ר' שמואל שפירא ז"ל ויבדלחט"א ר' יעקב מאיר שטרר ור' משה קרמר.

הרה"ח ר' אברהם משה וואסילסקי שהיה אז בירושלים, הוא זה שהשתדל בעד המכתב לבקשת אנ"ש דמאנסי. הוא פעל עבור זה אצל זקני אנ"ש, הן בכתיבת המכתב והן עבור החתימות, ולאחר מכן הביא אותו עמו לאמריקה. מאוחר יותר, במעמד חנוכת הבית (שהתקיימה ביום א' פרשת חיי שרה תשמ"ה) כיבדו אותו להקריא את המכתב, לאות הכרת הטוב על טרחתו עבורו.

ראשיתך מצער

בתקופה הראשונה, כלל לא היה מניין אפילו לתפילות שבת ומי מדבר על ימות החול... על באי ביהכ"נ נמנו מתי מעט וכפי שמספר ר' אהרן יוסף רובינזון בנו של ר' בירך: "באותה תקופה שאלתי את אבי אולי עדיף להרפות ולא לעבוד כל כך קשה בשביל מנין, אך אבי לא הסכים וסיפר שכך היה גם בשטיבל בפולין, שכאשר ייסדו את השטיבל היה קשה מאוד למצוא מניין, אך לבסוף גדל מניין המתפללים, עד שבשנים האחרונות לפני המלחמה לא היה מקום לזו..."

"עם הזמן", ממשיך ר' אהרן יוסף בתיאור. "התבסס המניין הקבוע בשבת, אך בימות החול עדיין לא היה מניין. כך היה עד פטירתו של ר' שמעון ברגשטיין ראש ישיבת ברסלב בבני ברק, אז התחיל גיסי ר' דניאל (בנו של ר' שמעון) לדאוג למניין בימות החול, מכיוון שהיה צריך להתפלל לפני העמוד לעילוי

הגיעה העת לבנות בית לה' ר' ביירך בהנחת אבן הפינה

פרסום ראשון

אבקשה

נשמת אביו, וכך זכינו והתבסס המניין גם בימות החול".
בביהכ"נ מסרו שיעורים גדולי אנ"ש מארץ ישראל, עת שהיו באים לבקר בארה"ב, ה"ה ר' נתן צבי קעניג ולהבחל"ח ר' משה קרמר ור' נתן ליברמנש, כאשר עם בואם של כל אחד מהם, היו מפרסמים ברחבי מונסי על קיום השיעורים בספרי רבינו מפי האורחים החשובים מארה"ק, בכדי להפיץ יותר תורת רבינו.

בכל ביתי נאמן הוא

כגבאי בית הכנסת שימש ר' יודל ליכטער, שהיה מסור בכל מאודו לבית הכנסת. הוא לא הסתפק בגיוס הממון, אלא השקיע זמן וטרחה מרובה גם סביב תכנון הבניין ושאר העניינים הפרקטיים. הוא ניצח על הכל בצורה מופלאה כדרכו, ודאג במסירות עצומה שהכל יסודר עד לפרט הקטן ביותר.

קרוב לארבעים שנה שימש ר' יודל ליכטער כגבאי נאמן ומסור בכל ליבו לבית המדרש, בתקופה הראשונה היה מוסר את נפשו בקיץ הלוהט ובקור המקפיא של מונסי לגייס מניין לתפילות, ודאג בהארת הפנים המיוחדת שהייתה אומנותו, לתת לכל מי שרק הגיע לבית הכנסת הרגשה טובה ונעימה.

הדאגה ל'שטיבל' הייתה ממש בראש מעיניו, זה היה כל חייו, תמיד ה'שטיבל', ה'שטיבל' ועוד פעם ה'שטיבל'. בית הכנסת ממש שימש כביתו השני, בכל פעם שהיה מגיע הוא היה בודק מה צריך לסדר,

לאחר פטירתו, לפתע הורגשה תרומתו הגדולה באופן ניכר, עד שכדי למלא את מקומו של ר' יודל נדרשו לא פחות מחמשה אנשים בתפקידים שונים, זה לעליות וזה לסעודות וכו' ר' יודל לא החסיר כמעט תפילה אחת בביהכ"נ ואף בימי שלג קשים לא ויתר על כך

היו רבים שלעגו להם. מימין לשמאל ר' יצחק הרכבי רבי ביירך רובינזון ור' יודל ליכטער, על רקע ביהמ"ד ההולך ונבנה

אבקשה

צירפו דולר לדולר עד שזכו להעמיד את הבנין על תלו. זוית נוספת של יציקת אבן הפינה כאשר על פני הנוכחים רואים את החיור והסיפוק

שלהבת האש שהובערה על אדמת אמריקה

התקרבותו באה לאחר שפעם אחת נודמנה לידו הספר ליקוטי מוהר"ן, ספרו הקדוש של רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א, ודברי הספר דיברו לליבו ובהם מצא מרגוע לנשמתו. מאוחר יותר אף רבו הגאון ר' יצחק הסכים עמו שיש לו לב של ברסלבער חסיד... כשהגיע למאנסי שבארה"ב לפני קרוב לחמישים שנה, תכף לאחר חתונתו, התקרב מאוד לאנשי שלומינו חסידי ברסלב דשם, ובפרט לראש החבורה רבי בירך רובינזון. הוא היה מה'עשרה ראשונים' בהתייסדות בית המדרש. מאז ועד פטירתו היה עמוד התווך מהקהילה הן בהלכה והן בתפלה, וכל אחד הסתכל עליו כדוגמת 'א אמתער איד, א צדיק' (-יהודי אמיתי, צדיק) מדור הקודם. מידי חצות לילה, עוד מאז ימי בחרותו, היה קם מידי לילה לתיקון חצות, כמו שצווה רביה"ק שזה 'עיקר עבודת איש ישראלי' הוא אף היה "הפותח" של בית הכנסת מידי בוקר לפני ותיקין רבות בשנים... מפעם לפעם נתבקש למסור דיבורי קודש של הצדיק, ואף היה מוסר שיעור בספרי רבינו הקדוש, תלמיד חכם גדול בתורה היה ר' מנחם מנדל, ולכל היתה ידועה בקיאותו

היה מהעשרה ראשונים בהתייסדות בית המדרש. ומאז ועד פטירתו היה עמוד התווך מהקהילה הן בהלכה והן בתפלה וכל אחד הסתכל עליו כדוגמת א' אמתר איד א צדיק' (-יהודי אמיתי צדיק) מדור הקודם

כשבעצמו היה עושה זאת. החל מסיפור הספרים, הניקיון, ועד לספרי תורה, בעל קורא, חזנים, ומה לא... "לאחר פטירתו, לפתע הורגשה תרומתו הגדולה באופן ניכר, עד שכדי למלא את מקומו של ר' יודל נדרשו לא פחות מחמשה אנשים בתפקידים שונים, זה לעליות וזה לסעודות וכו'. ר' יודל לא החסיר כמעט תפילה אחת בביהכ"נ, גם בימי שלג קשים לא ויתר על כך. ר' דניאל ברגשטיין ז"ל חתנו של ר' בירך היה אף הוא היה מעמודי התווך של בית הכנסת, הוא שימש כבעל קורא ובעל תפלה רבות בשנים. תפילותיו שהתקיימו במתיקות ובהתעוררות הלב נכנסו אל לבות המתפללים, שמזכירים אותם בערגה עד היום. בין ראשוני מתפללי בית הכנסת, נמנים בין השאר ר' לייביש לנדסמן ור' יעקב דוד רויזנברג שליט"א ולהבחל"ח ר' יודל ליכטער ור' יצחק שאול הרכבי, שדאג לזמירות והריקודים כסדרם, ר' בירך רובינזון, חתנו ר' דניאל ברגשטיין, ר' מנדל מאריס ועוד...

ר' מנחם מנדל מוריס

יריעה מיוחדת ראוי להקדיש על ר' מנחם מנדל שהיה אחד מהמיוחדים שבחבורה. רבי מנחם מנדל בן ר' זלמן שבח מוריס ז"ל נולד בעיר רוצ'סטר למשפחה ליטאית, בבחורותו למד בישיבת 'חיים ברלין' והיה תלמיד מובהק של הגאונים ר' יצחק הוטנר ז"ל ור' שלמה פרייפילד ז"ל.

אבקשה

נוד יהיה זמן שלא יספיק המקום. הזמנה למעמד 'חונכת הבית' בשנת תשד"ם

הרבה בספר "חפץ חיים" ו"שמירת הלשון". מידי שנה בהגיע זמן שמחת תורה, היה זה מחזה נורא הוד לראותו רוקד עם ספר התורה בשמחה, ואף זכה מידי שנה בשנה לעלות ל'חתן תורה'. לפני כשלושים שנה, לאחר פטירת אשתו הראשונה, נשא בזיווג שני את בתו של רבי שלמה יצחק שפירא ז"ל, ומאז היה גיסו של רבי שמואל שפירא ז"ל. כמו"כ היה בידידות רבה עם רבי לוי יצחק בנדר ז"ל והרבה לבקר, וכן עם להיבדל לחיים רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א. רצונו היה עז לכתוב פירוש על ספה"ק סיפורי מעשיות, אך ככל הנראה לא עלה בידו. נסע כמה וכמה פעמים לציון רבינו הקדוש באומן ואף לקיבוץ הקדוש על ימי ראש השנה. ברח מן הכבוד והשררה וכל מעשיו בהצנע לכת. ר' מנדל זה שימש כדוגמא לירא שמים ומתפללי ביהמ"ד למדו ממנו רבות, והלוואי שנלמד גם אנו מדרכיו. ת.נ.צ.ב.ה. תודה מיוחדת להרה"ח פנחס צבי רובינזון הי"ו על העזרה בהכנת הכתבה ///

אור הצדיק מגרש את החושך

מענדיל חזר לביתו, כשבאותה תקופה התגורר בעיר טולטשין, טולטשין של ערב פסח היתה לשם דבר, השוק המרכזי הומה עגלות, בליל קולות של קונים ומוכרים, כלם אצים רצים לקנות את צרכי הפסח, כשעקרות הבית מצחצחים את הארונות, מכבסים עם הפילה (דוד שהיה משמש לכביסה) את הקיטל הלבן שילבשו בעליהם בליל הסדר, הילדים חוזרים בתלמוד תורה על שאלות מה נשתנה כשכל האוירה מעלה ניחוח של נקיון והתחדשות. חג הפסח הגיע, ברחובות נשמעו זמירות מחלונות הבתים, הגיעו ימי חל המועד, ורבי מענדיל מתהלך לאטו בשוק, כשלקפתע הוא מרגיש טפיחה על שכמו: "רבי מענדיל א גוט מועד" היתה זה אחד מחסידי ברסלב בשם רבי מאיר יהודה שהתגורר אף הוא בטולטשין "היודע אתה, אני נכסף לנסע לברסלב לשהות בימים האחרונים של פסח אצל מוהרנ"ת" - אמר רבי מאיר יהודה - "אך עדן חסר קצת כסף להוצאות הדרך..." "לבו של רבי מענדיל התעורר, הרי גם הוא נכסף לא מזמן לנסע לרבי נתן אף היתה לו מניעות שונות, אולי עתה היא שעת הכשר?! "גם אני חפץ לנסע לברסלב, בא ונארגן יחד את הוצאות הנסיעה ונצא יחדו לדרך" - השיב רבי מענדיל. הדרך האירה להם פנים, גלגלי העגלה הצטרפו אף הם לכסופים הטהורים, משהגיעו לביתו של מוהרנ"ת קבל את פניהם בחמימות.

לאחר שסדרו את חפציהם והשיבו את נפשם עם משקה חם פנה רבי מענדיל לרבי נתן ובקש לשוחח עמו ביחידות. הם נכנסו לחדר, שם גולל רבי מענדיל לפניו את כל אשר עם לבבו, איך שנפלו בלבו מבוכות וקשיות באמונה על ידי שעין בספרי החקירות שנתעה ונטעה בהם. רבי נתן שמע את שאלותיו והשיב לו בנחת כאשר האמונה הזפה והמאירה של רבי נתן האירה את החושך הגדול שאפף את רבי מענדיל. כשגמר רבי נתן להשיב לו, כבר זרחה בלבו של רבי מענדיל אבוקה גדולה ולוהטת של אמונה טהורה, עד שגמר בלבו להתקרב לרבי נתן ולדרכו, הוא נהפך לחסיד ברסלב בלב ונפש, כשפעם אחת בבית המדרש בעת לבישת הטלית היה שמח מאד, שאלו רבי נתן בן רבי לייבלי ראובנס ז"ל "מהי השמחה המיוחדת המקיפה אותך בעת שאתה לובש את הטלית?" השיב לו רבי מענדיל: "היודע אתה, ביים שרבי יצחק דבר עמי בפפר וספר

רוחות ההשפלה מנשבים בעז, הסערה אינה נעצרת בברלין שבגרמניה, היא מומשיכה לעבר רוסיה ומחוללת בה שמות, גם בכפר נדח באוקראינה הצליחו לחדר רוחות זרות אלו, ולא רק אצל קלי דעת משולי המנחה, גם בלבות יראים ושלמים היא מצליחה להכניס את ארסה המר.

"רבי מענדיל" כה כנו הכל את המלמד האהוב רבי מנחם מנדל מלאדיזין, היתה זה יהודי פקח במיוחד, אשר נחל הצלחה רבה במלאכת המלמדות, תלמידיו חבבו אותו והוא למד אותם בנאמנות, באותה תקופה שהה רבי מענדיל בכפר שם למד את חניכיו, מכיון שפקח היה שם לבו לכמה ספרי השפלה שהתגלגלו לידי, העמיק בהם, ואט אט התחילו קשיות של הבל לנקר במוחו, אלו לא נתנו לו מנוח, הם אכלו אצלו כל חלקה טובה, כל פסת יראת שמים שנותרה בלבו - נתקרה אף היא. אמנם מבחוץ לא היתה נפר דבר, הוא המשיך להתפלל שחרית מנחה וערבית, פאותיו היו סדורות וזקנו מגדל, גם למודו עם תלמידיו נמשך כרגיל, אך בפנים, בעמק לבו כבר פשה הרקבון, עד שגמר בלבו שיפסק לגמרי מלהניח תפלין ומלבלב טלית, כה נתרופפה אמונתו מיום אל יום.

רחם ה' על נשמתו היקרה של רבי מענדיל, וחשב מחשבות לבל ידח מזונו נדח.

ביום בהיר, נזדמן לאותו כפר יהודי בשם רבי יצחק חזן, אשר היה דרכו לומר דברי צחות להשיב נפשות עיפות, ומתלמידי מוהרנ"ת היתה.

סבכה ההשגחה ורבי יצחק דגן פגש את רבי מענדיל, הם התחילו לשוחח בנעימות, כשרבי יצחק אומר לו מדי פעם איזה דבר צחות ואמרה שנונה, ורבי מענדיל נהנה מאד מצהלתו ודבוריו של רבי יצחק, לפתע נענע רבי יצחק ואמר לו: "אתה חכם, אבל בברסלב נמצא איש חכם יותר ממך!" שאל אותו רבי מענדיל - "מי הוא?" והשיב לו - "רבי נתן מברסלב" נכנסו דבריו באזניו של רבי מענדיל, מכיון שהפיר ברבי יצחק שגם הוא חכם ונבון, והתחיל לכסף לנסע לברסלב, למוהרנ"ת. אמנם קשי מסים עמד בדרכו, הרי הוא נשפר למלאכת המלמדות ואינו יכול לנסע באמצע הדרך לברסלב, על פן המתין רבי מענדיל לשעת הכשר. עבר החרף ורבי

לי שיש בכרסלב חכם ושמו רבי נתן, באותו יום ממש כבר נכנס בלבבי שאפסיק לגמרי מלבלב טלית ותפלין אך כששמעתי מרבי יצחק את שבחי מוהרנ"ת, חשבתי בלבבי להמתין על כל פנים עד שאדבר תחלה עם מוהרנ"ת, וכך היה, כשבאתי לבסוף אל רבי נתן, ובעזרת ה' יתברך הוציא מוהרנ"ת מלבבי את כל מבוכותי, ועל זה אני שש ושמתח כל ימי חיי על שזכיתי להיות איש כשר ומאמין ולבלב טלית!" סיים רבי מענדיל את דבריו הנרגשים...

חלפה תקופה ורבי מענדיל עבר להתגורר בעירה "לאדיזין" (אשר על שמה נקרא בפי אנשי שלומנו רבי מענדיל מלאדיזין) עני מרוד היה כאשר בקשי רב עלה בידו להביא לחם צר בפי עולליו אך ענייתו לא פגמה בכ הוא זה את שמחתו הגדולה הוא עבד את ה' יתברך ביראה ובאהבה.

באותה תקופה היה מוהרנ"ת מטרד מאד, כבר מספר שנים שהקבוץ בראש השנה נע ונד ממקום למקום, בשנה הראשונה לאחר הסתלקותו של רבנו הקדוש התפללו חסידי ברסלב יחד עם אנשי העיר בבית המדרש שלהם, כך נמשך הדבר עשר שנים, אך מדי שנה נתרפו חסידי ברסלב, עד שכבר לא היה בשום אופן מקום להתפלל יחד עם אנשי העיר כך גלה הקבוץ ממקום למשנהו, עד שראה רבי נתן שאם לא יבנו בית כנסת מיחד לאנשי שלומנו להתפלל, לא יתקיים הקבוץ חס ושלום! נתעורר מוהרנ"ת באמצע השנה לסבב בכל העירות שנוסעים מהם אנשי שלומנו לאומן לימי ראש השנה, ולהציע לפני אנשי שלומנו בכל עיר ועיר להתנדב מעות לצרכי זה הבנין, ונסע תחלה ללאדיזין, שנמצא שם באותו זמן קצת מאנשי שלומנו, והתחיל לדבר לפנייהם דברי התעוררות על עצם רוממות רבנו, ועל גדלת האספה על שמו בימי ראש השנה הקדושים ורבי מענדיל שהיה מתפרנס מפעשה ידיו אבל ענייתו ודחקו היה גדול ועצום בעת הזאת, אך בדיק באותו יום שבא מוהרנ"ת - נמצא בידיו שני רובל אשר הם היו כל רכושו... רבי מענדיל שמע את דבריו החוצבים של רבי נתן, ומרב להבת לבבו רץ לביתו וחטף את אלה השני רובל כסף והביאם למוהרנ"ת לצרף הבנין!! רבי נתן מביט בתדהמה על הרובלים ואינו מאמין! הרי הוא יודע היטב

את מצבו הדחוק

של רבי מענדיל, איך יוכל לקחת ממנו את כל רכושו? סרב רבי נתן לקבל את הנדבה. התחיל רבי מענדיל לבקש ולהתחנן ממוהרנ"ת שירחם עליו בתכלית ההפך, במקום לרחם על רכושו שירחם יותר על נשמתו ויזפה אותו בזכות נורא ועצום כזה... רבי מענדיל בוכה ורבי נתן אינו יודע מה עדיף באמת, לרחם על ממונו או על נפשו, עד שלבסוף קבל רבי נתן את המעות ממנו פי כשראה את מרירות נפשו של רבי מענדיל שיהיה לו חלק ראשון בבנין הזה, ידע והאמין רבי נתן שזה יהיה אם ירצה ה' יסוד גדול וחזק לזה הבנין באפן שיהיה ביכלתו לגמרו.

אמנם אכן הפנה נצוקה, היסוד נבנה אולם התכנית הנשגבה של בניית הקלויז - שהיה עתיד להיות מרכז לתקופה של מאה שנה לחסידי ברסלב - היתה מלנה בקשיים רבים. היתה זו שנת תקצ"א שנה זו היתה אחת השנים הקשות לפזורת ישראל שבאוקראינה, צרת הקנטוניסטים (גזרת גיוס נערי ישראל לצבא, צרה שעוברת בימינו אנו בארצנו הקדושה כשבחורים רבים מתמודדים עם קשיים שונים מול הצבא, ה' ישמרם ויצילם) היתה בעצומה מלבד זאת נוספה בשנה זו מגפה קשה, מגפת החולירע שהפילה חללים רבים מגפת החולירע גבתה חללים רבים ביניהם חמותו של רבי יצחק בנו של מוהרנ"ת, אנשים פחדו לצאת לדרך המגפה השתוללה בעקר שמונה שבועות בעצומו של החורף.

שבת חנכה בפתח, ובשנים פתקונם היו כלל אנשי שלומנו נוסעים אל רבי נתן להתועד יחדו כפי שבאו אל רבנו, אולם בשנה ההיא לא הגיעו אורחים מחוץ לברסלב כי אם אדם אחד בלבד מוהרנ"ת פותב לרבי יצחק: "על שבת חנכה לא היו לנו שום אורחים כי אם רבי חיים נחום שיחיה... וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ואף על פי כן היה ה' יתברך בעזרנו ודפרנו דברי תורה אתמול בהשלים סעודת דברים חדשים ונפלאים מאד, בודאי היה כדאי לבוא בשביל זה אלפים נפשות לפה, אך מי יודע גדלתו של יוצר בראשית..." (על"ת לז)

ילדים יקרים היודעים אתם כחם של מספר מלים? מה גדולה זכותו של רבי מענדיל שזכה ליסוד את הקלויז בשני רובליו, אך שימו לב, לולא היה רבי יצחק חזן מאיר את פניו לרבי מענדיל, לו היה מתעלם ממנו, מה היה נשאר מרבי מענדיל? ומה היה עם בנין הקלויז? גם אנחנו נאיר את פנינו לחברינו, לאחינו ולאחיותינו לפעמים מלה טובה יכולה לבנות עולמות, נר קטן של חנכה יכול להאיר את החשכה ואורח אחד בשבת חנכה יכול להוציא מרבי נתן דבורים שפדאי לאלפים ולרבבות לשמע אותם... יחדו נתקרב לרבנו ונאיר בלבנו את אור האמונה.

רבי מענדיל זכה ליסוד את הקלויז בשני רובליו. בנין הקלויז

הסוד הטמון בשמן זרורות התנפה

העם ולקטו - 'בשטותא' הרשעים היו שקועים ב"שטותא" בטפשות. מסביר רבי נתן מדוע אומר הזהר הקדוש שדתן ואבירים הרשעים היו טפשים, והרי הם לכאורה היו חכמים מחכמים, אלא אומר רבי נתן שדתן ואבירים סבלו ממחלת ה"שכחה" כלומר הם שכחו שה' אוהב אותם, והוא דואג לכל מחסורם, ושכחה זו היא הטפשות והכסילות הגדולה ביותר, ולכן הם לא האמינו שה' ישלח להם את פרנסתם, אז הם שוטטו, חפשו ועמלו כל היום עד שהצליחו להכניס משהו לפה, אבל הצדיקים שכן בטחו בה' והאמינו בו הם זכו ל"זכרון" דקדשה, הם זכרו את ה' ולכן כל מחסורם היה מזמן להם עד לפתח אהלים!

גם היונים רצו שנשפח מה' יתברך הם הנפיקו 'חק' האומר ששעל כל אחד לכתב על קרן השור "שאינ לו חלק באלקי ישראל", חס ושלום, הם לחשו לכל ילד תשפח מה', ה' לא אוהב אותך! לך תחפש לך הנאות אחרות חס ושלום, הם רצו "להשכיחם תורתך" שנשפח מהתורה ומנותן התורה וכך התרחקו הרבה יהודים מה' יתברך ונהפכו למתיונים...

ילדים יקרים כל אחד מאתנו היה רוצה לזכות לזכרון דקדשה, לזכור תמיד את מה שאנחנו לומדים, ולהתקרב אל ה', אבל היונים עד היום מנסים להשפית מפנו את הזכרון האמתי אם פן איך נזכה לזכרון מגלה לנו רבי נתן, שהסוד טמון בשמן של זרורות התנפה, אתם יודעים איך עושים שמן? לוקחים זיתים, כותשים אותם היטב עד שיוצא השמן! גם אנחנו אם נכתש את הגוף, נתאמץ ללמד גם כשאין לנו כח, נעזר לאמא לסדר את הבית גם כשאנחנו עיפים ונעמול להתפלל בכונה גם כשאנחנו רוצים לשחק, אזי נזכה לשמן שהוא מסגל לזכרון!

תנפה שמן

(ע"פ ברכת הפירות ג')

הליקה פרש את כנפיו על היקום, אפולולית שוררת במחנה, לפתע חומקות שתי דמיות מפתח אהלים, הם מסתובבים בין האהלים על בהונות רגליהם בכדי שלא יבחינו בהם אנשי המחנה, ומפזרים על הקרקע חומר מסים...

לאחר שסימו את עבודתם הם חוככים את פפות ידיהם בהנאה גלויה, "אח" ... אמר דתן לאבירים מחר עם בקר מחפה הפתעה לא נעימה למושה רבנו הוא הרי אמר שביום שבת לא ירד מן השמים... ומה הוא יאמר פאשר מחר ימצאו בני ישראל מן מפזר בין האהלים?

ופתאם נשמע משק כנפים להקת צפרים נוחתת בין האהלים ומלקטת במהירות את כל גרגרי הפן, גרגיר אחד לא נשאר... דתן ואבירים פוקחים את עיניהם בתדהמה מה? כל עבודתנו הלכה לטמיון! אמר דתן... וגם נשארנו רעבים! לשוא חסכנו מפינו את הפן הטעים מוסיף אבירים במרירות

ילדים יקרים! בודאי אתם זוכרים את דתן ואבירים הרשעים שלא זכו להאמין למושה רבנו אדרבה הם חלקו עליו בכל הזדמנות... פאשר הצדיקים בדור המדבר התעוררו בבקר הם מצאו בפתח אהלים מן מוכן לכל היום, הם לא היו צריכים לדאג, לעמול לפרנסתם הכל הגיע עד לביתם, אבל דתן ואבירים לא מצאו את הפן לא ליד אהלים ואפלו לא בסוף הרחוב, הם היו צריכים לשוטט, לחפש, לטרח ולהרחיק לכת עד שסוף סוף מצאו את הפן! פאשר הם מצאו את הפן הנכסף עדין הם לא יכלו להשתמש עמו, הם היו צריכים לטרח, לבשל, לאפות ולטגן עד שבסוף הם הצליחו לאכל מהפן אתם יודעים למה הם היו צריכים לשוטט כל כך הרבה בכדי למצא את הפן?!

רבי נתן מביא מהזהר הקדוש שאמר על הפסוק שטו

שעשועון חֲנֻכָּה

ילדים יקרים!

מהחדש נשאל 2 חידות אחת לילדים מבגרים ואחת לילדים צעירים אם עונים על שאלה אחת נכנסים להגרלה!

שאלה 1: (ילדים מבגרים)

מי זכה לסוד החנכה ומדוע?

כדי לענות על התשובה עליכם לפעל לפי ההוראות:

- קחו ספר מספרי ברסלב, שנדפס לראשונה בשנת תקס"ח
- פיתחו בחלק שני - דפדפו לתורה שהיא כמספר גרות המנוחה (לא גרות החנכה!) ובאמצע אות 11 תגלו את התשובה!

שאלה 2: (ילדים הצעירים)

שמעליה לא יודע מה הוא צריך לעשות בחנכה, לרקוד? לבבות?

לפיכך מילת סתריא שתעלה לשמאליה מהי העזרה בחנכה!

לראש:

ב = ●● א = ●
צ = ● ס = ●●●

הוראות פעולה:

אבג	דהו	זחט
יכך	למם	נוס
עפף	צצק	רשת

●●● | ●● | ●●●●● | ●●● | ●●●●●

●●● | ●●●●● | ●●●●● | ●●●●●

□□ □□□□□ □□□□□
□□□□□ □□□□□

א פריילאך חנכה!

הילד שזכה בהגרלה הוא:
יהודה צבי שפירא מירושלים

את התוצאה הסופית יש לשלח בכתב ברור וקריא עד ר"ח טבת לפקס המערכת: 077-318-0237 או להקליט את התשובות בקול ברור בטלפון המערכת: 02-539-63-63 בשלוחה 7 בלבד, יש לציין באפן ברור שם וכתבת מגורים וטלפון בין הפותרים נכונה יגרל זכוי של 100 ש"ח ברשת חגיגות ספרי "אור החיים"!

בתקופה האחרונה נזדמן לכאן הרה"ח ר' חיים הלל קרויס שליט"א מיקירי אנ"ש באנטוורפן למשך מספר ימים, וכאשר ראה בביהמ"ד את הפינה בה מונחים בצורה מסודרת כל גליונות "אבקשה" הקודמים החל לעבור עליהם אחד אחרי השני, כאשר במהלך שהותו במקום ישב בכל יום זמן ממושך וקרא אחד אחרי השני, וכששוחחתי עמו לא מזמן סיפר לי בהתפעלות על החיזוק העצום שקיבל מהמאמרים המשובחים והכתבות המרתקות שיש בגליון, כמו"כ בישר לי בשמחה שבזמן האחרון החל הגליון להגיע גם לאנטוורפן מידי חודש בחודשו, ובכך זוכים גם אנ"ש באנטוורפן להתענג ממנו בקביעות

אחד מאנ"ש,
לונדון

לאמשכא משה רבות קודשא

לגלות ולהמשיך גם בתוך עומק חשכת גלות יוון וירידת הדורות המתמשכת את פך השמן הטהור הנקי והזך, שלהבת האש המרצדת מאירה ומעירה בעיצומו של הלילה הארוך כל כך עד להבערת אישו הקדושה בדורנו אנו,

להעביר הלאה את את נועם הליכותיהם והנהגותיהם של התלמידים שעושים תלמידים בינות לגליונות "אבקשה" המופלאים

אבקשה מאז ועד היום. הכל תלוי ברך!

שולחן 1
02-5396363